

12

Samråd med berörda enskilda, allmänheten och organisationer

Malungs hembygdsförening
Box 147
782 23 Malung

wpd Scandinavia AB
Surbrunnsgatan 12
114 27 Stockholm

2019-07-24

Malungs hembygdsförening skall verka för att skydda och bevara både kultur och naturvärden i Malung-Sälens kommun. Bolaget Wpds planerade etablering av en vindkraftpark på Ripfjället och angränsande berg riskerar att förstöra stora naturvärden. Anläggandet av ett nytt vägnät mellan Ryan och bergen Rösberget, Ryberget, Stormoberget, Skallberget, Ripfjället med bredd 5 meter full bärighet och på vissa ställen 30 meter total fri bredd med dikning och byggande av fundament för vindkraftverk utgör ett hot mot den fina naturmiljö som finns där. Ryan är ett kulturområde och ska särskilt beaktas och skyddas i och med vindkraftpark på Ripfjället.

För Malungs hembygdsförening

Jörgen Danielsson ordförande

2019-08-19

wpd Scandinavia AB
Ref: Ripfjället
Surbrunnsgatan 12
114 27 Stockholm

Yttrande angående planerad vindkraftspark på Ripfjället

Malungs fiskevårdsområdesförening (fvof) har tagit del av samrådshandlingen för den planerade vindkraftsparken på Ripfjället.

Malungs fvof anser att vindkraftsparker av denna omfattning inte ska förläggas till våra mest opåverkade områden av vildmarkskaraktär. Malungs fvof har flera av sina finaste fiskevatten i området runt Ripfjället och många av våra medlemmar har fritidshus i området just pga tystnaden, orördheten och möjligheterna till ett bra fiske. Även många turister väljer att fiska i området pga av den upplevda tystnaden och orördheten. Upplevelsen av att bedriva fritidsfiske förstärks av att känslan att få vara i ett av industriverksamhet opåverkat område och kunna uppleva tystnad och stillhet.

Grössjön är tex en helt unik klarvattensjö utan både påverkan från både fritidshus och vägar och är därför extra värdefull för att kunna uppleva fiske i en tyst och stilla orörd natur. Malungs fvof har därför under många år satsat på denna mycket omtyckta och populära sjö där man idag kan bedriva både öring- och rödingfiske sommar som vinter. En vindkraftspark av det planerade slaget på Ripfjället kommer att bli väl synlig även från denna sjö och kommer att starkt påverka känslan av orördhet och stillhet samt kanske även påverkas av ljud från vindkraftverken.

Förutom den visuella påverkan och känslan av orördhet kommer ljudpåverkan definitivt att påverka den näraliggande Rönnhällsjön som är en av Malungs fvof mest populära sjöar för gädd- och abborrfiske dit många söker sig för att fiska i en tyst, lugn och avkopplande miljö både sommar och vinter. Tidiga vårmorgnar kan man sitta på isen i total stillhet och njuta av ett kuttrande orrspel i ett annars helt tyst landskap. Vindkraftverk på så nära håll som Ripfjället kommer definitivt att störa denna ljudbild genom att vindkraftverken under dessa förhållanden fortfarande snurrar för fullt medan det nere på sjön är helt vindstilla och tyst.

Malungs fvof är därför starkt oroade över att en planerad vindkraftspark av denna storlek med så höga verk som planeras kommer att ödelägga många av de sociala värden som är förknippade med fritidsfiske i området och det kan befaras att lokala fiskare och turister söker sig till andra områden för att kunna njuta av stillhet och orördhet och upplevd vildmark.

Det finns idag vindkraftverk i drift i södra delen av fiskevårdsområdet kring Upprämen som också är en helt unik sjö samt många tillståndsgivna (men ej byggda) vindkraftverk i mellersta delen av området efter E16 mot Värmland som troligen kommer att bli byggda de närmaste åren. Skulle dessutom även Ripfjällets planerade vindkraftspark komma till stånd så finns nästan inga sjöar kvar inom Malungs fvof som är opåverkade av vindkraftsparker och betyder att vi inte kan erbjuda invånare eller turister ett bra fritidsfiske i tyst och upplevd opåverkad natur vilket idag är vår stora styrka och stora potential för framtiden när människor söker sig från städernas buller och stressande vardagsmiljöer.

Malungs fvof anser därför att den planerade vindkraftsparken på Ripfjället är mycket olämplig och därför bör planerna på vindkraftsparken dras tillbaka.

För Malungs fvofs styrelse

Kent Brandt ordförande

Till

Wpd Scandinavia

Att : Ripfjället

Surbrunnsgatan 12

114 27 Stockholm

Med anledning av planerna på att sätta upp vindkraftverk inom projektområde Ripfjället vill föreningen Nej till vindkraft på Ripfjället härmed uttrycka sitt missnöje.

Natur- och kulturvärden, samt social betydelse

Natur

Ripfjället och dess närliggande berg utgör ett ostört och väglöst område i en kommun som till mångt och mycket är präglad av modernt skogsbruk med ett utbrett nätverk av skogsbilvägar. Projektområdet består framför allt av höjdlägesskog och utbredda myrsystem, och det finns gott om naturresurser i form av till exempel jaktbart vilt, bär och svamp. Flera av våtmarkerna inom projektområdet är utpekade i Länsstyrelsens våtmarksinventering, och har högt skyddsvärde. Strax väster om projektområdet ligger våtmarksområdet Kølarna, som tillsammans med sina tillrinningsområden är skyddat enligt både art- och fågeldirektivet, Natura 2000. En stor del av tillrinningen till norra delen av Kølarna kommer från projektområde Ripfjällets västra del, och exploatering av Rösbergets västra sluttning riskerar att ha en negativ påverkan på det skyddade området.

Friluftsliv och rekreation

Området på och omkring Ripfjället används också för rekreation, vandring och naturupplevelser. På ett av bergen inom projektområdet, Rösberget, finns en gammal brandvaktarstuga som står öppen för allmänheten året runt. Den är ett mycket populärt utflyktsmål med över 250 unika besök per år i genomsnitt. Det totala antalet besökare i projektområdet är naturligtvis betydligt fler än de som tagit sig upp till brandvaktarstugan och skrivit sitt namn i gästboken. Av gästböckerna går att utläsa att många besöker området för att uppleva tystnad och stillhet. Detta värde riskerar att försvinna helt om vindkraftverk, vilka är i drift dygnet runt, skulle uppföras.

Djurliv

På och omkring Ripfjället finns ett rikt växt- och djurliv med många skyddsvärda arter så som dalripa, tjäder, kungsörn, varg, lo, björn, järv, spillkråka, varglav, samt tretåig hackspett. Många av dessa arter påverkas negativt av storskalig vindkraft. Det tillhörande vägnätet skulle dessutom öka aktiviteten i området, vilket innebär ökade störningar för djurlivet. Förutom störning av mänsklig aktivitet finns också en risk för

barriäreffekter, habitatförlust samt direkt dödliga kollisioner med vindkraftverken. Eftersom utbyggnad av storskalig vindkraft även planeras i omkringliggande områden gör den kumulativa effekten att störningarna kan komma att få ännu allvarligare konsekvenser. Vi anser att större hänsyn måste tas till detta.

Kultur

Inom och i direkt anslutning till projektområdet finns ett stort antal fäbodställen. Förutom att de utgör ett stort och värdefullt kulturarv, används många av de gamla fäbodstugorna idag som fritidshus, och har stor betydelse för rekreation och återhämtning. Ljud- ljus-, samt skuggpåverkan från vindkraftverk riskerar att förändra den upplevda miljön på ett dramatiskt sätt.

Processer och planförutsättningar

Översiktsplan

I Malung-Sälens kommuns översiktsplan från 2009 återfinns Ripfjället och omkringliggande berg under rubriken *stora opåverkade områden* och skall enligt miljöbalken skyddas mot åtgärder som påtagligt kan påverka områdets karaktär. Kommunen bedömer att denna skrivning inte utgör något hinder för etablering av vindkraft och pekar ut ett antal områden av intresse. Området kring Ripfjället är dock *inte* ett av de områden som utpekats som intressant för vindkraftsetablering. Detta innebär att en etablering av vindkraft på Ripfjället saknar stöd i den kommunala översiktsplanen.

Riksintresse

Projektområde Ripfjället är delvis utpekats som riksintresse vindbruk. De västra delarna är dock undantagna från detta riksintresse på grund av närheten till ovan nämnda Natura 2000-område, Kölarna. Denna del av projektområdet saknar därmed helt och hållet planmässigt stöd för vindkraftsetablering.

Samrådsprocessen

Wpd har under många år fört samtal med olika markägare och myndigheter. Ett arrendeavtal med den största markägaren, Malung-Sälens kommun, skrevs under redan 2014. De fastighetsägare utanför projektområdet som är direkt berörda fick däremot ingen information förrän sent i processen. Först i mars 2019 hölls ett möte med dem. Där underströks vikten av att allmänheten skulle bli involverad i ett tidigt skede av processen, vilket senare uppdagades att inte alls varit fallet eftersom processen hade pågått i över sex år. Under våren uppdagades också att vissa nyckelpersoner blivit kontaktade långt tidigare. Till exempel informerades ansvariga för brandvaktarstugan på Rösberget redan 2015 om planerna på en vindkraftsetablering i området. Detta lyftes sedan fram vid informationen till berörda fastighetsägare och ansvariga för brandvaktarstugan framställdes som positiva till etableringen, trots att de enligt egen utsaga inte var det. Wpd har också givit löften till lokala skoterklubbar om ekonomiska medel till ombyggnation av skoterleder inom området. Vid informationen till berörda fastighetsägare lyftes bygdepengen fram som

en stor fördel, och exemplen som gavs gällde framför allt möjligheten till elektrifiering, internetuppkoppling och mobiltelefoni.

Vi anser att samrådsprocessen inte blivit tillräckligt förankrad hos allmänheten, samt att Malung-Sälens kommuns agerande kring arrendeavtalet har brustit i såväl transparens som demokratisk förankring.

Vi anser vidare att Wpd har agerat oetiskt genom att försöka påverka enskilda individer utan att försäkra sig om att de hade tillräcklig förståelse för processen, samt genom att försöka påverka andra intressenter i önskad riktning med hjälp av ekonomiska medel.

Vi anser dessutom att Wpd har visat en bristande förståelse för värden som tystnad, lugn och ostördhet, vilka är de huvudsakliga anledningarna till att människor väljer att skaffa fritidshus i området. Detta strider mot landskapskonventionen, vilken slår fast att hänsyn ska tas även till landskapets sociala, kulturella och estetiska värden.

Samrådsunderlag

När det gäller underlaget för avgränsningssamråd, samt den ekonomiska prognosen för sysselsättningseffekter och regional nytta anser vi att inget av dokumenten är grundade på oberoende källor. De rapporter som refereras till i samrådsunderlaget är till övervägande del finansierade av vindkraftsbranschen och/eller myndigheter som har till uppdrag att främja utbyggnaden av storskalig vindkraft. Den ekonomiska prognosen är framtagen av Vindkraftcentrum och ger en ensidig bild av fördelarna det skulle innebära för kommunen att storskalig vindkraft etableras inom området. Där saknas helt underlag för bedömning av de kostnader som etableringen kan komma att medföra.

Vetenskapligt läge

Under de senaste tio åren har allt fler vetenskapliga rapporter visat på en växande osäkerhet kring konsekvenserna av storskalig vindkraft. Enligt försiktighetsprincipen i 2 kap 3§ miljöbalken medför risken för negativ påverkan på människors hälsa och miljön en skyldighet att utföra åtgärder för att förhindra störning. Vi anser att de åtgärder som Wpd föreslår i sitt samrådsunderlag är otillräckliga utifrån rådande kunskapsläge.

Föreningen

Föreningen Nej till vindkraft på Ripfjället har sedan början av 2019 skapat en facebook-grupp med över 2000 medlemmar. Gruppens medlemmar utgör en bred representation såväl geografiskt som ålders- och könsmässigt. Föreningen har också samlat in över 1500 namnunderskrifter i protest mot planerna samt genomfört en protestdemonstration med över 200 deltagare. Det lokala motståndet mot storskalig vindkraft är stort, och många har trätt fram och uttryckt den stora betydelse som området kring Ripfjället har för dem.

Med hänvisning till ovanstående anser vi att en etablering av storskalig vindkraftsproduktion i projektområde Ripfjället kommer att utgöra en alltför stor negativ påverkan på djur, natur och människor. Vi motsätter oss därför starkt planerna och kommer att uppmana tillståndsmyndigheten att avslå en eventuell ansökan.

Malung den 28 augusti 2019

Föreningen Nej till vindkraft på Ripfjället

genom

Arne Söderbäck

Hans Öjes

Karin Danielsson

Sven Isaksson

Bo Johansson

Tomas Isaksson

Granskning av samrådsunderlag för vindkraftstation Ripfjället, Malungs och Torsby kommuner

av

Bertil Persson

Innehållsförteckning

Sammanfattning och slutsatser	2
Ordlista	3
1. Bakgrund och syfte	4
2. Buller och energi	4
2.1 Allmänt	4
2.2 Effekt av "hajtänder" motsägelsefull	4
2.3 Bullerberäkningar och resultat	5
2.4 Energifångst	5
3. Tekniska fel i SRU	6
Tabeller	6
Bilagor (6 sid.)	9

Sammanfattning och slutsatser

Rapporten avser granskning av samrådsunderlag för Ripfjället vindkraftstation, Malungs och Torsby kommuner, med underlag i samrådsunderlag februari 2019¹. Samrådsunderlaget är alltför felaktigt och bristfälligt för att ligga till grund för beslut. Följande fel finns:

1. Bolaget förtränger Naturvårdsverkets och Mark- och Miljödomstolens samfälliga krav att bullerkravet skärps, då horisontvinkel, som här, vida överstiger 18 grader
2. Bristen vad gäller hänsyn till syn- och bullertryck gör att stationen bör förbjudas
3. För att i övrigt klara i domar och beslutsföreskrifter uppställda krav på bullernivå har Bolaget använt obeständig hjatandsteknik samt en gynnsam källbullernivå
4. Metoderna innebär att reserv vad gäller nedreglering redan från början är använd
5. Samrådsunderlaget påvisas stor okunskap hos Bolaget vad gäller skuggtidsanalys
6. Bolaget hävdar vidare på lösan grund att inga rara fågelarter finns i området
7. Även Bolagets bedömning av fladdermösshabitat är fråga om rena gissningar
8. Med hänsyn till nedreglering m.h.t. bullernivå blir energifångsten mycket liten
9. Bolaget kommer nog att sälja prospektet, varför dess ansvar, vad gäller demontering av verk och återställande av naturen, solidariskt kan övergå till markägarna.

Bara som ovan

.....
Bertil Persson, tekn. Dr, docent i byggnadsmaterial, vindkraftanalytiker

Rapport 2019:244 (9+6= 15 sid.)

ISBN 978-91-88205-44-5

Bertil Persson Betongteknik AB
Daggpilsgränd 23
233 63 Bara

Tel: 040 44 65 30
Mobil: 0739 33 51 11
sbertilmpersson@gmail.com

---

¹ Weronica Andersson. Vindkraftspark Ripfjället, Underlag för avgränsningssamråd enligt 6 kap 29 § miljöbalken. Stockholm. Februari 2019, 44 sid.

Ordlista

Amplitudmodulering	Variationer i turbinbladens rotationshastighet som innebär att frekvensen hos bullret varierar och skapar ett gungande / svängande buller vilket inte kan mätas i dB(A) som bara mäter alla frekvenser på en gång. Myndigheterna bortser från detta.
Begränsningsvärde	Värde på bullernivå eller skuggtid som enligt beslutsföreskrifter och domslut inte får överskridas ^{2, 3}
Bolaget	Prospekterar försäljning (omsättning 13,3 – förlust 3,3 Mkr) ⁴
Bostäder i lä	Enligt SNV skall vindhastigheten på 10 m höjd vid verket vara minst dubbelt så hög som på 10 m höjd vid bostaden.
BMT	Bästa Möjliga Teknik
Ekvivalent buller (dB(A))	Mätning av bullernivå under minst 6 perioder om 30 minuter vid bostaden enligt anvisningar i Elforsk 98:24 ⁵ för vindhastigheten 8 m/s på 10 m:s höjd vid bostaden och vid samtidigt mätning av vindhastigheten vid navet på vindkraftverket
Förskjutningsplanet (m) "Hajtänder"	Höjd över ¾-delar av skogens höjd på platsen "Hajtänder" på turbinbladet och minskar källbullernivån med ca 3,0 dB(A) men faller av efter ca 5 år enligt erfarenheter från Grännaberget då källbullernivån ity ökar med ca 3,0 dB(A) ⁶ .
Infrabuller	Frekvens under 20 Hz (ohörbart buller)
Kn	Kommun
Källbullernivå (dB(A))	På minst tre verk på standardiserat sätt uppmätt bullernivå
KF	Kommunfullmäktige
Lovgivet buller (dB(A))	Begränsningsvärde för bullernivå minus beräkningsosäkerhet
Lågfrekvent buller	Frekvens mellan 20 Hz och 200 Hz (hörbart buller).
LST	Länsstyrelsen
Markråhetslängd (m)	Varierar från 0,01 m för hav, 0,05 m för slät mark till 0,30 m för kuperad mark och ökar bullernivå med längden ^{7, 8}
MB	Miljöbalken
MKB	Miljökonsekvensbeskrivning
MMD	Mark- och Miljödömsstolen
MMÖD	Mark- och Miljööverdomstolen
MPD	Miljöprövningsdelegationen
Nedreglering	Ändring av turbinbladets vinkel för att minska dess hastighet och därmed källbullernivån från verket (även effekten minskas)
Planlagt fritidsområde	Detaljplan krävs t.ex. campingplats, djurpark, fritidshus, etc.
Sannolik skuggtid	Beräknas med solhöjd och molnighet enligt klimatdata från metrologisk station samt vindriktning då mer än 20 procent av solen täcks av turbinen, solen minst 3 grader över horisonten
SNV	Naturvårdsverket
SRU	Samrådsunderlag
Tyst område	Finns markerat endera i översiktsplan eller hos Länsstyrelsen
ÅF	Ångpanneföreningen alias Akustikkonsulten

² SVEA hovrätt. Mark- och Miljööverdomstolen, MMÖD. Rotel 1309. Länsstyrelsen i Kalmar län visavi Cementa AB. Mål M 5069-07. Dnr 617. Löpnr 5586-07. 2009-02-26, 6 sid.

³ SVEA hovrätt. Mark- och Miljööverdomstolen, MMÖD. Rotel 1305. Länsstyrelsen i Kalmar län visavi Kalmar industrier. Mål M 1303-07. Dnr 546. Löpnr 3226-07. 2009-01-29, 13 sid.

⁴ https://www.ratsit.se/5566663422-WPD_Scandinavia_AB

⁵ INTERNATIONAL STANDARD IEC 61400-11. Second edition. 2002-12. Wind turbine generator systems – Part 11: Acoustic noise measurement techniques, 50 sid.

<http://www.pewind.com/dateiunterlagen/IEC%2061400-11%20Wind%20turbine%20generator%20systems%20-%20Part%2011%20%20Acoustic%20noise%20measurement%20techniques.pdf>

⁶ <http://nozebra.ipapercms.dk/Vestas/Communication/Productbrochure/TurbineOptions/sound-power-optimisation/?page=2#/>

⁷ INTERNATIONAL STANDARD IEC 61400-11. Second edition. 2002-12. Wind turbine generator systems – Part 11: Acoustic noise measurement techniques, 50 sid.

<http://www.pewind.com/dateiunterlagen/IEC%2061400-11%20Wind%20turbine%20generator%20systems%20-%20Part%2011%20%20Acoustic%20noise%20measurement%20techniques.pdf>

⁸ Elforsk 98:24.

1. Bakgrund och syfte

På uppdrag av Karin Danielsson, Nedre Brusa 2, 782 90 MALUNG, tfn 0703329402, Epost nedrebrusa@gmail.com, har Bertil Persson Betongteknik AB, Bara, i samma syfte gjort en granskning av samrådsunderlag för Ripfjället vindkraftstation, Malungs och Torsby kn.

2. Buller och energi

2.1 Allmänt

Bolaget har lovat att uppfylla Naturvårdsverkets krav. Bolaget har fogat ljudutredning till SRU, som bland annat påstås visa, att bullernivån 40 dB(A), kan innehållas vid bostäder.

Det får betvivlas att så kan ske då begränsningsvärdet, efter dom M 3484-16 i Mark- och Miljödömsstolen, har ändrats och berörda bostäder, jämfört med vad som ges i Bolagets beräkning, ligger närmare verken än vad som ges av Bolaget (Bolaget har placerat koordinater mitt i bostäderna). I dom M 3484-16 anvisas begränsningsvärdet 39,0 dB(A).

Krav om 39,0 dB(A) begränsningsvärde styrks av VKV-leverantören Vestas, citat:

*"Noise based on document no. 0004-6207 V01 2009-07-09.
Please contact Vestas on information on the latest noise data. Accuracy = +/- 2 dB(A)."*

En säkerhetsmarginal om halva noggrannheten är ity rimlig, dvs. 39,0 dB(A), enligt ett korrekt krav enligt dom för Grännaberget i mål M 3484-16 och M 4932-15, MMD, Växjö.

WHO:s nya riktlinjer avser buller från vindkraft, där dygnsriktvärdet 45,0 Lden krävs⁹.

Avdrag krävs om 10,0 Lden för nattetid (n) kl 22-06 och 5,0 Lden kvällstid (e) kl 18-22.

Tilläggen infördes p.g.a. människors känslighet för buller under kvälls- och nattetid.

Enligt WHO kalkyleringsmodell motsvarar 45,0 Lden dB(A)-värdet 38,3 dB(A) (NoiseMeters Inc:s beräkningsmodell (Ldn, Lden, CNEL - Community Noise Calculators))¹⁰.

I WHO:s riktlinjer fordras, omberäknat, begränsningsvärdet 38,3 dB(A) för bostäder¹¹.

2.2 Effekt av "hajtänder" motsägelsefull^{12, 13}

Bolagets verk V162 har "hajtänder" på bakkanten på turbinbladet, Bilaga A¹⁴, citat¹⁵:

Aerodynamiskt buller från bakkanten av turbinbladet är det primära ljudbruset från de modernaste turbinerna. Detta är vanligtvis ett bredbandsbuller, men mest anmärkningsvärt vid frekvenser 700 Hz till 2kHz. En rad designändringar utvecklas av de flesta turbin-tillverkare, inklusive formen på "airfoil"- och "tip"-modifieringar, "vortex"-generatorer längs Fenans "crest" samt poröst eller tandat avslutande kanter. Sågtandade kanter verkar vara den mest studerade, med övergripande bullerminskningar av 3-8 dB, som rapporteras. Många studier har dock visat att dessa minskningar är frekvensberoende, med sänkningar av lågfrekvent buller och ökat buller vid högre frekvenser (över 2kHz). "Hajtänder" kan vara mindre effektiva vid låga eller måttliga vindstyrkor; i vissa situationer kan det vara när grannarna finner turbinbuller mest hörbara.

⁹ <http://www.euro.who.int/en/publications/abstracts/environmental-noise-guidelines-for-the-europeanregion-2018>

¹⁰ <https://www.noisemeters.com/apps/Ldn-calculator.asp>

¹¹ http://www.euro.who.int/_data/assets/pdf_file/0009/383922/noise-guidelines-exec-sum-eng.pdf?ua=1

¹²

<https://www.microsofttranslator.com/bv.aspx?from=en&to=sv&ref=SERP&rr=UC&a=https%3a%2f%2fwindwisema.org%2f2014%2f11%2f02%2fserrated-edges-hoosac%2f%3fbr%3dro>

¹³ <http://www.hallandsposten.se/nyheter/laholm/hajt%C3%A4nder-ska-tysta-vindkraften-i-k%C3%A5phult-1.1570935>

¹⁴ https://www.natverketforvindbruk.se/Global/Aktiviteter/Seminarium/2011/jennia_a.pdf

¹⁵

<https://www.microsofttranslator.com/bv.aspx?from=en&to=sv&ref=SERP&rr=UC&a=https%3a%2f%2fwindwisema.org%2f2014%2f11%2f02%2fserrated-edges-hoosac%2f%3fbr%3dro>

Bolagets bullerkonsult påvisar för Grännaberget att källbullernivå för verk med "hajtänder" är högre än verk utan "hajtänder" men Bolaget förtiger i SRU detta, Bilaga B ¹⁶.

Bilaga A visar att källbuller efter 6 år för VKV 2-3, 4 och 7 med "hajtänder" på Grännaberget är 104,7 dB(A), men utan "tänder" 104,4 dB(A) för VKV 1, 5-6 och 8-9 efter 6 år.

Med "hajtänder" var källbullret efter 6 år högre än utan "hajtänder" vid konstant ålder.

Bolaget i fråga nödgades då att utöver tillstånd nedreglera verken till Mode 4, Bilaga B.

2.3 Bullerberäkningar och resultat

Källbullernivå utan och med "hajtänder" används då teknik med "hajtänder" är på försök.

För verk utan hajtänder erhålls källbullernivå 107,1 dB(A). Praxis från Bolagets, och dess konsults, ÅF ¹⁷, sida är att, med stöd från MMÖD och SNV, där ÅF var SNV:s expert, göra beräkningar för sommartid, 15° C, högt gräs och dagtid ¹⁸. Frusen mark, utan högt gräs, nattetid med temperaturgradient, är värsta beräkningsfall för bostäderna, varvid 1,9 dB(A) högre källbullernivå erhålls än för Bolagets beräkning med sommarförhållanden.

Totalt erhålls bullernivån som Bolagets med tillägg av 5,0 dB(A) (3,1+1,9). Bilaga C visar att 39,0 dB(A) med VKV utan "hajtänder" överskrids. Nedreglering krävs med 6 dB(A).

2.4 Energifångst

Bilaga D visar att vindhastighet enligt Energimyndigheten (MIUU2011), 100 m över mark, för ruta SWEREF 406000; 6729000, är 7,1 m/s ¹⁹. Navhöjd minskas med 0,75x skogshöjd, dvs. 150 m över mark är vindhastigheten $7,1 + 0,012x(150-100) = 7,7\text{m/s}$.

Vindhastigheten ges över markförskjutningsplan, vilket innebär att navhöjd minskas med 0,75 gånger skogens höjd eller med 0,75 gånger 25 m, eller omberäknad med ca 19 m.

Riksintresse vindkraft uppfylls inte, då krav för detta är minst 7,2 m/s, 100 m över mark.

Täthet ²⁰: $-0,25x(1-2,5/6)x100 = -15\%$; $E_0 = 1,25x19,4x(1-0,15)x(7,7/8)^3 = 18,4\text{ GWh/år}$.

Effekten vid nedreglering med 6,0 dB(A) är låg, följt av energiförlust om 58%, Bilaga E.

Från ekonomisk synpunkt är det mer rationellt att minska antalet verk än att nedreglera.

Det är osannolikt att så dyra investeringar inte skulle utnyttjas fullt ut genom nedreglering med förlust i energifångst som följd. Det är svårt att tro att verksamhetsutövaren skulle handla så oklokt. Nedreglering är Mode 4 (källbullernivå: $107,1 - 6,0 = 101,1\text{ dB(A)}$) för att få tillstånd, är oriktigt, då verk i ansökningsskedet bör beräknas för Mode 0 (källbullernivå: 107,1 dB(A)) och nedreglering användas för att bemästra bullerproblem.

Om nedreglering sker till Mode 4 så är nedregleringsmöjligheten använd från driftstart.

För 40 VKV i Mode 0 erhålls 735 GWh/år men i Mode 4 bara $800x(1-0,58) = 336\text{ GWh/år}$.

Bolaget har starka ekonomiska motiv, att visa att körning av verk kan få ske i Mode 0, ca 3 200 Mkr under 15 år ($15x735000000x0,58x0,5x0,000001$), jämfört med Mode 4, varför egenkontrollen bör ske av oberoende konsult – inte av bolagsnärliggande konsult ÅF ²¹.

¹⁶ Jens Fredriksson. Projekt 569 869. Beräkning av ljud för Brahehus och Tuggarp VKP. Grännaberget. Jönköpings kn. ÅF. 2015-02-09, 12 sid.

¹⁷ alias Akustikkonsulten

¹⁸ Segment 003 av Växjö TR M 4641-18 Aktebil 6

¹⁹ http://vindatlas.se/vindkart/umyhres_v2011_07_120m.png

²⁰ Bertil Persson. Kompakt vindkraft bakom låg lönsamhet. Bara. 2015-02-09, 9 sid.

http://www.frihorisont.eu/dokument/Kompakt_vindkraft.pdf

²¹ alias Akustikkonsulten

3. Tekniska fel i SRU

I Tabell 1 ges tekniska fel i Bolagets SRU inför ansökan till MPD om tillstånd.

Tabeller

Tabell 1a - Tekniska fel i Bolagets SRU inför ansökan till MPD om tillstånd – del 1.

Sid/rad	Fel	Korrekt
10/5 nedifrån	<i>Energimyndigheten gjort gällande att de inte ser några hinder till att ange området som riksintresse vindbruk</i>	Vindstyrkan är 7,1 m/s på 100 m ²² varför krav på riksintresse inte uppfylls för hela området ²³ .
11/4	<i>Enligt en vindberäkning utförd vid Uppsala universitet (MIUU) är årsmedelvinden i etableringsområdet upp till 8,5 m/s på 140 m höjd, vilket även har validerats av vindmätning med sodar under 18 månader.</i>	MIUU 2011 skall användas med ca 0,5 m/s lägre vindstyrka, ca 7,7 m/s, Bilaga D. Sodar mätningarna saknar transparens och är inte relevanta över längre tid än då mätningen skedde.
13/13	<i>Avståndet mellan vindkraftverken bör vara 400-600 meter för att vindkraftsparken ska få en god verkningsgrad.</i>	För VKV med 162 turbindiameter är minimumkravet $6 \times 162 = 972$ m mellan VKV men här är avståndet bara $2,5 \times 162 = 405$ m varför energiförlusten blir $-0,25 \times (1 - 2,5/6) \times 100 = -15\%$ p.g.a. för tät placering ²⁴ . Motivet synes vara försäljning av maximalt antal VKV – inte optimal energifångst.
14/16	<i>En parklayout med 40 stycken 6 MW-verk skulle ge en årsproduktion på ca 860 GWh</i>	Korrekt energifångst är, med hänsyn till bullernivån 39,0 dB(A), 336 GWh/år, för 40 st. V162 utan hjärtänder, men med nedreglering till Mode 4 dvs. 39% av Bolagets.
14/20	<i>Ripfjällets vindkrafts-park skulle alltså kunna producera 25 % mer förnybar el än vad Trängslet vattenkraftverk gör</i>	Korrekt andel är 52% (336/850) av Trängslets el (då det blåser).
14/25	<i>Om vindkraftsanläggningen inte byggs innebär det en förlust av den beräknade elproduktionen om cirka 860 GWh per år, med tillhörande negativa konsekvenser för klimatet och miljön.</i>	VKV avger 13,5 g/kWh medan el i Sverige avger 8,5 g/kWh ²⁵ , varför CO2-utsläppen ökar med VKV i Sverige. Även miljönyttan och systemnyttan är negativa p.g.a. buller samt menligt påverkan på djur och natur resp. krav på reglerkraft och fler elledningar. VKV har bara egennyttan.
14/27	<i>Om vindkraftsparken inte byggs skulle dessutom ett flertal regionala och lokala arbetstillfällen inte komma till stånd, med tillhörande konsumtionsinkomst och skatteintäkter.</i>	Inga VKV tillverkas i Sverige. VKV-rallare flygs in från utlandet och ger inga lokala arbetstillfällen fränsett för betongindustrin. VKV Vestas V162 styrs sedan från Randers, Danmark, varifrån service sker efter behov.
14/30	<i>Ripfjället skulle räcka för att reducera utsläppen av koldioxid från kolkondenskraftverk med ca 860 000 ton årligen, en reduktion som skulle utebli om projektet inte genomförs.</i>	Ingen kolkondensel tillverkas i Sverige varför SRU är vilseledande. Export av stor omfattning är inte möjlig då elledningar saknas för detta ändamål till Tyskland/Polen, där el produceras med kolkondens.

²² http://vindatlas.se/vindkart/umyhres_v2011_12_100m.png

²³ Energimyndigheten. Riksintresse vindbruk. 2013. <http://www.energimyndigheten.se/Om-oss/Var-verksamhet/Framjande-av-vindkraft/Riksintresse-vindbruk-/>

²⁴ Bertil Persson. Kompakt vindkraft bakom låg lönsamhet. Bara. 2015-02-09, 9 sid. http://www.frihorisont.eu/dokument/Kompakt_vindkraft.pdf

²⁵ Ursprungsmärkning och miljöpåverkan på vår el. . Vattenfall. 2018, <https://www.vattenfall.se/elavtal/energikallor/elens-ursprung/>

Tabell 1b - Tekniska fel i Bolagets SRU inför ansökan till MPD om tillstånd – del 2.

Sid/ rad	Fel	Korrekt
14/33	<i>Ripfjällets vindkraftspark utgör ett viktigt bidrag till uppfyllandet av 100 % förnybart elsystem till år 2040, vilket således motverkas om vindkraftsparken inte byggs.</i>	Drivmedlet är förnybart men inte VKV med en uppmätt livslängd på 12-15 år ^{26, 27} . Det är ity felaktigt att enbart betrakta driftskedet utan även anläggningskostnaden skall ingå.
17/4	<i>Man brukar räkna med att det blåser tillräckligt för att ett vindkraftverk ska producera el drygt 8 200 av årets 8 760 timmar, alltså drygt 90 % av tiden.</i>	Fulleffekttiden för Ripfjället blir 1400 timmar per år (336000/(40x6)) p.g.a. nedregerling för att uppfylla bullerkravet på ett beständigt sätt med VKV utan hjärtänder.
18/6	<i>Det finns även en mycket tydlig praxis som anger en maximal ekvivalent ljudnivå på 40 dB(A) utomhus vid permanent- och fritidsbostad</i>	Samverkan mellan buller- och synintryck enligt SNV5956 och M 4499-15 skall beaktas vid bostäder, Bilaga F ²⁸ . Ett (1) VKV förbjöds vid horisontvinkel 18°, då bullernivån låg nära 40,0 dB(A). Bostäder Olasäteren, Persnilsasäteren väst, Böthölen och Famtryan strider mot M 4499-15, varför anläggningen skall förbjudas, Bilaga F. Bostäderna får horisontvinkel > 18 ° mot VKV.
18/23	<i>Vad gäller påverkan från skuggor finns inget regelverk som styr tillståndshandläggningen men utifrån rekommendationer från myndigheter har det skapats en praxis som anger att bostäder inte får utsättas för skuggor från vindkraftverk mer än 8 timmar faktisk skuggtid per år (motsvarar ca 30 timmar beräknad skuggtid) och/eller 30 minuter per dag</i>	Boverket kräver maximalt 8 timmar per år sannolik skuggtid resp. 30 minuter per dag maximal skuggtid.
18/28	<i>Beräkningsmodeller av skuggutbredning som idag används vid tillståndshandläggning anges den teoretiskt beräknade tiden, och inte den faktiska tiden.</i>	Beräkning sker av sannolik skuggtid där hänsyn tas till solhöjd och tid för solsken s.k. sannolik skuggtid.
18/29	<i>Vid beräkningen av den teoretiska skuggtiden antas att solen skiner från morgon till kväll från en molnfri himmel 365 dagar per år och att rotorbladen alltid roterar i den vinkel som ger störst skuggpåverkan på bakomliggande bostadshus.</i>	Vid beräkningen av den sannolika skuggtiden antas att solen skiner från en molnig himmel enligt mångårig statistik och att minst 20% av rotorbladet täcker solens yta.
18/30	<i>Vid beräkningarna tas heller ingen hänsyn till att träd och byggnader kan skymma skuggorna.</i>	Inga träd eller byggnader i närheten av bostäderna kan stoppa skugga från 250-m-VKV.

²⁶ Gordon Hughes. "The Performance of Wind Farms in the United Kingdom and Denmark".
http://www.ref.org.uk/attachments/article/280/ref_hughes_19.12.12.pdf

²⁷ <http://www.ref.org.uk/publications/280-analysis-of-wind-farm-performance-in-uk-and-denmark>

²⁸ Marie Gerrevall. Bruno Bjärnberg. Dom M 4499-15. Växjö Tingsrätt. 2016-07-06, 18 sid.

Tabell 1c - Tekniska fel i Bolagets SRU inför ansökan till MPD om tillstånd – del 3.

Sid/ rad	Fel	Korrekt
19/20	<i>Det är alltid verksamhetsutövaren (i detta fall wpd) som är ansvarig för att finansiera nedmontering och återställande av marken där en vindkraftsetablering stått.</i>	Då Bolaget med sannolikt säljer tillståndet till någon utlandsfond blir markägaren solidariskt ansvarig för att nedmontera VKV enligt MB 32 kap. § 3 och § 6.
21/8	<i>Huvudsakliga markägare är Malung-Sälen kommun</i>	P.g.a. jäv skall granskning av prospektet ske av annan än Malungs kommun t.ex. LST, som även skall var ny tillsynsmyndighet.
27/2 nedifrån	<i>Det finns även en mycket tydlig praxis som anger en maximal ekvivalent ljudnivå på 40 dB(A) utomhus vid permanent- och fritidsbostad.</i>	Samverkan mellan buller- och synintryck enligt SNV5956 och M 4499-15 skall beaktas vid bostäder, Bilaga F ²⁹ . Ett (1) VKV förbjöds vid horisontvinkel 18°, då bullernivån låg nära 40,0 dB(A). Bostäder Olasäteren, Persnilsasäteren väst, Böthölen och Famtryan strider mot M 4499-15, varför anläggningen skall förbjudas, Bilaga F. Bostäderna får horisontvinkel > 18 ° mot VKV.
28/6 nedifrån	<i>Om det mot all förmodan skulle visa sig att ljudnivåer ändå överskrids kan detta regleras med justering av vindkraftverkets effekt, vilket gör att verksamhetsutövaren alltid kan tillse att villkoren efterföljs oavsett oförutsägbara händelser.</i>	För att uppfylla kravet på 39,0 dB(A) för VKV utan obeständiga hjältänder måste VKV nedregleras maximalt redan från början varför ingen reserv finns kvar att nedreglera VKV ännu mer vid problem. OBS! Ingen hänsyn har då tagits till att VKV förbjuds enligt SNV5956 och M 4499-15!
31/8 nedifrån	<i>Fotomontagen har skapats i dataprogrammet Wind-PRO i enlighet med praxis, och fotografierna är tagna i brännvidd ca 50 mm.</i>	Brännvidd 50 mm på 24x36 mm film lämpar sig för familjebilder medan 100 mm lämpar sig för bildmontage av VKV när ögat betraktar horisonten ³⁰ . Samtliga Bolagets bildmontage är ity missvisande. Kameraplatser bör m.h.t. samverkan mellan buller- och synintryck enligt SNV5956 och M 4499-15, vara vid bostäder, Bilaga F.
34/panoramabilder	<i>Panoramabilder Rönnhällsjön och Böthölen</i>	Bilderna är tagna bakom träd resp. med brännvidd mindre än 50 mm på 24x36 mm vilket gör bilderna synnerligen missvisande.
35/10	<i>I en vindkraftspark behöver enbart de vindkraftverk som utgör parkens yttre gräns enligt fastställd metod i föreskriften vara markerade med högintensivt ljus och övriga vindkraftverk med rött lågintensivt fast ljus.</i>	Blixtljuset tränger igenom normala rullgardiner och persienner varför mörkläggningsgardiner krävs i sovrum för att stänga ute blixtarna.
37/Figur 6-E.	<i>Naturvärdesområdet</i>	Bolaget inringar naturvärdesområdet med tätt placerade VKV. Bolagets krav på fri placering över området gör att VKV flyttas in på naturvärdesområdet, där ändå ingen kan vistas p.g.a. krav på säkerhetsavstånd, bl.a. iskast och buller.

²⁹ Marie Gerrevall. Bruno Bjärnberg. Dom M 4499-15. Växjö Tingsrätt. 2016-07-06, 18 sid.³⁰ Lars Jonsson. Personlig information. Burgsvik. 2010.

Tabell 1d - Tekniska fel i Bolagets SRU inför ansökan till MPD om tillstånd – del 4.

Sid/ rad	Fel	Korrekt
38/18	<i>Idag är vindkraft inget problem för någon fågelpopulation som helhet, men vissa arter kan möjligtvis komma att påverkas lokalt.</i>	Tjädern är t.ex. utrotningshotad p.g.a. VKV varför Bolaget påvisar stor cynism i SRU i dess egenintresse, att sälja prospektet.
38/26	<i>Hittills inkomna resultat kan summeras med att det finns omkringliggande revir för kungsörn, det finns inga viktiga spelplatser för skogshöns utifrån bedömningar i enlighet med Vindvals syntesrapport, och förekomst av övriga fåglar som bedöms vara känsliga för vindkrafts-etableringen är begränsad.</i>	Vindval har veterligt inte studerat Ripfjället m.a.p. fåglar varför en års-lång ny fågelinventering krävs m.h.t. flertalet rara arter – skrivbordskontroll i artlistan är otillräcklig bl.a. då tjädern har högre skyddsvärde numera vad Vindval uppger. Inventeringen bör göras av neutral konsult t.ex. Tomas Fasth, Pro Natura, Gränna.
39/1	<i>Ripfjället med omgivande landskap bedöms ha liten betydelse som fladdermus-habitat.</i>	Ny inventering inom 2 km med Auto-boxar krävs. BAT MODE är förbjuden för rara arter efter domar M 5510-17 samt M 1559-17, MMD, Växjö. Neutral konsult bör användas t.ex. Johan Eklöf, Graptolit ord&natur, eller Espen Jensen, Incendi.

Bilagor (6 sid.)

- A. Malung Torsby 2019_244 Ripfjället Bilaga A Hajtänder
- B. Malung Torsby 2019_244 Ripfjället Bilaga B Källbullernivå för verk med hajtänder på Grännaberget (KIT 1)
- C. Malung Torsby 2019_244 Ripfjället Bilaga C Verklig bullernivå vintertid utan hajtänder
- D. Malung Torsby 2019_244 Ripfjället Bilaga D Vindkartering_Vindbruk
- E. Malung Torsby 2019_244 Ripfjället Bilaga E Källbuller och energi för Mode 4
- F. Malung Torsby 2019_244 Ripfjället Bilaga F Dominans av synintryck och buller enligt SNV 5956

¹ https://www.natverketforvindbruk.se/Global/Aktiviteter/Seminarium/2011/jennia_a.pdf

Malung Torsby 2019_244 Ripfjället Bilaga B Källbullernivå för verk med hajtänder på Grännaberget (KIT 1)

Datum: 2015-02-20

Projektnummer: 569849

Projektnamn: Brahehus och Tuggarp Vindkraftpark

Kund: Brahehus Vind AB Jönköping Energi AB

Verksdata & reglerinställningar

Nyttänkande med erfarenhet

Brahehus vindkraftpark

Namn	Verktyp	N m	E m	Navhöjd [m]	Navhöjd nivå [möh]	Marknivå [möh]	Reglerinställning	Ljudeffekt [dB(A)]
1	Siemens SWT-2.3-101	6435566	472118	99,5	381	281	Mode 0	104,4
2	Siemens SWT-2.3-101 (KIT1)	6435201	471526	99,5	378	278	Mode 0	104,7
3	Siemens SWT-2.3-101 (KIT1)	6434871	471997	99,5	388	289	Mode 0	104,7
4	Siemens SWT-2.3-101 (KIT1)	6434405	472173	99,5	385	285	Mode 0	104,7
5	Siemens SWT-2.3-101	6433502	471775	99,5	390	291	Mode -4dB	101,1
6	Siemens SWT-2.3-101	6434049	471546	99,5	383	283	Mode 0	104,4
7	Siemens SWT-2.3-101 (KIT1)	6433779	470767	99,5	392	293	Mode 0	104,7
8	Siemens SWT-2.3-101	6433316	470602	99,5	397	298	Mode -4dB	101,1
9	Siemens SWT-2.3-101	6432859	471023	99,5	391	291	Mode 0	104,4

Tuggarp vindkraftpark

Namn	Verktyp	N m	E m	Navhöjd [m]	Navhöjd nivå [möh]	Marknivå [möh]
TVK 1	Siemens SWT-2.3-101	6437147	474836	99,5	366	267
TVK 2	Siemens SWT-2.3-101	6436848	474561	99,5	366	266
TVK 3	Siemens SWT-2.3-101	6436627	474176	99,5	367	268
TVK 4	Siemens SWT-2.3-101	6436506	473761	99,5	366	267

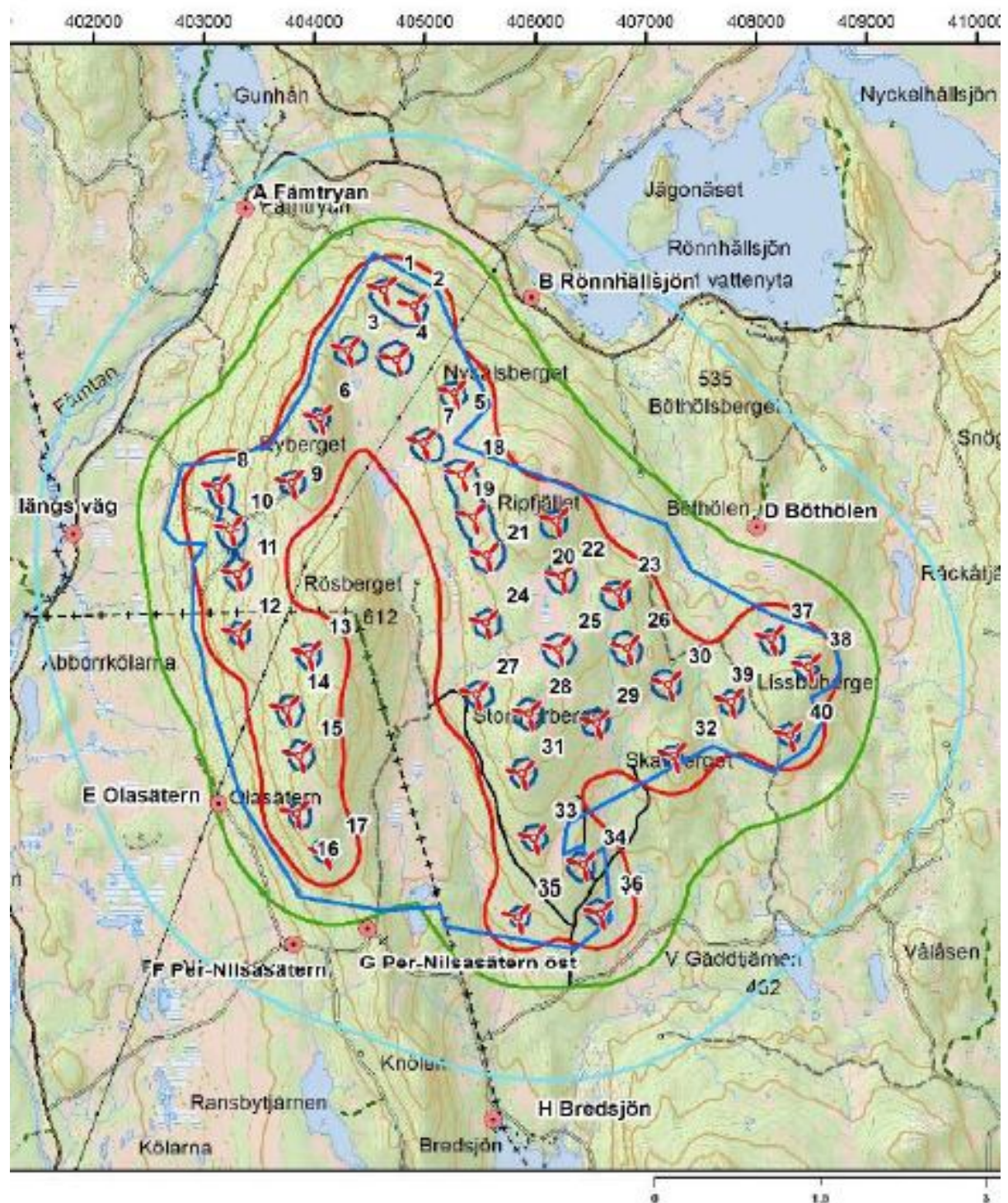
Reglerinställning för respektive vindkraftverk (Tuggarp)

Vindriktning	Reglerinställning för respektive vindkraftverk (Tuggarp)			
	TVK 1	TVK 2	TVK 3	TVK 4
Nord	Mode 0	Mode 0	Mode 0	Mode -1
Nord-Ost	Mode 0	Mode 0	Mode 0	Mode -1
Ost	Mode -1	Mode -1	Mode -1	Mode -1
Syd-Ost	Mode 0	Mode 0	Mode 0	Mode -4
Syd-Ost	Mode -1	Mode 0	Mode 0	Mode -1
Syd-Väst	Mode -1	Mode 0	Mode 0	Mode -1
Väst	Mode 0	Mode 0	Mode 0	Mode -4
Nord-Väst	Mode 0	Mode 0	Mode 0	Mode -4

Vindriktningen avser angiven riktning $\pm 22,5$ grader.

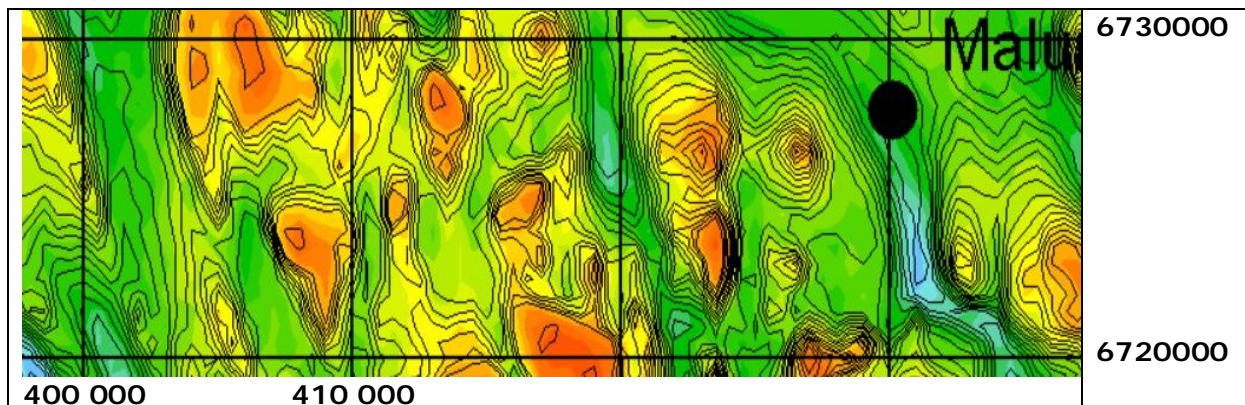
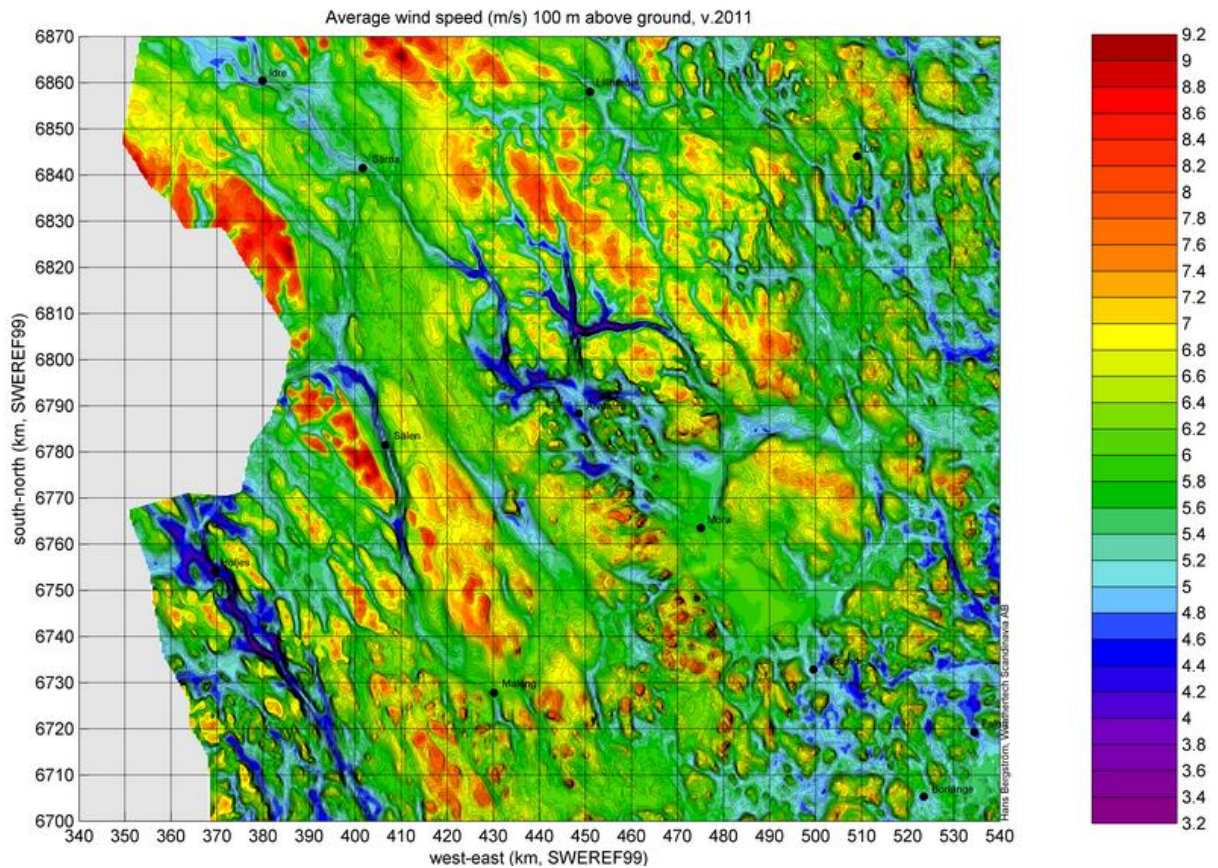
Malung Torsby 2019_244 Ripfjället Bilaga C Verklig bullernivå vintertid utan hjältänder

Teckenförklaringar: röd linje = 50 dB(A); grön linje = 45 dB(A); blå linje = 40 dB(A)

Malung Torsby 2019_244 Ripfjället Bilaga D Vindkartering_Vindbruk

Vindhastighet på 100 m över förskjutningsplanet: 7,1 m/s (SWEREF 99TM ruta 6729000, 406000). Navhöjd: 250 – 81 = 169 m. Nivå över förskjutningsplanet: 160-19 =150 m. Vindhastighet på 150 m över förskjutningsplanet: 7,7 m/s ($7,1+50 \times 0,012$)^{1, 2}.

¹ Energimyndigheten. Riksintresse vindbruk. 2013.

<http://www.energimyndigheten.se/Om-oss/Var-verksamhet/Framjande-av-vindkraft/Riksintresse-vindbruk-/>

² http://vindatlas.se/vindkart/umyhres_v2011_12_100m.png

Malung Torsby 2019_244 Ripfjället Bilaga E Källbuller och energi för Mode 4

Källbuller med "hajtänder": 98,0 dB(A)

Redigera ljuddata (Skrivskyddad)

Namn: Level 4- Calculated- SO4 - 11.02.2016

Källa: HH: Vestas; 10 m: calculated by EMD

Datum: 2016-07-13

Du kan göra en "ljudvärde-matris" genom att lägga till vindhastigheter och navhöjder – om du bara har data för en navhöjd och vill använda dem för alla navhöjder, kan en "navhöjds-oberoende kolumn" läggas till. Om det finns data för olika driftlägen för verket (ljudemission), skapa en ny uppsättning ljuddata för respektive driftläge.

Vindhastighet på 10 m Vindhastighet på navhöjd

Normal frekvens	Låg frekvens						
[m/s]	82,0 m	112,0 m	132,0 m	142,0 m	149,0 m		[m/s]
6,0	98,0	98,0	98,0	98,0	98,0		7,0
7,0	98,0	98,0	98,0	98,0	98,0		8,0
8,0	98,0	98,0	98,0	98,0	98,0		9,0
9,0	98,0	98,0	98,0	98,0	98,0		10,0
10,0	98,0	98,0	98,0	98,0	98,0		11,0

*Oktavdata tillgängliga

Lägg till vindhastighet

Anmärkningar

Document no.: DMS 0051-2126 V02
Blades with serrated trailing edge.
Hub height wind speed noise data from Vestas. Wind speed at hub height is converted to 10 m height using the IEC 61400-11 wind profile (5 cm roughness). Noise levels are interpolated at integer wind speeds.

Energi vid 8 m/s: 58% årsenergiförlust jfrt Mode 0

Namn: Level 4- Calculated - SO4 - 11.02.2016

Källa: Manufacturer

Datum (yyyy-mm-dd): 2016-07-13 22,5 m/s

Lufttäthet: 1,225 kg/m³ 0,00 °

Mätt på transformatorns högspänningssida

Effektreglering

Stall Pitch Aktiv stall

Ct kurva

Standard stall Standard pitch Användardefinierad

Osäkerhet

IEC cat A & IEC cat B IEC kombinerad

Anmärkningar

With serrated trailing edge
Document no.: DMS 0051-2162 V02
The power curve below is NOT valid for hub heights <112 m

Redigera/Visa effektkurva
 Redigera/Visa Ct-kurva
 Redigera/visa osäkerhet

Vindhastighet [m/s]	Effekt [kW]	Ce
3,00	49,00	0,204
3,50	127,00	0,333
4,00	224,00	0,393
4,50	339,00	0,418
5,00	480,00	0,432
5,50	651,00	0,440
6,00	856,00	0,445
6,50	1 006,00	0,412
7,00	1 040,00	0,341
7,50	1 040,00	0,277
8,00	1 040,00	0,228
8,50	1 040,00	0,190
9,00	1 040,00	0,160

Årlig energiprod vid 8 m/s: 6 679,8 MWh

Malung Torsby 2019_244 Ripfjället Bilaga F Dominans av synintryck och buller enligt SNV 5956

Lutning mot horisont (°)	Horisonthöjd inklusive nivåskillnad (meter)										Anmärkning
	330 ###	340 ###	250	290	330	275	300	325	350	350	
1,0	9450	9736	14322	16614	18906	15755	17187	18619	20051		
2,0	6297	6488	7159	8304	9450	7875	8591	9307	10023		
3,0	4719	4862	4770	5534	6297	5247	5724	6201	6678		
4,0	3772	3886	3575	4147	4719	3933	4290	4648	5005		
5,0	3300	3400	2858	3315	3772	3143	3429	3715	4001		
5,7	3140	3235	2500	2900	3300	2750	3000	3250	3500	Arkitektonisk dominans	
6,0	2688	2769	2379	2759	3140	2616	2854	3092	3330		
7,0	2348	2419	2036	2362	2688	2240	2443	2647	2851		
8,0	1698	1749	1779	2063	2348	1957	2135	2312	2490		
9,0	1872	1928	1578	1831	2084	1736	1894	2052	2210		
10,0	1650	1700	1418	1645	1872	1560	1701	1843	1985		
11,0	1553	1600	1286	1492	1698	1415	1543	1672	1801		
11,3	1429	1473	1250	1450	1650	1375	1500	1625	1750	Danmark (grupp)	
12,0	1232	1269	1176	1364	1553	1294	1411	1529	1647		
13,0	1079	1112	1083	1256	1429	1191	1299	1408	1516		
14,0	1016	1046	1000	1160	1320	1100	1200	1300	1400	Danmark (ett verk)	
15,0	700	721	933	1082	1232	1026	1120	1213	1306		
16,0	530	588	872	1011	1151	959	1046	1133	1221		
17,0	330	340	818	949	1079	899	981	1063	1145		
18,0	250	260	769	893	1016	846	923	1000	1077	Dom M 4499-15, MMD, Växjö	
25,3	700	721	530	615	700	583	636	689	742	Olsäterna	
23,0	777	800	588	683	777	647	706	765	824	Per-Nilsasäterna väst	
17,4	1056	1088	800	928	1056	880	960	1040	1120	Per-Nilsasäterna ost	
19,9	910	938	689	800	910	758	827	896	965	Böthölen	
18,3	1000	1030	757	878	1000	833	909	984	1060	Famtryan	

Weronica Andersson

Från: Torsten.Persson@bergvikskog.se
Skickat: den 3 maj 2019 12:06
Till: Björn Grinder
Kopia: Mikael.Perers@bergvikskog.se
Ämne: SV: Vindkraftsremiss

Bergvik Skog AB ställer sig positiv till planera på vindkraftparken Ripfjället.
Bergvik som själv bedriver utveckling av vindkraft ser det som ett lämpligt område för vindkraft.

Vänligen

Torsten Persson

BERGVIK SKOG AB
Trotzgatan 25
791 71 Falun
023-58374
070-307 10 66
torsten.persson@bergvikskog.se

*Är du nyfiken på skog och vill veta mer?
Besök vår Facebooksida Nyfiken på skog @nyfikenpaskog eller vår webbsida <https://www.bergvikskog.se/nyfiken-pa-skog/>*

BERGVIK SKOG

Från: Björn Grinder [mailto:B.Grinder@wpd.se]
Skickat: den 24 april 2019 08:57
Till: Torsten Persson
Ämne: Vindkraftsremiss

Översänder härmed en remiss för ett vindkraftsprojekt på Ripfjället som ligger på gränsen mellan Torsby kommun och Malung-Sälens kommun.

Svar på remissen önskas senast den 31 Augusti 2019.

Med vänlig hälsning

Björn Grinder
Wpd Scandinavia AB

Med anledning av vindkraft projektet Ripfjället.

Malungs snöskoterklubb är en förening som bedriver verksamhet för snöskoteråkare. Vårt uppdrag är att säkerställa och underhålla bla skoterleder och raststugor med mera, detta betalar således medlemmarna en avgift för. Klubbens ståndpunkt i ovannämnda projekt är alltså inte att ta ställning för eller emot. Vi har som krav att skoterleder över och broar, bäckar och åar inte påverkas. Och att tillgängligheten till kojor och klubbens anläggningar fortsatt är möjlig.

Var och en av våra nästan trehundra medlemmar får ha vilken åsikt de vill gällande projektet, men vi som styrelse måste agera neutralt. Detta betyder att vi vill behålla våra leder eller emot ta förslag om ändringar av streckningen som passerar detta området. Kartor och riktmärken som måste göras om för skoteråkarnas säkerhet, detta är frågor som är mest aktuellt för klubben. Wpd har tagit på sig ev kostnader att flytta och rita om leder, vid första informationsmötet med klubben diskuterades detta.

// Malungs Snöskoterklubbs styrelse 29/8 2019

Malungs Östra VVOF

Hej!

Översänder lite tankar och fundering kring den planerade vindkraftsparken Ripfjället från styrelsen för viltvårdsvårdsområdet, Malungs Östra VVOF.

Malungs Östra VVOF administrerar jakt och viltvårdsfrågor för jägare och markägare på en yta av ca 26.000 hektar. Större delen av projektområdet Ripfjället ligger inom Malungs Östra VVOF's område och påverkas direkt av dom planer som finns, både i form av älgjakt som bedrivs av Stupbergets jaktlag, och småviltsjakt som utövas av många av medlemmarna i Malungs Östra VVOF.

Stupbergets jaktlag som har jagat i området i 80år kommer tyvärr att drabbas hårt av en eventuell etablering av vindparken framförallt under byggtiden då i stort 50% av deras jaktmarker ligger inom projektområdet.

Byggtiden:

WPD har angivit att planerad byggtid är mellan 3-5 år.

Under byggtiden menar WPD att området skall vara avstängt med tillträdesförbud, då området skall betraktas som en byggarbetsplats.

Detta medför ett antal frågeställningar och slutsatser som följer:

: Hur avser WPD att viltvård ska kunna bedrivas inom projektområdet under byggtiden då en markägare enligt lag är skyldig att bedriva viltvård?

: Hur avser WPD att lösa situationer då tex jakthundar kommer in på området och måste hämtas upp?

: Hur avser WPD att lösa situationer då jägare måste ha tillgång till området vid tex eftersök på skadat vilt.

: Skulle ett så stort område som projektområdet stängas av för jakt under en flerårig period så kan det konstateras att älgskötselområdets älgskötselplan/avskjutningsplan förmodligen måste göras om. Markägare inom projektområdet torde mer än väl kompenseras genom arrendeinkomster för ev ökande betesskador som kan uppstå av en okontrollerad älgstam. Dock så kan ju omkringliggande marker och markägare drabbas negativt.

: Styrelsen för Malungs östra VVOF kan bara konstatera att vid en ev. byggnation torde den enklaste lösningen för alla parter vara att hålla en god kommunikation och hålla dom områden där "farliga" arbeten inte bedrivs öppna för jakt.

: Jakten påverkas därför direkt under byggtiden.

Driftstiden:

Risk för iskast under vintertid

:Älgjakten bedrivs september – januari, och redan i oktober kan temperaturen ligga kring eller under nollan. Då risken för iskast finns så borde WPD noggrant utreda och redogöra ansvarsfrågan för en eventuell olycka under jakt. Ett tillförlitligt signalsystem för att varna vid isbildning torde vara av yttersta vikt.

Bygdepeng/vindkraftfond:

: Styrelsen har förstått att WPD avser att betala ut bygdepeng vid en ev. drift av anläggningen, detta ser vi som positivt då det är till gagn för det lokala föreningslivet. Hur hanteras denna fråga vid en eventuell försäljning av vindkraftsparken, följer det ansvaret med eller är det upp till den nya ägaren hur man hanterar den frågan?

Toppfågeljakt:

:Styrelsen för Malungs östra VVOF kan konstatera att toppfågeljakten kan bli påverkad inom området pga dom tätt stående verken och risken för materiella skador.

Dalripa:

:Området är ett av Dalripans sydligaste häckningsområden.

:Jägare tillhörande Malungs Östra VVOF har under hösten inventerat och hittat färsk spillning av Dalripa inom området

:Vi befarar att en etablering av vindkraft negativt påverkar Dalripan och att den som art kommer att påverkas negativt i området.

Tjäder och Orre:

:Spelplatser för tjäder och Orre kan konstateras årligen på området av jägare och andra naturintresserade människor.

Naturupplevelsen:

:En del av jakten är naturupplevelsen. Vi befarar att antalet jägare efter ett eventuellt bygge av vindkraft på Ripfjället kommer att minska. Med negativa effekter för både friskvård och socialt umgänge.

:Jakten är en viktig komponent i mångas liv i en glesbygdskommun och kan om den hotas av förändring och inskränkning orsaka starka känslor. Dessa känslor bör respekteras och tas i beaktning då man fattar beslut rörande frågor om tex vindkraft.

Malung 2019-08-28

Styrelsen Malungsöstra VVOF genom Jonny Eriksson (ordförande)

Yttrande till WPD Scandinavia angående Ripfjällets Vindkraftspark.

Naturskyddsföreningen Malung-Sälen motsätter sig helt att det sätts upp vindkraftsverk i detta område. Skälen till detta är följande.

I området häckar kungsrör och om 40 vindkraftverk sätts upp är det stor sannolikhet att örnar kommer att dödas samtidigt som deras jaktmarker förstörs och fler berg som kan bli alternativberg för framtida häckningar förstörs. Den senaste forskningen visar också att mellan 5 till 10 fåglar per år dödas vid varje vindkraftsverk. Dessutom dödas fladdermöss och ett stort antal insekter. I området finns även skogsfågel och ett flertal spelplatser för tjäder, vilket inte framgår i den fågelinventering som gjorts. Tjädern är hotad på många sätt och spelplatser förstörs. Den enorma yta som behövs för alla bilvägar fram till verken gör ett sönderexploaterat område med många habitatförluster. Nya ledningar kommer att sättas upp som kräver ny mark och en del vägar kommer också att förstöra kulturlämningar. I kommunen och väldigt nära dess gränser finns vindkraftverk vid Korpfjället, Byråsen och Kyrkberget. Dessutom kommer det troligen att bli vid Stölsätersberget och i Fageråsområdet.

Föreningen är inte emot vindkraft men med det skogsbruk som bedrivs i dag med nya vägar och kalhyggen som enda modell tycker vi att det nu räcker med all exploatering.

Öje den 31.8.2019

Naturskyddsföreningen Malung-Sälen
Box 69
780 61 Öje

Bertil Helmersson, ordförande

Bilaga kommer att skicka till miljökontoret i Malung-Sälen, Naturskyddsföreningen i Dalarna, Riksföreningen, Dalarnas Ornitologiska Förening, Länsstyrelsen m.fl.

DALAFJÄLL

Sport och naturupplevelser

Högstrand 142, 780 67 SÄLEN, Sweden Telefon Svalöv 0418-44 21 17, Sälen 0280-35367
Jour/mobil 0707-53 39 15 Fax 040-6908150 e-post info@dalafjall.se

BOKNINGSBEKRÄFTELSE

Högstrand, Sälen, lördag den 31 augusti 2019

wpd Scandinavia,
Att: Ripfjället
Surbrunnsgatan 12
114 27 Stockholm

Samråd vindkraft Ripfjällsområdet

Hej!

Vi har tagit del av samrådshandlingarna ang vindkraftsutbyggnad kring Ripfjället.

Skogs och fjälltrakterna i Nordvästra Dalarna tillhör de trakter där man kan uppleva tystnad, natur och fria vyer. Betydelsen av detta för rekreation och friskvård kan inte underskattas.

Vi arbetar med naturupplevelser, oftast i form av "upplevelselöpning" i det

aktuella området. Det vill säga långa löprundor i lugnt tempo, men inslag av naturguidning. Det är en verksamhet som skapar intäkter till det lokala näringslivet. Efterfrågan på den här typen av hemmaturism växer snabbt i takt med ökad miljömedvetenhet, hälsomedvetenhet osv. Ökad sommaturism är också av betydelse för att kunna skapa arbetstillfällen hela året i en kommun, där turismen hittills dominerats av vinterturism. En vindkraftspark ödelägger enligt vår uppfattning ett stort område för denna typ av naturnära turism.

Naturnära turism i alla former är en viktig framtidsbransch i Malung-Sälens kommun, och utvecklingsmöjligheterna är oändliga.

Låt inte en industriell vindkraftspark ödelägga dessa möjligheter
Sälen den 31 augusti

Dalafjäll//Peter Held

Synpunkter på samråd Ripfjället Malungs-Sälen kommun

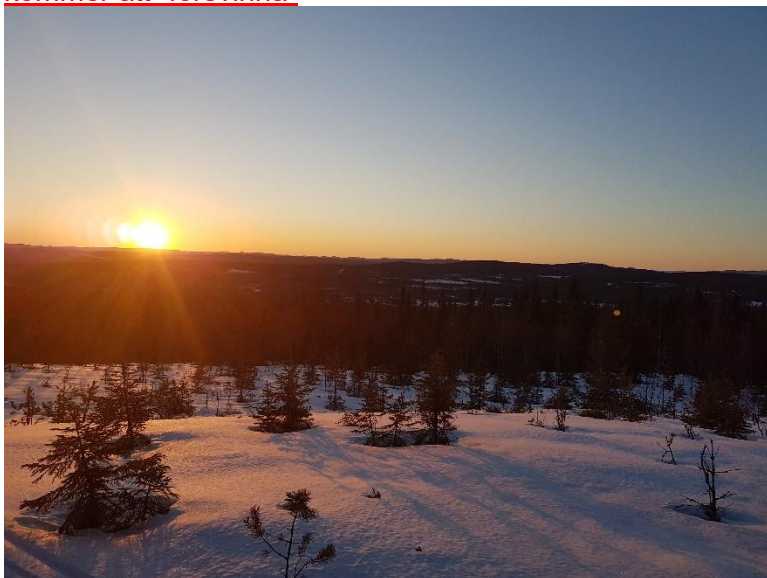
Stupbergets jaktlag protesterar och motsätter oss etablering av vindkraft på Ripfjället i Malung-Sälens kommun och vill att politiker och tjänstemän tar sig en tankeställare innan man går in förstör denna för oss vackra natur där vi finner lugn och källa till inspiration i vårt vardagsliv. Området skapar källa till rekreation inte bara genom jakt utan även fiske, bär- och svampplockning samt skoterutflykter mm. På flera platser i området kan man skåda otroliga vyer med hittills orörd oexploaterad natur.

Stupbergets jaktlag

Stupbergets jaktlag bildades 1939 och är del av Malungs Östra VVOF

Jaktlaget har 43 medlemmar. Området Ripfjället ligger inom Stupbergslagets jaktområde och påverkas direkt av dom planer som finns.

2100 av 4137 hektar kommer enligt planerna att bebyggas av vindkraftverk. 50% av ytan kommer att "försvinna"

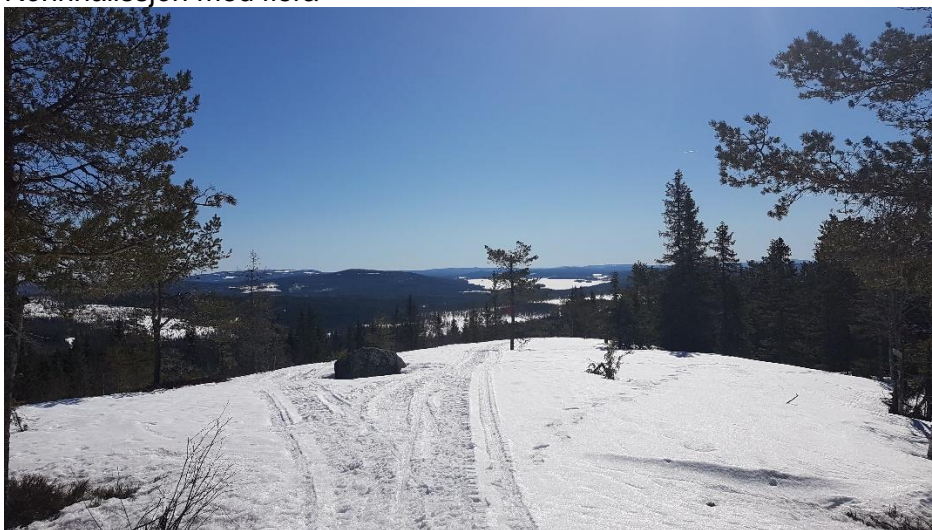

Bild: Orörd vy över det planerade industriområdet bilden är tagen från toppen av stupberget

Ripfjället

Projektet namnet Ripfjället döljer det faktum att projektområdet inte bara berör Ripfjället, utan en massa berg runtomkring:

Ripfjället, Rösberget, Ryberget, Nyselsberget, Stormoberget, Skallberget, Lissbubergget samt indirekt berörs även områdena kring Gammalselen, Böthöln, Bredsjön, Femten, Rönnhällssjön med flera

Bild Vy över Bredsjön tagen från toppen av Rösberget

Jaktstopp under byggtiden

Wpd har sagt att planerad byggtid är mellan 3-5 år

Under byggtiden är området avstängt med tillträdesförbud, då det räknas som byggarbetsplats. Jakten påverkas därför direkt under 3-5 år. 50% av jaktlagets yta kommer att vara oanvändbar!

- Hur avser WPD att lösa situationer då tex jakthundar kommer in på området och måste hämtas upp
- Hur avser WPD att lösa situationer då jägare måste ha tillgång till området vid tex eftersök på skadat vilt.

Miljö- och Naturhänsyn?

Hur mycket naturresurser kräver detta projekt förutom det fysiska ingreppet där vägarna och fundament skall stå.

Tänker på bergkross och grus till vägar
Avverkning, försvunnen markvegetation
Betong till fundament mm

- Vad händer med våtmarker och tillrinningen till vattendragen när man gör nya breda vägar med djupa diken? (hur påverkas våtmarken i planerade naturreservatet Kølarna och natura 2000 området Femtan)
- 2019 bildades Naturreservatet, Skallberget vid ev byggnation så kommer denna unika miljö att omges av 250m höga vindkraftverk.

Är detta det landskap vi vill lämna över till nästa generation?

Påverkan under drifttiden

Risken för iskast under vintertid

Riskavstånd är ca 350 meter runt om ett "normalstort" verk. Dom vindkraftverk som planeras kring Ripfjället är 250 meter höga och kommer att ha ett riskområde som är större.

Den exakta placeringen av verken är inte bestämd, men baserat på preliminärt kartmaterial i samrådshandlingarna, så torde hela området vara avstängt, då verken står mycket nära varandra

Älgjakten bedrivs september – februari, och redan i oktober kan temperaturen ligga kring eller under nollan.

Man ska även komma ihåg att även vid 1 grad C vid marken, så kan det vara minusgrader uppe vid Vindkraftsverkets vingar, varpå risk för iskast föreligger.

Vi befarar att älgjakten äventyras p.g.a. ovanstående

Vid eventuella eftersök på såväl älg, björn och övrigt vilt kan jägaren tvingas gå in i området med sin egen hälsa som insats.

Vindkraft och vilda djur

"Det går inte att utesluta att det kan finnas en påverkan på betesdjuren, framförallt på de vilda djurgrupperna. Sammanfattningsvis kan slutsatsen dras att buller från vindkraftverk kan vara en stressande faktor för djur och långvarig stress kan ge effekter som minskad fertilitet och förhöjd hjärtfrekvens."

Ovanstående från "VINDKRAFT OCH KRAFTLEDNINGARS PÅVERKAN PÅ DJURLIVET
Hanna Svensson/Nathalie Uhlán

Miljövetarprogrammet/miljö- och hälsoskyddsprogrammet 180 hp. Högskolan i Halmstad

Järv finns i området och har kunnat beskådas vid älgjakt

Fågelinventering

Fågelinventering är gjord under Augusti månad, och resultaten kommer i närtid att registreras i artportalen. Bland annat har medlemmar hittat färsk spillning av Dalripa inom området även fladdermöss och rovfågel är ett vanligt inslag i denna vackra natur.

Dalripa

Tjäder & orrspel

Det finns ett flertal spelplatser för Tjäder och Orre mitt i området.

Vi är oroade att skogsfågeln kommer att störas av vindkraften, och lämna området

Tjädertupp

Infraljud och viltet

När det kommer till infraljud finns flera dimensioner att ta hänsyn till.

- 1) Infraljud mäts inte med de mätmetoder som används vid etablering av vindkraftverk. Metoden som används är dba och denna metod bortser från infraljuden (Thomas Lagö "Inter-noise 2019")
- 2) Det saknas tillräcklig kunskap om infraljudens påverkan på människor och djurliv. Vi anser att försiktighetsprincipen skall råda, och att etableringen av en vindkraftspark bör fördröjas tills mer kunskap inom området fås.

Avlossande av skott inom vindkraftsparken

I arrendeavtalet mellan Malungs kommun och Wpd §19 Jakt står:

"För det fallet att området detaljplaneras ska arrendatorn medverka till att fastighetsägaren kan söka dispens från ordningslagens regler om generellt skottlossningsförbud inom detaljplanerat område "Vi är som jägare oroad över möjligheten att området blir detaljplanerat, och ett skottförbud trots allt etableras för att skydda de dyrbara vindkraftverken

Toppfågeljakt

Vindkraftsparkägare brukar inte vara förtjusta i toppfågeljakt i områden med vindkraftverk, detta då avlossade skott kan skada verken

Vi misstänker att toppfågeljakten i och i närheten av området är hotat

Påverkan fågelbestånd

Vi fruktar en negativ påverkan av fågelbeståndet i hela området

- 1) Direkt dödande när fåglarna slås ihjäl av dom roterande vingarna
- 2) Indirekta effekter. "Tyska vindkraftverk dödar omkring 1 200 miljarder insekter per år, enligt en ny studie." (Expressen 2019-06-01)
Om insekter försvinner, eller minskar drastiskt, så minskas även födotillgången för fåglarna i området.

Bygdepeng/vindkraftfond:

Vi har förstått att WPD avser att betala ut bygdepeng vid en ev. drift av anläggningen. Hur säkerställer man denna vid en eventuell försäljning av vindkraftsparken, följer det ansvaret med eller är det upp till den nya ägaren hur man hanterar den frågan?

Naturupplevelsen

En del av jakten är naturupplevelsen. Vi fruktar att antalet jägare som efter ett eventuellt bygge av vindkraft på Ripfjället kommer att minska

Jakten är en viktig komponent i många liv i en glesbygdskommun och om den hotas av förändring och inskränkning så kommer den orsaka starka känslor. Dessa känslor bör respekteras och tas i beaktning då man fattar beslut rörande frågor om tex vindkraft.

Jaktarrenden mm

Markägare inom projektområdet torde mer än väl kompenseras, men den planerade vindkraftsparken kan göra att folk säger upp sina jaktarrenden och då kan markägare(dvs övriga markägare inom Malungs Östras VVOF) utanför det berörda området förlora delar av sina intäkter via jakten, många av våra jägare inom stupberget arrenderar sin jakt från andra markägare som äger mark som inte ingår i projektområdet, vem kompenseras dom?

Vem kompenseras oss jägare för utebliven köttlott och efterlängtd semester, det är flera i jaktlaget som lägger stor vikt vid denna tradition-Vad är den värd? Jaktlaget har i generationer byggt upp ett jaktlag med slakthus, gruppboende och andra tillhörande faciliteter som nu riskerar att förgås och stå oanvända för en lång tid framöver.

Stupbergslaget Malung 2019-08-30,

Sammanfattade synpunkter och åsikter av Jaktledare Jörgen Sigfrids

Weronica Andersson

Från: Lissmatz, Ann (Stockholm) SWE <ann.lissmatz@heidelbergcement.se>
Skickat: den 24 mars 2019 19:21
Till: Weronica Andersson
Ämne: SV: Vindkraftpark - Ripfjället

Hej,
Ja, jag är helt emot uppförande av en vindkraftspark på Ripfjället.

Hälsningar
Ann Lissmatz

Från: Weronica Andersson [<mailto:w.andersson@wpd.se>]
Skickat: den 12 mars 2019 13:15
Till: Lissmatz, Ann (Stockholm) SWE <ann.lissmatz@heidelbergcement.se>
Ämne: SV: Vindkraftpark - Ripfjället

Hej Ann,

tack för ditt mail och dina synpunkter.

Mötet som genomfördes var ett särskilt möte för att träffa berörda stugägare i området. Vi har inte haft något samrådsmöte enligt miljöbalken ännu, det kommer att genomföras den 22 maj och inbjudan till detta kommer att skickas ut separat samt publiceras i Malungsbladet.

Vi har publicerat en hemsida med mer information om projektet: <https://www.wpd.se/aktuella-projekt/landbaserad-vindkraft/ripfjaellet/>

Vi har angivit senaste datum för att inkomma med synpunkter till den 30 augusti 2019. Jag skulle därför vilja fråga dig om ditt mail utgör ett yttrande inom ramen för samrådet, eller om du önskar inkomma med ett nytt yttrande? Jag behöver veta detta så att jag kan lägga in det i samrådsredogörelsen i det fall du vill att det ska betraktas som ett samrådsyttrande.

För kännedom vill jag även informera om att alla inkomna frågor och synpunkter under samrådsfasen redovisas i vår samrådsredogörelse (ingår i miljökonsekvensbeskrivningen) till framtida ansökan. Dessa kommer alltså att utgöra en allmän handling på tillståndsmyndigheten. Om du anser att dina inkomna frågor och synpunkter är av privat karaktär och inte ska redovisas behöver jag få besked om detta.

Med vänlig hälsning/Best Regards

Weronica Andersson
070-66 55 862

Från: Lissmatz, Ann (Stockholm) SWE <ann.lissmatz@heidelbergcement.se>
Skickat: den 6 mars 2019 09:27
Till: Weronica Andersson <w.andersson@wpd.se>
Ämne: Vindkraftpark - Ripfjället

Hej,
Jag skriver till dig/Er ang. den inbjudan jag fick för att kunna närvara vid mötet gällande

möjligheterna att bygga en vindkraftspark runt Ripfjället.

Jag hoppas att du/Ni är medvetna om att den bebyggelse som är runt detta område, mestadels är gamla fäbodrar, med allt var det innebär av **kultur och miljö**.

Det finns ingen och har aldrig funnits elström till dessa områden, det skulle kännas förfärligt att kunna se och än värre höra vindkraftverken.

När jag besöker min fäbodstuga, som jag och många andra gör regelbundet, är det just denna tystnad och lugnet som vi kommer dit för.

Där kan vi leva ett enklare och härligare liv, som påsken, när månskenet strålar in i stugan så att man får dra för gardinerna....

Vi hämtar vatten, eldar i vedspisen för värme och mat.

Det är så tyst att man kan höra minsta knarr i huset.

Jag bor själv i Stockholm men är bördig från Malung och som jag ser det, är det här inget som vi vill ha.

Vi som bor i dessa områden kommer inte få någon glädje av detta,

Jag ser inget som skulle vara bra för någon där uppe, vare sig djur eller människor,

Vem vill köpa en fäbodstuga/fritidsboende i ett sådant område

och vi som redan bor där...

Har Ni själva ett fritidshus eller åretrunt boende nära en vindkraftspark,

Jag vill gärna veta hur ni upplever det?

Jag och min familj är **inte** intresserad av en vindkraftspark,

Hälsningar

Ann

Ann Lissmatz

Kevingeringen 22

182 50 Danderyd

Weronica Andersson

Från: Kerstin Rise <kerstin@rise.se>
Skickat: den 12 augusti 2019 22:36
Till: Weronica Andersson
Kopia: miljokontoret@malung-salen.se
Ämne: Vindkraft Ripfjället

Jag protesterar mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället, då det kommer att förstöra viktiga naturvärden och kommer att påverka både natur, djur och friluftsliv negativt

Malung 2019-08-12

Kerstin Rise
0703547790

Skickat från min iPhone X

Weronica Andersson

Från: Kent Nilsson <kent.nilsson@outlook.com>
Skickat: den 13 augusti 2019 14:56
Till: miljokontoret@malung-salen.se
Kopia: Weronica Andersson; arne@delta.se
Ämne: Protest: Nej till vindkraft på Ripfjället

Hej.

Det är riktigt illa när förtroendevalda och sakkunna, tex Miljökontoret, inte har mer kunskaper om vindkraftverk i naturen och därmed välkomnar wpd.

Medborgarna som betalar er lön har rätt att ställa professionella krav på er. Tyvärr har ni inte levt upp till den förväntan hittills, vilket är ytterst märkligt.

Som tur är finns det ett massmedialt intresse för detta projekt och vi välkomnar och uppmuntrar naturligtvis all genomlysning i hur detta projekt har hanterats och kommer att hanteras, ner på detalj-/personansvarig nivå.

Det finns numera mycket empirisk information, politisk information etc om vindkraft i såväl Sverige som andra länder.

Och det är ytterst slarvigt, oprofessionellt och oansvarigt att inte ta del av denna information som finns. Ni kan inte senare säga att ni inte visste om det.

Ni kan bara säga att ni struntade att ta del av den informationen och därmed smiter ni från ert ansvar.

Hur kan ni då bo kvar bland medborgarna som sedan kommer att få betala mycket såväl monetärt som fysiskt och psykiskt om ni godkänner vindkraftverk på Ripfjället?

Med vänlig hälsning
Kent Nilsson
0708-198 608

Skickat från min mobil, så därför litet fåordig. ☺

Weronica Andersson

Från: Andersson Hans (lennart) <hans.lennart.andersson@gknaerospace.com>
Skickat: den 15 augusti 2019 11:20
Till: Weronica Andersson
Ämne: nej till vindkraftverk

Jag protesterar mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället, då det kommer att förstöra viktiga naturvärden och kommer att påverka både natur, djur och friluftsliv negativt
Trollhättan 190815
Hans Anderson född i lima.

GKN Aerospace Sweden AB

This e-mail and any attachments transmitted with it contain information which is confidential, intended solely for the addressee(s) and which may also be privileged or exempt from disclosure under applicable law. If you are not the addressee(s), or have received this e-mail in error, please notify the sender immediately, delete it from your system and do not copy, print, disclose or use any part of it or its attachments. Internet communications are not guaranteed to be secure or free of any virus. The GKN Group does not accept liability for any loss or damage arising in any way from changes to this e-mail or its attachments which may occur in transmission due to network, machine or software failure or manufacturer or operator error, or from unauthorised access or interference with internet communications by any third party or from the transmission of any viruses. Any opinion or other information in this e-mail or its attachments that does not relate to the business of the GKN Group or any part of it is personal to the sender and is not given or in any way endorsed by the GKN Group or any part of it.

GKN Aerospace Sweden AB is registered in Sweden with registration number: 556029-0347
Registered office: 461 81 Trollhättan, Sweden

Reviewed 24th May 2018

We are committed to using and managing personal information responsibly and ethically. Please see our [privacy policy](#) to find out more about how we will use your personal data.

This email message has been scanned & delivered safely by Mimecast, for more information please visit <http://www.mimecast.co.uk>

Weronica Andersson

Från: Tomas Ågren <tomas.agren@gmail.com>
Skickat: den 17 augusti 2019 11:56
Till: Weronica Andersson; miljokontoret@malung-salen.se
Kopia: arne@delta.se; hans.ojes@telia.com
Ämne: Protest mot vindkraftsutbyggnad på Ripfjället

Jag protesterar mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället, då det kommer att förstöra viktiga naturvärden och kommer att påverka både natur, djur och friluftsliv negativt.

2019-08-17
Tomas Ågren

Weronica Andersson

Från: Monica Öjes <monica.ojes@hotmail.com>
Skickat: den 18 augusti 2019 14:51
Till: Weronica Andersson
Kopia: miljokontoret@malung-salen.se; Hans Öjes
Ämne: Synpunkter angående vindkraftsanläggningen på Ripfjället

Jag protesterar mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället, då det kommer att förstöra viktiga naturvärden och kommer att påverka både natur, djur och friluftsliv negativt

Stockholm 2019-08-18

/Monica Öjes Dahlberg

Weronica Andersson

Från: Jonas Larsson <jonaz67@hotmail.com>
Skickat: den 20 augusti 2019 19:49
Till: Weronica Andersson
Kopia: miljokontoret@malung-salen.se
Ämne: Ripfjället

Jag protesterar mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället, då det kommer att förstöra viktiga naturvärden och kommer att påverka både natur, djur och friluftsliv negativt. Värdet på fastigheter i närområdet kommer också att sjunka kraftigt.

Malungsfors 2019-08-20

Jonas Larsson

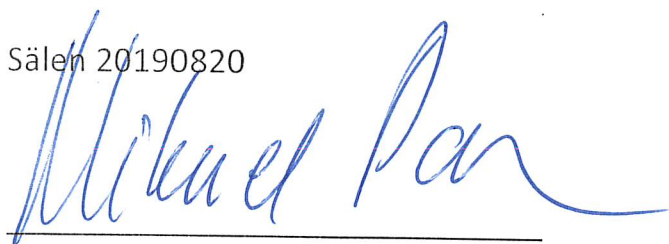
Till: **wpd Scandinavia**
Att: Ripfjället
Surbrunnsgatan 12
114 27 Stockholm

Från: **Mikael Palm**
Norra Brändan 182
780 67 Sälen

Ang. Ripfjället

Härmed motsätter undertecknad sig den planerade vindkraftsparken på Ripfjället i Malung-Sälens kommun. Vindkraftsparken kommer att förstöra viktiga naturvärden och kommer att påverka djur, natur och friluftsliv negativt. I synnerhet kommer den rika förekomsten av hönsfåglarna (Ripa, Orre, Tjäder och Järpe) att påverkas negativt av vindkraftsparken. Spelplatser förstörs och lämnas och fåglarna lämnar området, dessutom är det hög dödlighet av hönsfåglar vid kollisioner med vindkraftverk. Samrådshandlingarna är klart bristfälliga i detta avseende.

Sälen 20190820

Mikael Palm

Weronica Andersson

Från: jadlyr@telia.com
Skickat: den 23 augusti 2019 15:32
Till: Hans Öjes; Weronica Andersson; Arne Söderbäck; Malungs Kommun
Ämne: Vindkraft Ripfjället.

Jag protesterar mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället. Det kommer att förstöra viktiga naturvärden och kommer att påverka både natur djur och friluftsliv negativt för all framtid. Vi kommer heller aldrig mer att kunna erbjuda orörd tyst värdefull natur.

Vidare protesterar jag också mot att privatpersoner kommer att drabbas då fastighetsvärdena sjunker och skogsareal som man vårdat i generationer går till spillo på grund av vägar, byggarbetsplatser grustag och kraftledningsgator. Vindkraft är inte en lösning under en kortare tid utan en förstörelse för all framtid.

Man kan även ifrågasätta om det inte är mutor "korruption" att vissa blir erbjudna plogade vägar, skoterleder, vandringsleder, röjningshjälp, fiber och inte minst "byggdepeng", då givaren, mottagaren eller någon annan skor sig på tredje mans bekostnad t.ex stug och fäbodägare.

Låt naturen gå i arv till kommande generation utan våldtäckt på vår fina tysta natur, utan störande infraljud och utan olika föroreningar t.ex bisfenol a på våra bär och i våra vattendrag.

Malung 20190823
Ragnar Lyrberg & Barbro Jadhert.

Bekräfta gärna att mailet kommit fram. Tack.

Weronica Andersson

Från: Erika Axelsson <eriika_a@hotmail.com>
Skickat: den 25 augusti 2019 22:31
Till: Weronica Andersson
Kopia: miljokontoret@malung-salen.se; arne@delta.se; hans.ojes@telia.com
Ämne: Nej till vindkraftverk på Ripfjället

Hej!

Mitt namn är Erika Axelsson och jag vill här med framföra min protests mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället.

Rösberget (brandvaktarkojan) har en speciell plats i mitt hjärta. Det är dit vi åker för att njuta, tanka energi och bara umgås med andra människor som också är lika mån om denna härliga miljö. Ett bygge av vindkraftsanläggning skulle medföra förstörelse av natur, hot för djur, irriterande ljud och stressande skuggor som flyttas fram och tillbaka m.m. Därför skulle vindkraftverk ta bort den magiska känslan i kroppen som Rösbeget ger. Vi njuter av tystnaden och den rofylldhet som vi får i dagsläget av naturen som platsen bär med sig. Jag ber därför ansvariga att låta platsen få bevara sitt lugn, låt inte maskiner och stora vindkraftverk förstöra vår mark och natur, låt oss istället bevara och ta hand om det vi har i dagsläget.

Erika Axelsson

Karlstad 25-08-19

Weronica Andersson

Från: RAGOLSPER PETER JOHANSSON <ragolspergardensfjall@live.se>
Skickat: den 25 augusti 2019 20:41
Till: Weronica Andersson
Ämne: Ripfjället !

Hejsan !

”Jag protesterar mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället, då det kommer att förstöra viktiga naturvärden och kommer att påverka både natur, djur och friluftsliv negativt
Malung 2019-08-25
Mvh Ragolsper Peter Johansson Malung-Sälen kommun

Weronica Andersson

Från: albin olsson <albinolsson_@hotmail.com>
Skickat: den 26 augusti 2019 11:56
Till: Weronica Andersson; miljokontoret@malung-salen.se; Hans.ojes@telia.com
Ämne: Nej till Vindkraft på ripfjället!

Jag protesterar mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället, då det kommer att förstöra viktiga naturvärden och kommer att påverka både natur, djur och friluftsliv negativt.

Jag har bott, levt och verkat hela mitt liv i skogen. Tagit över och renoverat upp morfars hus för stora summor bara för att jag och min sambo vill leva i närhet till skogen, med lugnet och dom fantastiska vyerna som finns här. Och det tror jag att dom många turister som kommer hit har samma känsla som mig. Vindkraftverk skulle definitivt försämra livskvaliteten avsevärt för mig och många andra människor.

Malung 2019-08-26

Albin Olsson

Weronica Andersson

Från: Claes Ahlén <claes@ahlen.ws>
Skickat: den 26 augusti 2019 17:37
Till: Weronica Andersson
Kopia: miljokontoret@malung-salen.se; arne@delta.se; hans.ojes@telia.com
Ämne: Protest mot planer på vindkraftspark på Ripfjället.

Jag protesterar mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället, då det kommer att förstöra viktiga naturvärden och kommer att påverka både natur, djur och friluftsliv negativt.

Malung 2019-08-26

Med vänliga hälsningar / Best regards

Claes Ahlén
Älvgatan 24
782 91 Malung

Tel: 0280-60050
Mob: 0706-554897

This email has been scanned by BullGuard antivirus protection.
For more info visit www.bullguard.com

Weronica Andersson

Från: alfconny@outlook.com
Skickat: den 26 augusti 2019 08:20
Till: Weronica Andersson
Kopia: miljokontoret@malung-salen.se; arne@delta.se; hans.ojes@telia.com
Ämne: Ripfjället

Undertecknad vill protestera mot utbyggnad av vindkraft på Ripfjället. Förutom att det förstör naturen så vill jag peka på tre saker.

1. Sverige har ett överskott på el.
2. Elen går bl.a. till Tyskland som eldar mycket med brunkol. De har också avvecklat kärnkraften.
3. Livslängden på att vindkraftverk är 15-20 år. Sedan ska de rivas. Det rimmar dåligt med en övergång till ett fossilfritt samhälle.

Conny Roos
Nyåkersvägen 10
78275 Malungsfors
Mail alfconny@outlook.com
070-369 69 64

Skickat från min iPad

Weronica Andersson

Från: Daniel Eriksson <daniel.lindback.eriksson@gmail.com>
Skickat: den 26 augusti 2019 14:44
Till: Weronica Andersson; miljokontoret@malung-salen.se; arne@delta.se;
hans.ojes@telia.com
Ämne: Protest

Jag protesterar mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället, då det kommer att förstöra viktiga naturvärden och kommer att påverka både natur, djur och friluftsliv negativt

Malung 2019-08-26

Daniel Brandt

Weronica Andersson

Från: Eva Edvinsson <eva_edvinsson@hotmail.com>
Skickat: den 26 augusti 2019 18:33
Till: Weronica Andersson

Jag protesterar mot den planerade vindkraftanläggningen på Ripfjället då det kommer att förstöra viktiga naturvärden och kommer att påverka både natur, djur och friluftsliv negativt. Vi är rädda om vår natur och tänker på denna värdefulla skog och natur som vi vill ge till framtida generationer, barn o barnbarn. Vi vistas ofta på dessa marker då vi har stuga vid Bredsjön och jagar med våra fågelhundar på dessa marker och då vill vi inte att markerna blir förstörda av vägar och vindkraftverk. Malung 20190826. Eva Edvinsson

Skickat från min iPhone

Weronica Andersson

Från: Inga-Lill Stigson <stigsoningalill@gmail.com>
Skickat: den 26 augusti 2019 20:51
Till: Weronica Andersson
Kopia: miljokontoret@malung-salen.se; arne@delta.se; ronny_stigsson@hotmail.com
Ämne: Planerad vindkraftspark på Ripfjället

Vi protesterar mot den planerade vindkraftsanläggningen. Då det kommer att förstöra viktiga naturvärden och kommer att påverka både natur, djur och friluftsliv negativt.
Om projektet realiserar kommer vi som har fritidshus i närheten att få betydligt sämre rekreation, sådant som är meningen med våra fritidsboenden.

Vår fina panoramautsikt blir förstörd, många av de 40 vindkraftverken kommer att synas från våra fastigheter. De fotomontage som visades av WPD, var tagna på stora avstånd. Ej från Upptagsviken som ligger närmast där våra fastigheter ligger. Ö. Fors 21:33 och Ö. Fors 21:40.

Sedan det här med ljudet(oljudet), vi som finns närmast får en ljudnivå på 35-40 decibel, enligt WPD!

Vi kommer även att besväras av ljusen på varje torn.
Skuggningar från rotorbladen kan uppkomma och kommer då att kännas mycket påfrestande.

Värdet på våra fastigheter blir avsevärt lägre och i förlängningen svårsålda.

DESSA PLANER FÅR ABSOLUT INTE VERKSTÄLLAS!

Malung 2019-08-26

Fast.bet. Ö.Fors 21:33 ägare: Lars-Göran Stigsson 540831-7252
Ronny Stigson 571223-7295
Inga-Lill Stigson 600814-7180

Fast.bet. Ö.Fors 21:40 ägare: Lars-Erik Sundkvist 550306-7158
Erling Sundkvist 581216-7277

Fast.bet. V.Fors 16:43 ägare: Stefan Sundkvist 631010-7138

Bekräfta att ni mottagit och läst detta mail!

Weronica Andersson

Från: Jan-Erik <gux63@hotmail.com>
Skickat: den 26 augusti 2019 18:44
Till: Weronica Andersson
Ämne: Ripfjället

Skickat från min iPhone jag protesterar mot den planerade vindkraftanläggningen på Ripfjället,då det kommer att påverka både natur,djur och friluftsliv negativ. Malung 2019-08-26 Jan-Erik Olsson

Jag är orolig!

Jag har mina rötter och mitt hjärta i Malung och Malungsfors. Min farfar var Jers Robert Olsson, en aktad skogvaktmästare i Fors, farmor var Backola Hulda Olsson. Morfar var bankmannen Paul Söderlund, gift med Lisper Anna-Lisa vars far Lisper Olof Jonsson startade Ellos som idag drivs av min kusin Per Söderlund. Jag är väl rotad i Malung, har all min släkt och alla rötter kvar. Jag har alltid varit stolt över mitt ursprung och talat mig varm för Malung.

Jag bor nu i Skåne, men Malung har alltid varit hemma för mig. Malung och Fors är för mig släktband och trygghet. Mina föräldrar började bygga vårt sommarhus i Upptagsviken vid Rönnhällssjön för snart 60 år sedan. Nu äger jag huset som är det mest värdefulla jag har.

I stugan är det tyst och stilla. Efter några dagar i Upptagsviken känner jag mig ren och utvilad. Vänner vi tar med till stugan är fascinerade över att det finns ställen som Upptagsviken.

Vi har Ripfjället rakt över sjön, från vår stuga kommer vi att få se vindkraftparken från första parkett:

Men nu är mitt paradiset hotat och jag är väldigt orolig.

Jag skulle troligen stå ut med att se alla dessa planerade vindkraftverk på Ripfjället rakt över sjön, men med parken följer så mycket annat som är värre:

Thomas Lagö föreläser om hur man skapar goda ljudmiljöer. Foto: Karin Sellén/Sveriges Radio

PUBLIKNÄTVERKET

Ljudexpert: Buller och störande ljud mäts med fel metod

1:35 min [Min lista](#) [Dela](#)

Publicerat fredag 20 oktober 2017 kl 11.58

Att mäta buller och störande ljud i olika miljöer är viktigt för att vi ska må bra. Men i Sverige mäter vi fel, menar ljudexperten.

- Mätmetoden dBA togs fram för kontorslandskap med väldigt lite lågfrekvent buller, men används ändå som standard i andra miljöer, till exempel till att mäta vindkraftverk eller industriellt buller, berättar Thomas Lagö.
- Men då tar man ju bort det lågfrekventa buller som kan vara skadligt.

Thomas Lagö demonstrerar hur ljudet från ett vindkraftverk låter med och utan ett dBA-filter och poängterar att det lågfrekventa ljudet känns i kroppen på ett helt annat sätt. Därför borde störande ljud och buller mätas i dBZ istället, som tar med hela ljudbilden, menar han.

- Lagstiftningen som anger dBA som standard är föråldrad och borde skrivas om.

Thomas Lagö är från Sävsjö men bor i USA sedan 17 år tillbaka. Han är bland annat teknologisk doktor, ljudkonsult och anlitad utbildare i USA i bilbranschen och hos Nasa. Men han håller också seminarier i Sverige då och då tillsammans med "Ljudombudsmannen" Lars Bergh i hur man skapar god ljudmiljöer. I dag föreläser han inför ett 60-tal arbetsmiljöingenjörer från hela länet i Jönköping.

Denna intervju kom till efter ett tips från Publiknätverket.

I ljudklippet ovan hör du samma ljud från ett vindkraftverk med och utan dBA-filter

Karin Sellén
karin.sellen@sverigesradio.se

Ljudet. Jag hittar ingen fakta som visar på fakta om ljudstörningar från 40 stycken 6MW/250 m höga vindkraftverk. Det jag hittar handlar om att ljudet mäts med fel enhet och att lågfrekvent buller från vindkraftverk (beyondigt mindre än de planerade på Ripfjället) får människor och djur att må dåligt och flytta. Hälsoriskerna är uppenbara. Hur tänker ni här?

Det här känns som ett stort experiment – ingen verkar veta hur vi på andra sidan sjön kommer att höra och känna ljudet från parken. Men jag inbillar mig att ljudet kommer att fraktas fritt över sjön. Att den stora tystnaden blir ett minne blott behöver vi inte undra över. Frågan är hur vi kommer att må av att ha ett ständigt pågående lågfrekvent buller runt oss – och i kroppen.

Lyssna gärna på den korta intervjun med Thomas Lagö i länken nedan med exempel på lågfrekvent buller som inte mäts med dBA

<https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=91&artikel=6802780>

Skövlingen. I alla montage vi fått se av hur parken kommer att se ut, sticker verken upp ur vår orörda skog. Så blir det inte i verkligheten. Hela Ripfjället kommer att se ut som en industritomt. Enligt WPD behöver varje verk en hårdgjord yta på 40x60 meter. Malungs Ridklubbs ridhus är 40x20 meter. Ripfjället kommer alltså att fyllas av 40 stycken hårdgjorda ytor som var och en skulle rymma tre ridhus. Till, från och mellan alla dessa ytor kommer vägar, arbets- och maskinytor, det ska byggas kraftledningar, servicebyggnader och verk. Enligt WPD ska 130 000 m² kranplaner och fundamentsplatser anläggas.

Jag oroar mig för att naturen inte kommer att vara natur längre. Hur kommer det att påverka lugnet, djuren, känslan? Kommer det att vara möjligt att återställa dessa sår i naturen?

Kostnader. WPD säger att de människor som ska bygga allt detta kommer att tillföra Malung inkomster. Man vill definiera alla de intäkter man räknar med som turismintäkter. Tidvis kommer fler än 100 personer att behöva övernatta på samma gång och därför behöver en hotellby byggas med ett stort antal lokala hotell- och restaurangarbeten som resultat. Nu måste jag bara få fråga: De arbetare som kommer till svenska skogen för att bygga kraftverk kommer inte att vara högvärlödade människor som jobbar 8 timmar och tillbringar resten av tiden till att gå på restaurang. De är snarare billiga arbetare, troligen från östländer som kommer att jobba all tid de kan och resa hem till sina familjer när de samlat ihop lite ledighet. Tror någon att de kommer att handla vår dyra svenska mat? Tror någon på allvar att de ska bo på hotell, gå på restaurang, handla skinnkläder och souvenirer i Malung?

Hotellby låter fint, men det kommer väl knappast byggas en by med hotellstandard? Vem skulle betala för att bo där? En barackby eller uppställningsplats för många husvagnar låter väl mer troligt? Var tror vi att den hamnar? Kommer Malung att ha den service dessa arbetare kräver trots att de inte betalar skatt eller handlar i Malungs affärer? Jag tänker på sophantering, rengöring, läkarvård, räddningstjänst, polis etc. Jämför inte dessa arbetare med Sälens säsongarbetare som är i kommunen på helt andra villkor!

När vi kommer till Malung handlar vi allt på plats. All mat kommer från Boa, Ica eller Hemköp. Vi köper 3-4 par skor/år hos Ares och kläder hos Sportringen. Vi handlar all färg, tapeter och annat vi behöver på Ellos, på järnhandeln köper vi gas, utemöbler och verktyg. Vi äter på restaurangerna, spelar några golfrundor varje år, vi vaccinerade hunden hos veterinären i Rommarheden i somras. På Oljecenter köper vi utrustning till stugan, i somras ett gaskylskåp och vi planerar för solceller på stugan. Självklart från Oljecenter. På vintern åker vi till Sälen och gör av med pengar där på Experium, i liftar, restauranger och i butiker. Detta är vad vi tillför, endast en av alla de familjer som kommer att drabbas av vindparken. Vad händer med intäkterna om vi inte kan vara i våra stugor? Tror någon att de utländska arbetarna som bygger parken under en tid ska handla så mycket att det kompenserar för att vi försvinner i 25 år tills parken rivs?

Vi funderar nu på om det är vettigt att investera i solceller till vårt hus innan vi vet om vi kommer att stå ut med att vara i stugan mer. Hur många av oss stugägare kommer att tveka eller lägga ner våra investeringsplaner de närmaste åren? Har Malungs Kommun räknat med det intäktsbortfall man kommer att få från alla oss som kanske inte kan vara i våra hus?

Trafik och ovälkomna gäster. Vi har varit förskonade från inbrott i vår stuga men med all den trafik vi kan förvänta oss om vindparken blir verklighet, så undrar jag hur länge vi får ha stugan i fred. Vi har kunnat ha båten och utemöblerna ute under sommaren, måste vi låsa in allting i framtiden? Byta fönster och dörrar till inbrottssäkra? Vågar vi ens uppgradera till solceller för nästan 100 000 i en stuga som står obebakad i ett sådant område när vi inte är där?

Ripfjället kommer inte att bli återställt. Vägar kommer att vara kvar, så som gjorts i marken kommer inte att bli skogsmark igen. Jag sörjer lugnet och friden och mitt ställe på jorden.

Malungs Kommun har en enorm tillgång i natur och lugn. Varför inte tjäna pengar på den istället för att förstöra den? Det finns massor att göra inom området turism, upplevelser, äventyr, sport, rekreation och en snabbt växande mängd människor som vill ha denna typ av turism. Gör något som ligger i tiden med de tillgångar vi har i kommunen, något vi alla har glädje och nytta av!

Kågeröd 2019-08-26

Jers Lena Lillier
Rönnhällsjön Viken 92
Malungsfors

Annefält 3760
268 78 Kågeröd

lana@lillier.se
0708 121121

Weronica Andersson

Från: Maria 4227 Johansson <maria_dalak@hotmail.com>
Skickat: den 26 augusti 2019 13:04
Till: Weronica Andersson
Ämne: Protesterar mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället

Jag protesterar mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället.

Min stuga är byggd i början på 70-talet och har stor orörd natur som jag vill bevara. Enligt fotomontage och beräkningar så kommer vindkraften att både höras och synas från min stuga och det vore mycket olyckligt att förstöra en sådan fin plats med en vindkraftspark.

Marknads värdet på huset kommer att minska eftersom det inte ses som något positivt att äga en stuga vid en vindkraftspark eftersom det förstör både utsikt och kommer att medföra ljud.

Jag är ägare till Östra Fors 21:32

Bekräfta gärna att ni mottagit mitt mail.

Med vänliga hälsningar.

Maria Johansson

*Box 2
780 61 Öje
070-6197018*

Weronica Andersson

Från: Mats Jansson <Mats.Jansson@akerstroms.se>
Skickat: den 26 augusti 2019 20:01
Till: Weronica Andersson
Kopia: miljokontoret@malung-salen.se; arne@delta.se; Hans Öjes (hans.ojes@telia.com)
Ämne: Synpunkter Ripfjället Malung

Prioritet: Hög

Till: WPD Scandinavia, Stockholm
Att: Ripfjället, Malung Sälens kommun

Hej Weronica!

Jag bor i Malung för att jag trivs här då jag och min familj idag kan njuta av tystnaden i skogen. Vi rör oss idag fritt, jagar, fiskar, plockar bär och har ett aktivt friluftsliv sommar som vinter. Detta är för oss mycket viktiga, avgörande värden för att bo kvar i kommunen som ni nu försöker inkräkta på.

Jag, vi protesterar därför mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället, då det kommer att förstöra viktiga naturvärden och kommer att påverka både natur, djur och friluftsliv negativt.

Malung 2019-08-26

Hälsningar
Fam. Mats Jansson
Harsvägen 3
782 33 Malung

Weronica Andersson

Från: May Larsson <maylarsson1962@hotmail.com>
Skickat: den 26 augusti 2019 10:39
Till: Weronica Andersson
Ämne: Nej till vindkraft på Ripfjället

Hej Weronika

Jag vill gärna få en bekräftelse på att du mottagit mitt mail, där jag protesterar mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället.

Mvh May

Weronica Andersson

Från: Per-Erik <hol-pe-77.1@hotmail.com>
Skickat: den 26 augusti 2019 23:04
Till: Weronica Andersson
Kopia: miljokontoret@malung-salen.se; hans.ojes@telia.com
Ämne: Ripfjället

Jag protesterar mot vindkraftsanläggningen som planeras på Ripfjället, då det kommer att förstöra viktiga naturvärden och kommer att påverka både djur, natur och friluftsliv negativt.

Malung 2019 08 26
//Hol Per-Erik Leksell

Jag protesterar mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället.

Jag har läst och granskat det upprättade "Underlag för avgränsningssamråd" som WPD upprättat för vindkraftsparken och finner vissa påståenden närmast skrattretande men saknar också en hel del viktiga aspekter.

I underlaget skriver WPD att i landskap där det bedrivs skogsbruk upplevs verken mindre störande än i sådana landskap som nyttjas för rekreation och är kopplade till vildmark. WPD påstår att landskapet där parken planeras är just sådant landskap där det bedrivs skogsbruk och därmed täckt av skog vilket gör att verken helt eller delvis kommer att skymmas. Man hävdar att friluftslivet inte kommer att påverkas alls eftersom dom som vandrar, åker skidor eller skoter i naturen inte kommer att kunna se verken. Det kan möjligtvis stämma om man tänker i det närmaste området runt verken, men det är inte i det området som den största negativa påverkan kommer att vara. Enligt de bilder som WPD tagit fram på hur de nya vyerna skulle kunna se ut, kommer verken tvärtemot vad de påstår, synas rätt rejält från de ställen där det befinner sig otroligt mycket mer människor än i det närmaste området.

I underlaget fortsätter man diskutera nästan uteslutande effekten av vindkraftverken utifrån ett turismsperspektiv. Man tar Gotland som ett exempel på att turister återkommer trots att det finns vindkraft och lägger fram undersökningar som visar att en mycket låg procent av turisterna störs av vindkraftverken. Hur kan Gotland ses som jämförbart i det här fallet? Jag tycker att fokus ska flyttas från turismen och turisterna till oss som kommer att drabbas dagligen istället. Det finns väldigt få ord i underlaget om vilken påverkan det kommer att ha på oss, på vår livskvalité. Det, skulle jag vilja påstå, är bra mycket mer viktigt att ta hänsyn till, än det faktum att turismen (som i alla fall är obefintlig) kommer att påverkas.

Vi hundratals, kanske till och med tusentals människor kring dessa sjöar och fäbodas som kommer få en helt annan vy att se ut över när vi sitter på verandan vid våra sommarhus. Vi som kommer förlora hundratatusentals kronor på värdesänkningen av våra fastigheter. Vi alla, som vill och behöver komma bort från den moderna vardagen och komma till en stuga utan el och rinnande vatten men med en lugnande effekt. Vi som fortsättningsvis önskar se på storlommen som simmar i sjön och riporna som spelar på isen. Vi vill inte ha vår livskvalité förstörd med 240 meter höga verk som lyser, blinkar och låter dygnet runt.

Malungsfors 2019-08-22

Carl-Hugo Jansson

Täby 27 augusti 2019

Wpd Scandinavia

Att:Ripfjället

Surbrunnsgatan 12

11427 Stockholm

Jag protesterar mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället. Anläggningen kommer att förstöra viktiga naturvärden och påverka djur, natur och friluftsliv negativt. Kraftledningen, som är planerad att gå strax intill min fastighet V Fors 140:1, kommer att medföra samma stora skador som vindkraftsparken och därtill beröra mycket stora landarealer.

Erik Karlsson

Lyktgränd 2

18336 Täby

erikgilbert35@gmail.com

Weronica Andersson

Från: Sven Teliemail <sven.isaksson@telia.com>
Skickat: den 27 augusti 2019 08:12
Till: Weronica Andersson
Kopia: miljokontoret@malung-salen.se; Hans Öjes
Ämne: Synpunkter samråd vindkraft på Ripfjället

Hej Weronica,

Ersättningen till markägare är 4% av bruttoinkomsten, enl avtal om anläggningsarrende för vindkraft mellan WPD och Malung Sälens kommun. Det anges i räkneexemplen 200 000 kr/vindkraftverk per år som ersättning till marägare.

Vill att ni WPD tydliggör beräkningen av detta. Med så realistiska siffror som möjligt. Där verkningsgrad, drifttid/år och livslängd tydligt framgår. Samt er bedömning av hur säker denna prognos är. Ett bästa och sämsta scenario är väl inte för mycket begärt samt vad ersättningen skulle bli med dagens pris på energi. (kr/kWh)

Hälsningar

Sven Isaksson

Weronica Andersson

Från: Sven Teliemail <sven.isaksson@telia.com>
Skickat: den 27 augusti 2019 08:15
Till: Weronica Andersson
Kopia: miljokontoret@malung-salen.se; Hans Öjes
Ämne: Synpunkter samråd vindkraft på Ripfjället

Hej Weronica

Är det rimligt att privata fastighetsägare, de som äger fritidsfastigheter i området kring Ripfjället, indirekt får subventioneras kommunens intäkter för att kommunen upplåter mark till en industriell vindkraftspark?

Indikationer från oberoende mäklare är att fastighetspriserna kan halveras om vindkraftsparken byggs. Med ett snittpris på (uppskattning) 600 000 kr/fastighet idag, är det 300 000 kr efter att parken byggs. 300 000 kr gånger 400 fastigheter. 120 000 000 kr (120 mKr).

Efter att ha prata med flera politiker anger de att pengarna är en mycket viktig del. En siffra som nämns är 8 mkr/år (200 000 kr/år och verk) (uträkning enligt avtalet mellan WPD och kommun). 20 års livslängd ger 160 mkr totalt till kommun! Dvs fastighetsägarna får indirekt stå för 75% av kommunens intäkter.

Med vänlig hälsning,
Sven Isaksson

Weronica Andersson

Från: Sven Teliemail <sven.isaksson@telia.com>
Skickat: den 27 augusti 2019 08:20
Till: Weronica Andersson
Kopia: miljokontoret@malung-salen.se; Hans Öjes
Ämne: Synpunkter samråd vindkraft på Ripfjället

Hej Weronica,

Ni, WPD anger, i underlag för avgränsningssamråd, att 40 st 6 MW-verk skulle ge en årsproduktion på ca 860 GWh.

Nedan följer några enkla räkneexempel som jag hoppas ni som är involverade i detta på olika sätt redan har gjort.
Men skickar ändå!

Räkneexempel nedan visar att ni räknar med **40,9 % verkningsgrad för vindkraftverken i Ripfjället!**

Totalt produceras 860 GWh (860 000 MWh)

Totalt timmar/år $365 \times 24 = 8\,760$ timmar (8 760 h)

40 st 6 MW verks maximala årsproduktion $40 \times 6 \times 8\,760 = 2\,102\,400$ MWh

Verkningsgrad $860\,000 / 2\,102\,400 = 0,409$, dvs 40,9%

Enligt energimyndigheten vindkraftsstatistik fanns det 2018 7 300 MW (fördelat på 3 569 verk) installerad effekt i Sverige. Det producerades 16,6 TWh, (16 600 000 MWh).

Med samma räkneövning som tidigare:

Maximal produktion $7\,300 \times 8\,760 = 63\,948\,000$ MWh

Verkningsgrad $16\,600\,000 / 63\,948\,000 = 0,26$, dvs **26 % verkningsgrad 2018 för sveriges totala vindkraftsproduktion**

Hur kan ni veta att verkningsgraden kommer att förbättras med nästan 15% i Ripfjället jmf med 2018 års totala produktion?

Ni anger i räkneexemplen i avtalet en exempelsiffra på 200 000 kr/verk. Detta är då 4% av bruttointäkten/verk.

Med 40% verkningsgrad ger det ett bruttopris om 58,1 öre/kWh enligt beräkning nedan.

$860\,000 \text{ MWh} / 40 = 21\,500 \text{ MWh/verk}$ och år maximalt

$40\% \times 21\,500 = 8\,600 \text{ MWh/verk}$ och år

$200\,000 \text{ kr} / 8\,600 \text{ MWh} = 23,25 \text{ kr/MWh}$ det utgör då 4% av totalt producerat.

$23,25 \text{ kr} / 0,04 = 581 \text{ kr/MWh}$ dvs **58,1 öre/kWh**

Hur säkra är ni på priset 58,1 öre/kWh?

Tacksam för åtminstone någon form av sannolikhet för erat antagande!

Om vi nu istället räknar med **26% verkningsgrad** och samma bruttopris 58,1 öre/kWh ger det

$21\,500 \times 0,26 = 5\,590 \text{ MWh/verk}$ á 581kr/MWh

$5\,590 \times 581 \times 0,04 = 129\,911 \text{ kr/år}$ ca **130 000kr/år och verk.**

Dvs en skillnad på 70 000kr/år och verk.

Ovan visar de stora osäkerheter i pris och verkningsgrad som finns. De pengar ni, WPD anger är i verkligheten rena uppskattningar, gissningar, som naturligtvis markägare med kommun i spetsen har svårt att säga nej till.

Hälsningar
Sven Isaksson

Weronica Andersson

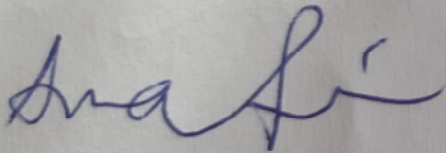
Från: Sören Haga <soren.haga@hotmail.se>
Skickat: den 27 augusti 2019 14:36
Till: Weronica Andersson; hans.ojes@telia.com; arne@delta.se; miljokontoret@malung-salen.se
Ämne: Nej till ripfjället

Vi protesterar mot planerade vindkraftanläggning på Ripfjället då det kommer att förstöra viktiga naturvärden och kommer påverka både djur och natur och friluftsliv negativt
Naturen är vår rikedom i Malung Vi har inte mycket att erbjuda....
Vill ha bekräftelse på att detta mail har kommit fram,

Sören och EvaHaga
Skickat från Samsung Tablet.

Jag protesterar mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället, då det kommer att förstöra viktiga naturvärden och kommer att påverka både natur, djur och friluftsliv negativt.

Malung den 2019-08-28

Anna Franzén

Weronica Andersson

Från: Carina Mattsson <carinamalima@gmail.com>
Skickat: den 28 augusti 2019 19:39
Till: Weronica Andersson
Ämne: Protest mot vindkraftverk på Ripfjället

Jag protesterar mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället , då det kommer att för alltid förstöra viktiga och höga naturvärden. I och med att stora utgrävningar av högt belägna våtmarker så förstör något som är mycket gammalt och som har en viktig funktion i området och vida kretsar runt det tilltänkta industriområdet. Reningen som de här myrarna och våtmarkerna har gjort är borta så kemikalier rinner rätt ut i sjöar och vattendrag och dödar det som är känsligt tex ädelfisket. Även fåglar insekter fladdermöss , örnar som bor i området och närområdet kommer att dödas älgarna försvinner. Så en slutsats är att Det kostar för mycket av naturvärden och historiska värden även livsmiljöer för djur, natur och människor. I de här skogarna har människorna verkat sen sekler tillbaka med skogsbruk djurhållning. Den historia som finns kommer att förstöras av groteska vindkraftverk som inte ger mycket till El, som knappast är tillförlitlig med tanke på att vi har inlandsklimat och det innebär att vi kan få ihållande högtryck som ger dåligt med vind. så det är inte ekonomiskt försvarbart att förstöra så mycket för så många människor och otroligt många djur och insekter.

Så stoppa det här vindkraftprojektet omgående och ge en trovärdig redogörelse över det som skulle kunna bli en ärlig bild av förstörelsen.

Jag bor i västra Tandö den byn ni tänker förstöra vägen och ge oss ett helvete med era transporter

Lima Västra Tandö 2019-08-28

Carina Matsson

Weronica Andersson

Från: Elisabeth Andersson <elisabeth.andersson75@live.se>
Skickat: den 28 augusti 2019 17:08
Till: Weronica Andersson; arne@delta.se; miljokontoret@malung-salen.se
Ämne: Angående vindkraft på Ripfjället

Hej!

Jag protesterar mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället!!!!

Som stugägare vill man ha naturen orörd, den är en mycket viktig plats för återhämtning med sin tystnad.

Naturvärdena som går förlorade i och med en sådan byggnation, det blir tyvärr aldrig sig likt igen.

Jag vill EJ ha vindkraft på Ripfjället!!!!!!

Malung 2019-08-20
Elisabeth Andersson

Skickat från min iPhone

Jag protesterar mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället, då det kommer att förstöra viktiga naturvärden och kommer att påverka både natur, djur och friluftsliv negativt.

Malung den 2019-08-28

Elwina Göransdotter

Elwina Göransdotter

Jag protesterar mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället, då det kommer att förstöra viktiga naturvärden och kommer att påverka både natur, djur och friluftsliv negativt.

Malung den 2019-08-28

Eva Franzén

Weronica Andersson

Från: Jonas Larsson <jonaz67@hotmail.com>
Skickat: den 28 augusti 2019 20:14
Till: Weronica Andersson
Kopia: miljokontoret@malung-salen.se
Ämne: Ripfjället (komplettering tidigare mail)

Jag protesterar mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället, då det kommer att förstöra viktiga naturvärden och kommer att påverka både natur, djur och friluftsliv negativt. Värdet på fastigheter i närområdet kommer också att sjunka kraftigt.

Malungsfors 2019-08-28

Jonas Larsson 670712-7137

Fastighet Malung-Sälen Västra Fors 4:22

Skickades från [E-post](#) för Windows 10

Jag protesterar mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället, då det kommer att förstöra viktiga naturvärden och kommer att påverka både natur, djur och friluftsliv negativt.

Malung den 2019-08-28

Karin Fredriksson

Karin Fredriksson

Jag protesterar mot den planerade vindkraftsparken på Ripfjället,
då det kommer att förstöra viktiga naturvärden och kommer att påverka både
natur, djur och friluftsliv negativt.

Malung 2019-08-28

Lasse Jönsson

Harsvägen 14
782 33 Malung

E-post: lasse.jonsson14@gmail.com

Tfn 070-695 61 94

Weronica Andersson

Från: Lenita Nygårdhs <tita9093@msn.com>
Skickat: den 28 augusti 2019 19:46
Till: Weronica Andersson
Ämne: Vkv

Jag protesterar mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället. Då det kommer att förstöra viktiga naturvärden och kommer att påverka både natur, djur och friluftsliv negativt.

Lima 2019-08-28
Lenita Nygårdhs

Jag protesterar mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället, då det kommer att förstöra viktiga naturvärden och kommer att påverka både natur, djur och friluftsliv negativt.

Malung den 2019-08-28

Maria Owesdotter

Maria Owesdotter

Weronica Andersson

Från: M N <mano67@hotmail.se>
Skickat: den 28 augusti 2019 17:06
Till: Weronica Andersson; arne@delta.se; miljokontoret@malung-salen.se
Ämne: Protest ripfjället

Som stugägare i södra Femten vill jag högljutt protestera mot en vindkraftspark på Ripfjället. Det kommer att förstöra såväl natur som avkoppling för oss. För att inte tala om djurlivet. Hoppas verkligen att NI såväl som dom styrande i vår kommun tar sitt förnuft tillfånga å lägger ner denna ide. Detta får INTE ske.

Malung 20190828
Mats Nordström

Jag protesterar mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället, då det kommer att förstöra viktiga naturvärden och kommer att påverka både natur, djur och friluftsliv negativt.

Malung den 2019-08-28

Nils Fredriksson

Nils Fredriksson

Jag protesterar mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället, då det kommer att förstöra viktiga naturvärden och kommer att påverka både natur, djur och friluftsliv negativt.

Malung den 2019-08-28

Oskar Larsson

Oskar Larsson

Weronica Andersson

Från: lundberg.pe@telia.com
Skickat: den 28 augusti 2019 13:02
Till: miljokontoret@malung-salen.se; Weronica Andersson
Ämne: Protest mot vindkraft

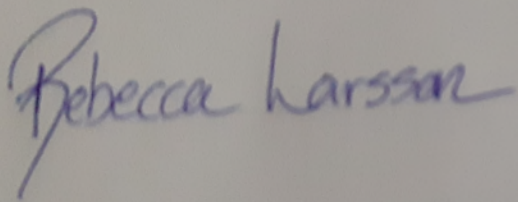
Jag Per Lundberg anser att denna vindkraftspark på Ripfjället, Stöllsättersberget samt Fageråsen med 200-250 m höga vindsnurror är ett stort övergrepp på Moder Jord och den kultur vi i kommunen har. Vi jagar och fiskar, plockar bär och svamp. Vi visar våra utländska vänner vår vackra natur och de blir stormförtjusta över den frihet de ser. Nu tänker WPD, Dalavind samt Malung-Sälens kommun förstöra detta. Jag protesterar av hela mitt hjärta mot detta övergrepp. Vi som kommunmedborgare har även vi en talan i detta, anser jag. Vid storskiftet på 1850-talet fanns det ca 40-50 byggnader bara på Sjörisberget. Fäbodas och vår natur är en del av vår historia sedan 1600-talet som vi vill behålla och anser att kommunen snarast ska lägga ett veto mot allt detta vansinne som kommer att ödelägga för både oss som bor och betalar skatt i kommunen och även besöksnäringen kommer att påverkas rejält. Det bör göras en riktig ekonomisk analys och även en konsekvensanalys som ni kan visa för efterkommande generationer som får ta hand om detta vansinne när vi är borta, vi har alla ett ansvar för detta. Tänk efter på vad ni håller på med och lyssna på det massiva motstånd som finns.

Med vänlig hälsning

Per Lundberg

Jag protesterar mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället, då det kommer att förstöra viktiga naturvärden och kommer att påverka både natur, djur och friluftsliv negativt.

Malung den 2019-08-28

Rebecca Larsson

Weronica Andersson

Från: Staffan Rönnegård <staffan.ronnegard@gmail.com>
Skickat: den 28 augusti 2019 19:05
Till: Weronica Andersson
Ämne: RIPFJÄLLET

"Vad hjälper det en människa om hon vinner hela världen men förlorar sin själ?" Malungs själ är den vilda och orörda naturen.

Mvh Staffan Rönnegård, Leksand

Virusfritt. www.avast.com

Weronica Andersson

Från: Stefan Tärnblom <stefan_tarnblom@hotmail.com>
Skickat: den 27 augusti 2019 21:35
Till: Weronica Andersson
Kopia: miljokontoret@malung-salen.se; hans.ojes@telia.com; arne@delta.se; Maria Röske
Ämne: Synpunkter till etablering av vindkraft på Ripfjället

Hej,

Här kommer mina synpunkter varför WPD ej bör etablera sig på Ripfjället och i dess närhet:

Natur

Ripfjället med sina omgivande kölar eller myrar är en unik plats orört sedan hundratals år. Det finns gott om känslig växtlighet som inte skulle kunna återhämta sig efter en etablering och avveckling.

Nyligen etablerades ett naturvårdsområde på den aktuella marken "Skallberget och Ripfjället" vilket borde indikera att länsstyrelsen anser att naturen är värd att skydda till kommande generationer. Förövrigt har WPD placerat ett antal verk i detta område i sin plan. Det finns unik fauna så som lavar, blommor och mycket långsamt växande träd t.ex. Sigfridstallen se bild, som är ett naturskyddsobjekt, som ej kommer att bli tillgänglig vid en etablering.

Jakt

Stupbergetsjaktlag har bedrivit jakt sedan 1947 på marken som innefattar största delen av det utpekade området. Av detta kommer ca 60% bli ojäktbar yta.

Resten av jakt marken kommer att i stort sätt se vindkraftverken. Och det är ju inte vad man önskar på sin semester och till lika jakt.

Jag har varit aktivjägare i Stupbergets jaktlag i 25 år och har det som en av mina viktigaste fritidsverksamheter.

Jakten är en otroligt viktig rekreation och kontrast mot livet i Stockholms IT värld.

I och med detta så tas detta ifrån mig och mina jaktlagsvänner.

Miljöpåverkan

Idag ser man endast en påverkan av miljön, det är de vindkraftverk som står nära Malung. Detta från toppen av Rösberget, berget bredvid Ripfjället, som också ska enligt etableringsplanen få ett antal vindkraftsverk.

Verken i Malung är inte ens hälften så stora som de påtänkta. Denna tänka etablering kommer att synas med omnejd och abrupt ta bort känslan av vildmark och orörd natur. Det som vi kallar vackert.

Nytta

Högst lekmanamässigt har jag satt mig in i vad WPD vill åstadkomma och kan inte hitta något i denna investering som kan gagna någon part utom WPD. Möjligtvis Malung Sälens kommun som kan göra lite snabba cash. På långsikt så är det nyttohänseende en katastrof, för vem vi bo, verka och leva i Malung med omnejd efter detta?

Jag hoppas innerligen du Weronica läser detta och får en tankeställare om detta skulle drabba dig och dina. Jag hoppas även att någon fler läser detta hos WPD och Malung Sälens kommun och att man tar sitt förnuft tillfång. Med andra ord låt Ripfjället med omnejd vara orört.

Med vänlig hälsning

Stefan Tärnblom

Civil Ingenjör, jägare och naturälskare

0733 772499

Sigfridtallen, denna sommar med minfamilj på vandring

Weronica Andersson

Från: Tommy <2nordkvist@telia.com>
Skickat: den 28 augusti 2019 22:38
Till: Weronica Andersson
Ämne: Nej till vindkraft på Ripfjället

Skickades från [E-post](#) för Windows 10

Jag protesterar mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället, då det kommer att förstöra viktiga naturvärden och kommer att påverka både natur, djur och friluftsliv negativt.

Malungsfors 2019-08-28

Tommy Nordkvist

Weronica Andersson

Från: Torborg Johansson <torborg.johansson@outlook.com>
Skickat: den 27 augusti 2019 15:36
Till: Weronica Andersson; miljokontoret@malung-salen.se; hans.ojes@telia.com; arne@delta.se
Ämne: Nej till ripfjället

Jag protesterar mot planerade vindkraftsanläggningar på ripfjället då det kommer att förstöra hela Malung. Natur och djurliv är vår rikedom ,friluftsliv ,skogar bäckar och sjöar.
Torborg Magdalena Johansson

Wpd Scandinavia. Projekt Ripfjället

wpd Scandinavia,
Att: Ripfjället
Surbrunnsgatan 12
114 27 Stockholm

Kopia till:
Malung-Sälens kommun Miljökontoret
Box 14, 782 21 Malung

Jag protesterar mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället, då det kommer att förstöra viktiga naturvärden och kommer att påverka både natur, djur och friluftsliv negativt

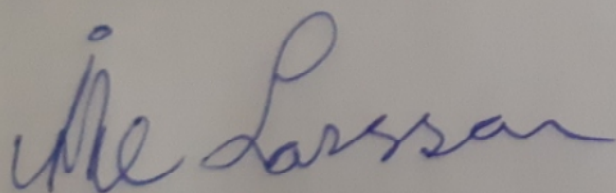
Malung 2019-08-
Vänliga hälsningar Ulla Öjes

Ulla Öjes
Kringlan 7
78231 Malung
073-0297396
ulla.ojes@hotmail.com

Jag protesterar mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället, då det kommer att förstöra viktiga naturvärden och kommer att påverka både natur, djur och friluftsliv negativt.

Malung den 2019-08-28

Åke Larsson

”Nej till Ripfjället”

Jag/Vi protesterar mot den planerade vindkraftparken på Ripfjället, då det kommer att göra stora ingrepp i vår närmiljö, förstöra ovärderliga kulturhistoriska värden och miljövärden, påverka oss med lågfrekvent ljud, ljus och ljudstörningar och påverka alla organismer negativt. Friluftslivet och jakten kommer att begränsas.

Gunhåbergets fäbodvall kommer att bli utsatt för stor störning både under byggnation och drift!

Anledningarna till att INTE etablera någon vindkraftpark på Ripfjället är många:

- Gunhåberget ligger särskilt utsatt till, centralt mellan den tänkta vindkraftparken, infartsvägar och planerade högspänningsledningar- markägarna har inte getts något utrymme att lämna särskilda synpunkter.
- Miljöfarlig verksamhet i vår närmiljö
- Oplanerat återställande
- Kort livstid för ett för stort ingrepp i naturen
- Ödeläggelse av många organismers livsmiljö
- Vårt kulturarv förstörs för kommande generationer
- Bristande kunskap om och redovisande av områdets både historiska och nutida betydelse.
- Begränsningar för jakt, fiske och naturliv samt för företagare inom dessa områden.
- Stor påverkan för stug- och markägare i området.
- El ska produceras där den används
- Transportförluster på motsvarande 10-20% innebär att var femte VKV endast producerar ”förluster”.
- Utbyggnad av nät innebär högre kostnader för nätet, de fasta nätkostnaderna är generellt högre där elen produceras än i storstadsregioner, en nätutbyggnad kommer därmed att drabba glesbygden i högre utsträckning än de regioner där den förbrukas.
- De felriktade ”morötter” i form av ”Bygdepeng” är ett hån! Bara de årliga driftskostnaderna av Rya-Nistellingen VSF ligger på runt 500 000 kronor.
- Ändrad markanvändning till Industripark är inte ok!
- Brandrisk, ökad brandrisk för grannfastigheter. Ökade kostnader och ökat ansvar och för kommunerna.
- Kräver reglerkraft och kan inte stå på ”egna ben”, var tar vi elen när det inte blåser?
- Fritidshusens attraktivitet minskar och värdet minskar. Vem vill ha fritidsaktiviteter och semester i ett industriområde?

”Nej till Ripfjället”

Naturvärden

- Kompletta nyckelbiotopsinventering har inte utförts eller i vilket fall inte redovisats öppet för området utan endast de inventeringar som beställts av VPN
- Erfarenheten från vår nyckelbiotopsinventering är att vi hittar rödlistade arter även inom de områden som varit hårt skötta av ”storskogsbruket” samt inom flottnings- och kolningsområdena. Dock har man valt att bortse från detta eller i fall fall visa resultaten.
- Även om man bortser från naturvårdens bevarandevärden och endast ser till dagens markanvändning så är detta område en ”lunga” mellan dalgångarna där speciellt skogsbruk med skogstationer, hästkörning, flottnings, säterdrift och friluftsliv funnits i generationer. Platser för möten mellan människor, natur, djur och livsorganismer.
- Ökat intresse för opåverkade, orörda områden med tystnad, mörker och med utrymme för naturnära aktiviteter kommer att bli en framgångsfaktor.

”Nej till Ripfjället”

Markanvändning:

Jag måste ännu en gång poängtera att det våra förfäders markanvändning som skapat det område som betyder mycket för många människor i vår hembygd.

De skogliga förutsättningarna där de stora avstånden gjorde att man förr bodde i skogsstationer och i skogskojor över vintern för att klara av avverkningarna. Körkarlar med häst, likaväl som huggarna kom både från Västerdalarna och från Nordvärmland och låg borta under långa perioder, utbytte erfarenheter, teknik och skaffade vänner för livet.

Flottningsperioden gav ändå mer liv i bygden. Det flottades på bäckar, åar och älvar. Vattenvägarna hölls öppna.

Säterdriften var en förutsättning för att kunna överleva på sina jordbruk då det saknades foder i dalgångarna. Skogsbete, risfångst som komplementfoder och husbehovsvedhuggning påverkade området.

Handelsvägarna gick över Femtryan där det fanns Gästgiveri och skjutsstation. Fororna gick från Västerdalarna via Klarälvdalen till Norge med liar, skinn mm ena vägen och salt, sill och andra förnödenheter andra vägen.

Vid Femtryan drevs också järnbruk under en period. Järnbod mm finns fortfarande bevarade. Platsen användes också genom åren som festplats, mötesplats för jakt mm.

Detta är vårt kulturarv som är så viktig för många generationer och som nu exploateras och säljs!

Likenäs 2019-08-29

Anna Melin-Nyström

Anna Melin-Nyström

För Malung-Sälen Östra Fors 10:7, 26:9, 10:31, 6:22, 8:23 6:28, 10:30 mfl

Torsby Amnerud 1:13

Kännedomskopia till Torsby kommun.

wpd Scandinavia,
Att: Ripfjället
Surbrunnsgatan 12
114 27 Stockholm
w.andersson@wpd.se

För kännedom
Malung-Sälens kommun Miljökontoret
Box 14, 782 21 Malung
miljokontoret@malung-salen.se

Synpunkter samråd projekt Ripfjället Malung-Sälens kommun

Det bästa sättet att få människor att må dåligt, så dåligt att de till slut inte vill vara kvar är att beröva dem deras historia och ta ifrån dem deras framtid. Det har vi fått uppleva i Sverige när stora flyktingströmmar har sökt sig hit. Vi har ofta undrat över hur människor kan göra så mot andra människor. Drivkraften är som vanligt pengar och makt och att roffa åt sig så mycket som möjligt, "så jag får min del av kakan". Det här sker i macro sammanhang, stora stater med 1000 tals människor, det sker i micro sammanhang, det några få människor blir utsatta.

Vår reaktion är alltid densamma, hur kan man göra så här? Hur mår dessa människor som gör så, sover dom om nätterna? Gör dom det av illvilja eller följer dom bara order för något som "skall" vara en bra sak? Oftast så kommer maktlösheten, vad kan jag göra? Några ger upp, några väljer att göra motstånd att slåss tills allt upphör.

Sedan Wpd kom till Malung har jag fått större förståelse för dessa skeenden. Inte bara Wpd utan också Dalavind (med Svenska kyrkan i spetsen). Detta är inget Macro utan ett Micro perspektiv. Malungs kommun har en lång historia för att överleva, en karg bygd med svåra förhållanden stora skogar och ganska orörd natur. Från kvarnstenar, skinnhandel, fäbodbruk, jakt och fiske, turism.... Där finns vår historia vår identitet som format oss. Malung har alltid klarat sig genom de människor som levt här. Försök har gjort att lura av oss våra rikedomar. Baggböleri har funnits, när stora skogsbolag har lurat, mutat tills sig skogar från "vanligt" folk lovat dom guld och gröna skogar. Speciellt var det framgångsrikt i byn Yttermalung. Idag den kanske fattigaste byn.

Nu upplever vi ett modernt baggböleri med vindkraftverksbolag som lovar guld och gröna skogar. När man synar deras erbjudanden så faller det platt till marken. 6-8 Miljoner till kommunen visar sig vara en skröna. Högst 3-4 miljoner handlar det om. Lokala arbetstillfällen i mängd visar sig vara "mobila arbetarbostäder för 100 personer" (enl. Wpd) för arbetare från främst gamla öststater. Detta blir sedan till gästnätter till kommun. Miljövänlig el visar sig vara stora skogsarealer skövlas, våtmarker som försvinner vid gigantiska vägbyggen och plattformar. Ett utdikad Ripfjäll som kommer att släppa från sig massor med Co2. Djurliv som försvinner fauna som förstörs. Varg, björn, lo, örn och djärv finns där men också smådjur som dalripor, fladdermöss och salamandrar.

Att vara motståndare till Vindkraftverk i våra skogar är inte detsamma som att vara motståndare till vindkraft. Vindkraftverken skall stå nära där elen skall användas och i redan anspråkstagen mark. Gärna vindel kopplat till vätgastankar så den kan regleras.

Vi är inte ensamma om att ha en den här typen av historia. Det finns i hela norra Sverige massor av kommuner med liknande historia.

Men i dessa kommuner har det också funnits och finns stora rikedomar. Skogen (som vi vårdar ömt, för att nyttja till virke, bränsle, binda Co2...) malmen som byggt, bygger vårt land, älvarna som gett, ger el i stora mängder osv. En bygdepoet skrev för länge sedan "allt har dom tagit ifrån oss, snart tar dom väl luften också."

Där är vi idag. Ett tyskt bolag Wpd har i tysthet 2014 skrivit ett avtal med kommunens tjänstemän och med förmodan att det godkänts av kommunalrådet muntligt. Det finns 2 tilläggsavtal 2017 och 2018. Dessa avtal är underskrivna av nuvarande kommunalråd Hans Unander (även om han inte mindes att han skrivit under). Dessa avtal, handlingar blev inte diarieförda förrän nu . Handlingar runt detta avtal lämnar kommunen inte ut. Speciellt intressant hade den ekonomiska risk och konsekvensanalysen varit att läsa. Enligt hörsägen har det gjorts en sådan analys men man "har råkat slänga den " när man städade ett kontor.

Avtalet reglerar allt i detalj. 20.000 kr. signing fee, 5.000 kr /år i markarrende, 4% av produktionsvärdet till kommun. Vid återställning har Wpd satt undan Max 300.000 /verk, fundamenten tas ned 50 cm under markkytan för att sedan återfyllas, Kablage skall stanna i jorden och vägarna skall lämnas kvar.

Jag befarrar att när den dagen kommer, kommer industriområdet inte ägas av Wpd utan ett skalbolag på Bahamas. Wpd har troligen varit inblandade i Panama skandalen. Wpd har sagt att de brukar sälja "parkerna" för att möjliggöra andra projekt.

Några Wpd citat: "vi gör det här på uppdrag av Svenska staten". (dvs vi lyder bara order). Vd Maria Röske

- "Vindel är alltid grön el" (vinden är grön, men inte kraftverken i det här utförandet). Vd Maria Röske
- " ja , vi har provision om vi får igenom projektet" (när det regnar på...) Wpd Anställd anonym
- " Jag tycker synd om er som drabbas, men inget jag kan göra ngt åt" Projektledare W. Andersson
- " ljudet från kraftverken hörs inte mer än en viskning i ett tomt rum" (Ooohs hon glömde visst infrajudet " Projektledare W. Andersson
- " om du går med på byggandet lovar jag dig el, vatten och fiber till din stuga" (det kallar jag mutor) Projekt ledare W. Andersson
- " till alla kluster av hus..." (hos oss kallas det fäbodrar och inte kluster). Projektledare W. Andersson
- "Vindkraft rör alltid upp känslor men det är inget vi bryr oss om, sådant här avgörs i domstolar" Vd Maria Röske

Vår Framtid.

I nästan hela Europa letar människor efter orörd natur, tystnad (kanske den råvara som ännu inte köpts upp) att kunna se natthimlen utan bakgrundsljus, att kunna vandra, springa i skogar som är stora och orörda,jakt och fiske....

Det finns inte så många sådana områden kvar. Kommunen har redan givit tillstånd till flera vindindustriområden. Det borde vägas in och behandlas tillsammans. Det finns vidare en mängd områden som kommunen sagt ja till men som ännu inte har börjat exploateras. Det samlade trycket av vindindustrin blir enormt stor.

Blir Ripfjället byggt med 40st ! 250 meter höga! verk så innebär det oerhört mycket för landsskapsbild. Dom kommer att synas från "Snögubben" i Sälenfjällen (Wpd var där för att fotografera och lägga in verken på bilden,, men oturligt nog var det dimma den dagen!!) Kläppens skidanläggning kommer att ha den rakt i siktlinjen för att inte tala om Branäsbackens skidanläggning. Där kommer man stirra rakt i i det paraply av vingar som 40 verk utgör. På Wpds fotomontag syns knappast verken. Fake News skulle en president sagt. Vi gick upp med en drönare där verken skulle stå och fotograferade åt andra hållet. Då såg man klart hur allt var gömt och redigerat av Wpd. Att om ett eventuellt byggande av industriområdet Ripfjället skulle bli av så rör det vid Malungsbons själ. Bara i min omgivning finns det 10 personer som kommer att skriva sig på annan ort. " företag som kommer att lämna kommunen då deras affärer inte tål att naturen ,kulturen förstörs. Ett företag som är under uppstart kommer att inte bli genomfört.

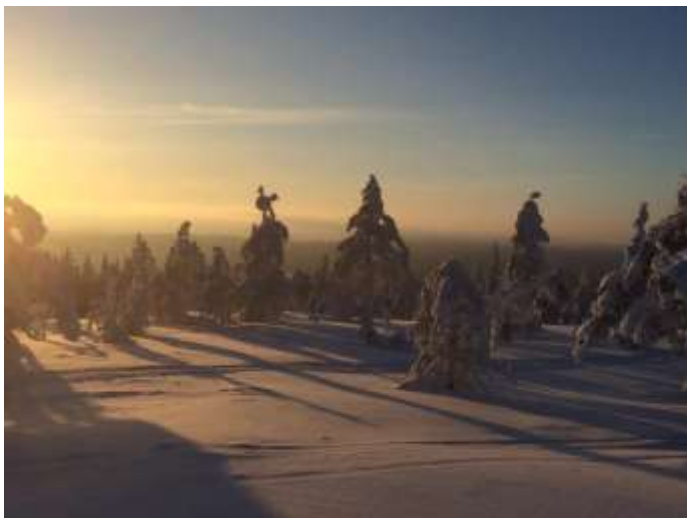
Jag och min hustru har ett sommarhus i Halland där vi är ungefär halva året. Vi kommer att lämna Malung för att åter skriva oss där när det blir dags för åldringsboende. Då 2 av våra barn med sina familjer har aviserat tankar på att flytta till Sälen och Malung så har vi valt att stanna där. Totalt är det runt 8 personer som inte kommer. Det finns också ett antal människor som har flyttat till kommunen just på grund av vår "naturkultur". Dom kommer sannolikt att söka sig någonannanstans. Enligt Wpd finns det ungefär 400 (troligare siffra 700) fritidshus som blir berörda av byggandet. Vi har låtit mäklare värdera några hus utan snurror och med snurror. Värdena på husen sjunker med mellan 30 och 50% om det går att sälja. Det blir nästan 200 miljoner som försvinner, ungefär samma summa som kommunen i bästa fall får in på 20 år. Inte underligt om folk är uppretade, arga och förbannade.

Vi säljer vår historia, vi säljer vår framtid. Fäbodvallar, några levande med djur, kommer att omges av vindkraftverk, stor naturförstörelse av djur, vatten, skog och våtmarker. Vattendelaren mellan Dalälven och Klarälven går rakt igenom detta område. Skulle det bli läkage av något ämne så berörs bägge älvarna.

Ekonomiskt så är det bara fiktiva Wpd kalkylerar som gäller...

Framförallt upprör det förakt som Wpd visar oss vanliga människor gång på gång. Detta strider mot EU:s landskapskonvention.

Nedan en förklaring vad landskapskonventionen innebär

Europeiska landskapskonventionen gäller i Sverige sedan 1 maj 2011. Den understryker att landskapet är en gemensam tillgång och ett gemensamt ansvar. Den syftar också till att stärka allmänhetens och lokalsamhällets delaktighet i beslut om hur landskapet ska användas och utvecklas.

Landskapskonventionen slår fast att landskapet är en viktig del av människors livskvalitet överallt, oavsett om området betraktas som vackert eller inte.

Genom att Sverige har skrivit under konventionen har vi bland annat förbundit oss att: öka medvetenheten om landskapets värde och betydelse i det civila samhället, i privata organisationer och hos offentliga myndigheter

främja delaktighet i beslut och processer som rör landskapet lokalt och regionalt utveckla en helhetssyn på landskapets värden och hållbar förvaltning av dessa

I Mattias Gradéns doktorsavhandling "Storskalig vindkraft i skogen" (2016) undersöker han planerings- och beslutsprocesserna har gått till när vindkraft etablerades i fyra kommuner i Dalarna. Han drar slutsatsen att prövningar och beslut kring vindkraftsetableringar tar alltför lite hänsyn till mjuka värden. I stället är det mätbara och observerbara förhållanden som får

styra. Detta menar han strider mot landskapskonventionen eftersom den slår fast att landskapet har sociala och kulturella värden som skapar minnen och känslor hos människor. I planering och beslut ska dessa minnen och känslor vägas in, och det görs alltför sällan.

Ovanstående stycke sammanfattar väl min åsikt om hanteringen av projekt Ripfjället
Jag protesterar mot etableringen av vindkraft på Ripfjället

Malung/Laholm 20190829

Arne Söderbäck Kyrkoherde

Weronica Andersson

Från: Carina Persson <carina.persson33@hotmail.com>
Skickat: den 29 augusti 2019 16:24
Till: Weronica Andersson
Ämne: Ripfjället

> Hej!

> Vi protesterar mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället, då det kommer att förstöra viktiga naturvärden och kommer att påverka både natur, djur och friluftsliv negativt. Denna park kommer direkt påverka oss och vår familj som har fritidshus i direkt anslutning till Ripfjället, vilket känns helt fruktansvärt.

>

> Malung 2019-08-29

>

> Carina Persson & Tommy Mattsson

>

>

Weronica Andersson

Från: hans.ojes@telia.com
Skickat: den 29 augusti 2019 13:29
Till: Weronica Andersson
Kopia: miljokontoret@malung-salen.se
Ämne: Synpunkter samråd Ripfjället Malung-Sälens kommun (Mail nr1)

wpd Scandinavia,
Att: Ripfjället
Surbrunnsgatan 12
114 27 Stockholm
w.andersson@wpd.se

För kännedom
Malung-Sälens kommun Miljökontoret
Box 14, 782 21 Malung
miljokontoret@malung-salen.se

Synpunkter på samråd rörande Ripfjället

Jag protesteras och motsätter mig etablering av vindkraft på Ripfjället i Malung-Sälens kommun

Kumulativ effekt

Projektet Ripfjället kan inte bedömas som ett enskilt projekt.

Man måste ta hänsyn till den kumulativa effekten av 2 planerade angränsande vindkraftsparker (Fageråsen/Stölsätersberget), samt kraftledningarna däremellan!

1+2 är mycket större än 3.

Utdikning av myrar och våtmarker

Det planerade området innehåller massor med myrmark. För att kunna etablera en vindkraftspark, så kommer massor med nya vägar att anläggas, samt mycket av denna mark att dikas ur med stora konsekvenser för natur och djurliv

Torsby kommun ej del i samrådsprocessen

På samrådsmötet folkets park Orrskogen den 22 Maj framgick det att Torsby kommun inte har varit en del av samrådsprocessen

Dag Nyström (1:e vice ordf i fullmäktige/ ersättare i kommunstyrelsen) begärde ordet på mötet och förklarade att kommunen ej hade blivit inbjudna till samråd

Wpd anser att annonsering i Malungsbladet var tillräckligt, men spridningen av Malungsbladet täcker bara norra delen av Klarälvsdalen, vilket gör att merparten av Torsbys invånare inte

beretts tillfälle att delta i samrådsprocessen. Jag anser p.g.a detta att samrådsprocessen inte gått rätt till och behöver göras om.

Infraljud

Thomas Lagö ljud och vibrationsexpert har på symposiet "Inter.noise 2019" i Madrid 16-19 Juni presenterat forskning som visar att man använder fel fel

mätmetod då man mäter buller från vindkraftverk. Se reportage i radion Jönköping från 2017:
<https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=91&artikel=6802780>

Den gängse metoden att mäta enligt db(a)-skalan missar helt att mäta infraljuden som kan vara skadliga för både människor och djur.

Försiktighetsprincipen i miljöbalken bör gälla, då fara för djur och människor kan föreligga med dagens säkerhetsavstånd från vindkraftverk

Fotomontage

Syftet med fotomontagen är att visa vilken visuell påverkan dom planerade verken kommer att ha
Det mest påverkade området kring Rösberget finns inte med.

Projektledaren Weronica Andersson sa på samrådsmötet att *"Vi har inte fått några önskemål om detta tidigare"*
"Men nu har vi fått det, så nu ska vi ta fram det..."

Det är ju inte möjligt att komma in med önskemål om detta innan samrådsprocessen börjat, då allmänheten inte varit medvetna att detta planerades

Projektledaren Weronica besökte brandvaktarstugan på toppen av Rösberget i Maj 2015 (Hon skrev själv in sig i gästboken), så hon måste ju själv ha insett att toppen av Rösberget kommer att helt omringas av vindkraftverk
Hon borde ju insett att detta område är det mest påverkade, och att ett fotomontage härifrån är av vikt

Vid kontakt med projektledaren Weronica så gavs beskedet att fotomontage på Rösberget med omgivningarna inte kommer att tas fram förrän efter den 31 Augusti (Slutdatum för inlämnade av synpunkter i samrådsprocessen)

Det innebär att underlaget för samrådsprocessen ej är komplett, allmänheten ges inte full insyn vilken påverkan denna planerade etablering kommer att ha

Jag anser att denna fördröjning tills efter slutdatumet skadar samrådsprocessen allvarligt

Fåglar

Vindkraften hotar fåglar både direkt och indirekt

Direkt genom att fåglar dödas när dom flyger i närheten av rotorbladen

Indirekt genom att samma rotorblad dödar mängder av insekter som skulle ha varit föda åt fåglarna

Europeiska landskapskonventionen

Europeiska landskapskonventionen gäller i Sverige sedan 1 maj 2011. Den understryker att landskapet är en gemensam tillgång och ett gemensamt ansvar.

Den syftar också till att stärka allmänhetens och lokalsamhällets delaktighet i beslut om hur landskapet ska användas och utvecklas.

Landskapskonventionen slår fast att landskapet är en viktig del av människors livskvalitet överallt, oavsett om området betraktas som vackert eller inte.

Genom att Sverige har skrivit under konventionen har vi bland annat förbundit oss att:

- Öka medvetenheten om landskapets värde och betydelse i det civila samhället, i privata organisationer och hos offentliga myndigheter
- Främja delaktighet i beslut och processer som rör landskapet lokalt och regionalt
- Utveckla en helhetssyn på landskapets värden och hållbar förvaltning av dessa

I Mattias Gradéns doktorsavhandling "Storskalig vindkraft i skogen" (2016) undersöker han planerings- och beslutsprocesserna har gått till när vindkraft

etablerades i fyra kommuner i Dalarna. Han drar slutsatsen att prövningar och beslut kring vindkraftsetableringar tar alltför lite hänsyn till mjuka värden.

I stället är det mätbara och observerbara förhållanden som får styra. Detta menar han strider mot landskapskonventionen eftersom den slår fast att landskapet

har sociala och kulturella värden som skapar minnen och känslor hos människor. I planering och beslut ska dessa minnen och känslor vägas in, och det görs alltför sällan.

Jag anser att de kulturella värden, minnen och känslor som avhandlas i landskapskonventionen ej tagits hänsyn till i tillräcklig grad i detta projekt

Ekonomi

Angelika Widing på Wpd påstår på samrådsmötet att vindkraften "går runt på dom elpriser vi har idag... utan subventioner eller stöd". *Jag anser att detta är vilseledande.*

Vindkraften producerar ström när det blåser, och när det blåser så måste elnätet vara dimensionerat för att kunna transportera 100% av det som kommer från vindkraftverken.

När det inte blåser, så måste det finnas balanskraft från andra källor, som kan rycka in och leverera el. I och med detta fenomen så måste kraftnäten kraftigt överdimensioneras, vilket kräver en dyr ombyggnad.

Vem betalar för kraftnätsutbyggnaden? Inte är det vindkraftsbolagen, nej, den notan står elkonsumenterna för via kraftigt höjde nätavgifter

Elbrist i Dalarna/Värmland

Wpd Scandinavias VD Maria Röske berättade på samrådsmötet att "det råder ett elunderskott i Dalarna och Värmlands län"

Detta är en helt irrelevant kommentar, då det ju är elunderskott i Malung, det är elunderskott i Malmö, Uppsala, Södermalm etc

Det är ju bara på en nationell nivå som ett underskott är relevant att diskutera. *Jag anser att hennes uttalande är vilseledande*, och enbart till för att få folkopinionen med sig

Saknas konsekvensanalys över potentiellt negativa ekonomiska effekter

Malungs kommun som är den överlägset största markägaren i området, räknar med en intäkt på 8 miljoner kronor årligen. Detta belopp baserar sig på en kalkyl från vindkraftsbolaget.

Jag har begärt ut förarbete/ beslutsunderlag kring beslutet att teckna arrendeavtal med wpd. Kommunen har inte återkommit med något material, och det får ju tolkas som att det inte finns.

Det finns många risker med detta, en potentiell effekt kan vara att folk väljer att flytta/ väljer att inte flytta in.

Ett enkelt räkneexempel ger:

Utflyttning av 80 personer, med ett skattenetto av 100.000kr per person = 8 Miljoner årligen

Vänligen bekräfta att mailet kommit fram

Med vänliga hälsningar

Hans Öjes
Jonstorpsv 345
254 76 Allerum
Telefon 0705-958108
hans.ojes@telia.com

Weronica Andersson

Från: janssonkarin125 <janssonkarin125@gmail.com>
Skickat: den 29 augusti 2019 13:01
Till: Weronica Andersson
Ämne: Badplatsen i femten vindkraft
Bifogade filer: 20190829_130048_387210578857266.mp4

Hej! Jag heter Karin Jansson o jag o min familj och syster m familj o mina föräldrar har stugan närmast badplatsen i vid femtensjön. Jag varit där närmare 40 år på sommaren och lycklig av femten o sjön där med dess omgivningar och är min favorit plats o ditt jag längtar jämt o den plats som bara ger mig lugn och ro och vila. Älskar det för det är lugnt och för det mesta tyst där. Så vackert över sjön kan sitta titta i timmar. Det är till och med helt knäpptyst ofta! Och hur ofta är det det i vardagen..? Härligt bo vid stuga vid

vattnet då man kan bada och åka båt. Orörd natur o man kan plocka blåbär i skogen o promenera överallt o fiska. Till och med mina små barn tycker det är den bästa platsen på jorden! Och säger ofta till mig fint här o bara sitter still o tittar o lyssnar ,o dom undrar hur kan det vara så tyst? O barnen säger så skönt tyst bara vi som låter när badar.. Både barn o vuxna har behov av tystnad o hur ofta är det det i städerna i vardagen o förskolor ? Min man som jobbar i Stockholm i buller är glad när han kan komma till tystnad i femten o slappna

av. Men sen att få höra det planeras försök att bygga upp vindkraft som kommer förstöra den vackra naturen o vyer som vi älskar sitta titta på. Och sen det jobbiga att också kommer ett ljud som bara maler o maler o maler på jämt, det oroar mig jättemycket o gör mig stressad. O skuggor sen som roterar som jag tror både jag o min mamma kommer få problem av med yrsel attacker. O kvällen blinkande starka lampor som ses lång väg, suck hemskt. Mina barn kommer definitivt vara livrädda o tro det är monster som kommer. Jag Gillar att det blir helt mörkt där på kvällen

i inga störande lampor, bara stearinljus. På kvällarna sensommar är det fantastiskt en stjärnklar kväll att titta upp mot himlen och njuta av se alla stjärnorna o hur dom speglar sig i vattnet, magiskt! Det ser man inte hemma med alla gatlampor. . Det gör mig djupt ledsen o stressad att ni vill sätta upp vindkraft där o inte tänker på oss hur vi mår av det o kommer påverkas o djuren. Kan det inte få finnas orörd natur kvar o vackra vyer? Det ska byggas överallt och smällas upp vindkraft till höger och vänster för det är vad dom tror är det bästa för skapa el just nu.. Personligen tror jag det nog

kostar mycket mer och bygga o underhållas än vad det genererar.. Tror inte turister åker till Sverige för att dom vill spana o knäppa kort på Vindkraftverk.. snart på varje berg känns det som, orörda skog o berg blir ju en bristvara i Svergie. Turisterna får med sig kort på vindkraft hem istället för dalahästar snart ! Elen som ska produceras hjälper inte mig heller, för jag har ingen el i stugan ändå! Troligen ingen har el i stugorna runt femtsjön så det är ingen som gynnas av vindkraften. Det bara tar det finaste av oss vackra vyer i naturen o tysta

lugnet . Så det förstör sista ro i själen för mig o min familj o det ber jag er att inte göra!!! Det känns som vi förlorar vårt hem sen flera generationer o vårt lilla paradys förändras till mycket sämre.. Det finns så mycket stress o ljud o intryck i vardagen för både vuxna o barn. Mycket folk i femten som älskar det precis som det är. Så att bara få komma till femten och ha det som det alltid varit, det är en gåva som jag vill vårda o behålla, min dröm

SÅ NEJ TILL VINDKRAFT Vid femten sjön o ripfjället !

Med vänliga hälsningar Karin Jansson och min man Michael Jansson o barnen Sebastian o Jonathan Jansson ps. Sen förstär jag att det här mailet är helt meningslöst för er, har ingen som helst betydelse, för ni har väl redan beslutat att bygga upp vindkraften där, vad vi än tycker som bor där o påverkas. Politiker har nog inga stugor där så dom tänker bara på tjäna pengar känns det som. Min man blev till och med erbjuden jobb med o sätta upp vindkraft innan ens samfällighet mötet(hette det så?) var i Malung.. Så det var ju märkligt om inget redan var bestämt... (Han tackade nej såklart) Hur som helst jag skickade mail för mina känslor skull som jag gissar många delar med mig. Försöker Skicka med en liten video snutt bort mot badplatsen där det till och från är mycket folk och badar o solar o åker båt, åker vattenskidor, vattenskoter kanot o spelar volleyboll. Jag gick så långt ut jag vågade med mobil i vattnet, fick med lite grand iallafall.. Tack för att du läste mitt långa mail!

Skickat från min Samsung Galaxy-smartphone.

Weronica Andersson

Från: Lena Haga <lenachaga@hotmail.com>
Skickat: den 29 augusti 2019 09:21
Till: Weronica Andersson
Kopia: miljokontoret@malung-salen.se
Ämne: Ripfjället

Jag, Lena Haga, protesterar mot den planerade Vindkraft anläggningen på Ripfjället, då det kommer att förstöra viktiga naturvärden och kommer att påverka både natur, djur och friluftsliv Negativt.

Malung torsdag 29 aug 2019
Lena Haga
710404-7142

Weronica Andersson

Från: Madelene Mattsson <madelene.mattsson88@gmail.com>
Skickat: den 29 augusti 2019 16:19
Till: Weronica Andersson
Ämne: Ripfjället

Hej!
Jag protesterar mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället, då det kommer att förstöra viktiga naturvärden och kommer att påverka både natur, djur och friluftsliv negativt. Denna park kommer direkt påverka mig och min familj som har fritidshus i direkt anslutning till Ripfjället, vilket känns helt fruktansvärt.

Malung 2019-08-29

Madelene Mattsson

Weronica Andersson

Från: Per Gunnarsson <pergunnar40@hotmail.com>
Skickat: den 29 augusti 2019 10:10
Till: Weronica Andersson; miljokontoret@malung-salen.se
Kopia: arne@delta.se; hans.ojes@telia.com
Ämne: Vindkraft Ripfjället

Malung 2019-08-29

Jag vill härmed protestera mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället, då anläggningen i stor utsträckning kommer att påverka värdet på mina fastigheter i området och alla andra som äger tomter i närheten.

Mina föräldrar köpte tomt och byggde därefter en stuga. Detta i slutet av 60-talet. Självt byggde jag sedan under 80-talet på angränsande tomt.

Stora skogsområden med orörd natur har varit ett uppskattat kännetecken för området. Sedan 70-talet har mina föräldrar och jag hyrt ut stugor till internationella turister som lockats av dessa värden. Med en vindkraftspark som granne vet jag inte hur min marknadsföring ska se ut för att locka hit turister?

Under åren har både björn och örn setts i området. En anläggning i den omfattning som planeras kommer onekligen att påverka djurlivet mycket, då i synnerhet rovfåglarna som är extra utsatta av just vindkraftverk.

Enligt fotomontaget och beräkningar från Wpd Scandinavia AB så kommer vindkraftsverken både att synas och höras från stugområdet.

Jag har inte hört någon stugägare som ser något positivt i att äga stuga intill ett vindkraftsprojekt. Detta betyder då naturligtvis att värdet på stugfastigheterna kommer att kraftigt reduceras.

Jag är ägare till: Östra Fors 21:23
Östra Fors 21:30
Östra Fors 21:31

Per Gunnarsson
Villagatan 7
782 31 Malung
Mob. nr. 070 - 234 86 89

Weronica Andersson

Från: Peter Pallin <pallin70@hotmail.com>
Skickat: den 29 augusti 2019 16:07
Till: Weronica Andersson
Ämne: Nej tack till Vindkraft

Hej
Jag protesterat mot den planerade vindkraftsanläggningen på och kring Ripfjället. Jag anser att det kommer förstöra viktiga naturvärden och påverka både djurliv och människa negativt.

Sälen 20190829

Hälsn

Peter Pallin

Skickat från min iPhone

Weronica Andersson

Från: tony olsson <tony_ingemar@hotmail.com>
Skickat: den 29 augusti 2019 09:11
Till: Weronica Andersson
Ämne: Ripfjället

Skickades från [E-post](#) för Windows 10

Jag protesterar mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället, då det kommer att förstöra viktiga naturvärden och kommer att påverka både natur, djur och friluftsliv negativt.

Risåsen 190828

Tony Olsson

Weronica Andersson

Från: yvonne.roos.yr <yvonne.roos.yr@gmail.com>
Skickat: den 29 augusti 2019 12:56
Till: Weronica Andersson
Kopia: miljokontoret@malung-salen.se; arne@delta.se
Ämne: Nej till vindkraft på Ripfjället

Jag protesterar mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället, då det kommer att förstöra viktiga naturvärden och kommer att påverka både natur, djur och friluftsliv negativt.
Malung 2019-08-29

Yvonne Roos

Skickat från min Samsung Galaxy-smartphone.

Korpfjället.

Jag har valt att bo på landsbygden efter 19 år i Stockholm, för att få vara ute i naturen. Och då menar jag att jag få återhämtning som ger mej kraft att hantera min vardag. Jag är egen företagare och för mej är det viktigt att slippa se dessa Vindparker som även avger ett dunkelt ljud som påverkar oss och djuren. Det finns ju information om det. Bla .det här:

<https://www.klimatupplysningen.se/2019/01/21/infraljud-fran-vindkraft-skapar-stora-halsoproblem/>

Det finns så klart både för och nackdelar med vad vi än ska ha för förnybar energi. Fast för mej så förstör det mer än gör nytta.

Och just nu är det Ripfjället som jag inte vill ha snurror på 250m och då 40 st.

Varför inte förstöra naturen där den redan är förstörd? Om vi nu måste ha snurror.

I min värld så förstör vi vår framtid. Vi förstör vår rekreation . Vi förstör vår natur. Vi förstör våra möjligheter att hämta kraft och lugn från naturen.

Som nattfotograf så förstörs även bilderna från blinkande vindparker. Så inom några år då hela vår kommun ska ha en massa parker så kommer det inte kunnas ta några nattbilder? Utan blinkande vindsnurror..

Ska vi aldrig kunna få se en vy utan vindparker i resten av våra liv ?

Ska vi gå på att pengar är bättre än vår hälsa?

Idag när utvecklingen går så fort så skulle vi kanske fundera på om det här verkligen är det vi ska ha i vår kommun. Vi kanske ska bli den kommun i Sverige som vågar vägra vindkraft.?

Och vara stolta över att vi vågade ifrågasätta om det verkligen är värt att förstöra för både oss människor och djuren.

Att då vara den kommun som hela Norden kan komma till för återhämtning och naturupplevelse utan vindsnurror över allt.

Att vår kommun har utsiktsplatser utan vindparker i sikte, Att vår kommun vågade lyssna på sina invånare vad dom tycker är viktigt.

Att få kunna åka till våra fäbodan som generationer gjort utan att se dessa snurror. För att ta igen oss och må bra.

Bilden är från Byråsen.

Så summan av detta är att jag vill inte att ni bygger på Ripfjället.

Mvh Annette Malmèn " Bojsan"

Weronica Andersson

Från: Ann-Karin Nordli <annkarin.nordli67@gmail.com>
Skickat: den 31 augusti 2019 23:04
Till: arne@delta.se; hans.ojes@telia.com; miljokontoret@malung-salen.se; Weronica Andersson
Ämne: Ripfjället

Jag protesterar mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället. Stora skogsområden med orört natur har av stugägare varit ett uppskattat kännetecken för området.

Under året har både Björn och örn setts i området. När det gäller rovfåglar så har det ju visat sig att den kombinationen missgynnar rovfåglar.

Enlig fotomontage ovh beräkningarna så kommer vindkraftverkens både synad och hörs från stugområden.

Jag har inte hört någon stugägare som ser positivt på att äga stuga intill vindkraftprojektet. Detta betyder då naturligtvis att värdet på stug fastigheterna Kommer att kraftig reduceras.

Jag är ägare till fastighet 16:34.

Ann-Karin olander

Weronica Andersson

Från: Bengt Sohlin <bengt.sohlin@telia.com>
Skickat: den 30 augusti 2019 22:16
Till: Weronica Andersson
Kopia: miljokontoret@malung-salen.se; arne@delta.se; hans.ojes@telia.com
Ämne: Ripfjället

Jag protesterar mot den planerade vindkraftparken på Ripfjället. En utbyggnad i den här storleken skulle naturligtvis orsaka en för all framtid omfattande naturförstörelse i området. Allvarligt är också den påföljande störningen på våra däggdjurs villkor och den förväntade massakern på våra fåglar. I Norge har man i vissa parker inventerat dödade örnar och man talar om nästan 100 dödade i parken Smöla. Om en bråkdel av det antalet skulle dödas här skulle den svenska stammen av kungs- och havsörn vara hotad.

Det visuella intrycket av en vindkraftpark i våra skogar och berg är för mig helt verklighetsfrämmande. De parker som finns i vårt närområde, Kyrkberget och Korpfjället, är fullt tillräckligt att lämna till kommande generationer som monument över våra beslutsfattares ställningstagande i energifrågan. Min åsikt är att vindkraftparkernas långsiktiga påverkan på vår natur måste noga utvärderas av professionella utredare, innan ytterligare tillstånd lämnas och bör gälla både till lands och till sjöss.

Mvh
Bengt Sohlin
Lissdanielsvägen 24
782 35 Malung

Weronica Andersson

Från: bente@delta.se
Skickat: den 30 augusti 2019 17:21
Till: Weronica Andersson
Kopia: miljokontoret@malung-salen.se; hans.ojes@telia.com; arne@delta.se
Ämne: Synpunkter om Ripfjället

Hej,
jag protesterar mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället, då det kommer att förstöra viktiga kultur- och naturvärden och kommer att påverka både natur, djur och friluftsliv negativt.

Malung 2019-08-30

Mvh
Bente Mellquist Danielson

Nej till 40 vindkraftverk på Ripfjället!

Tre starka skäl till att låta naturen vara ifred på Ripfjället.

Friluftslivet inverkan

Jag besökte Ripfjället första gången 2011, min sambo och jag åkte skidor dit. Två år tidigare hade vi besökt Rösberget. Jag minns att jag blev helt betagen av denna vackra natur. Uppe på Ripfjället finns det något så unikt som gammelskog, då hade jag ingen aning om vindkraftsplanerna. Visserligen finns det kalhyggen och nyplanterad skog runt om Ripfjället också, men det kan jag stå ut med. Uppe på själva Ripfjället finns en orörd natur. Förstör inte den!

Bilden tagen på Ripfjället 2019.

Vad gäller Rösberget blev det samma kick när jag fick se utsikten och besöka brandvaktarkojan. Vilken oas mitt på värmlandsgränsen! I vårt stressade samhälle måste det finnas tid och rum för återhämtning. Den återhämtningen ser jag som många andra i vår kommun till att skaffa mig ute i naturen. 6580 besökare på Rösberget sedan 1994 talar sitt tydliga språk. Vi bor i denna glesbygd av många anledningar, en stor anledning är naturen. Där får vi njuta av tystnaden, storslagenheten, andas frisk luft, känna vördnaden för det stora och lilla livet. Jag vet inte hur många jag träffat under årens lopp som flyttat till Malung-Sälens kommun för att man är less på storstäder, folk och trängsel. Jag är en av dom. Nu känns det som möjligheten att vistas i naturen försvinner. Jag vill inte ha en industri ute i våra marker. Jag vill fortsätta njuta av stillheten i naturen. Jag vill fortsätta hämta kraft och samtala ostört med Gud. Nu har jag talat från mitt eget perspektiv.

Mot Rösberget, 2009.

Djur och natur

Nu ska jag försvara djuren och den biologiska mångfalden. Jag är ingen expert på just det området men jag vill ändå säga några ord om detta ämne. Ännu en gång ska fåglar, insekter, fladdermöss, älgar, vargar, rävar och andra djurarter få maka på sig för att människan ska roffa åt sig. Var ska alla djur ta vägen när den ena skogen efter den andra kalhuggs, dels för att sälja skog och dels för att anlägga vindkraftparker? Människan begår rovdrift av naturen i vanlig ordning. Vi ska bara ha och ha till vilket pris som helst. Djur och natur skiter man som vanligt i bara för att vi måste konsumera el till bristningsgränsen. Bort med gammelskogen, in med betong. Bort med den biologiska mångfalden – in med industripark. Bort med tystnaden – in med buller. Bort med urgamla träd och lavar – in med jättar till vindsnurror. Bort med väglöst land – in med breda vägar och fordonstrafik och avgaser. Höga naturvärden går i spillo.

Bilden tagen vid Älgsjön. Här kommer cirka 10 vindkraftverk att synas i horisonten om de byggs på Ripfjället.

Naturturism

Den tredje anledningen till att jag är emot vindkraftparken är den verksamhet som jag tänkt starta. Min sambo äger ett skogsskifte i Älgberget som går över Älgsjön och västerut. Intill sjön har vi gjort en lägerplats som jag tänkt bedriva naturturism på. På skogsskiftet finns det en tio hektar stor nyckelbiotop som jag tänkt guida mina turister i. Jag har även tänkt undervisa om naturen, många stadsbor har ju blivit analfabeter på växt- och djurarter. I min verksamhet ska även kurser i friluftsliv ingå då jag är utbildad fjäll och vildmarksledare. På denna vackra lägerplats slappnar alla besökare av på nolltid, mobilerna är tysta då det knappt finns någon täckning. Det enda man ser är vatten, skog och berg. Förutom i juni förra året då jag såg en varg jaga ett rådjur blott 20 meter från mig. En starkare naturupplevelse kan man inte få!

Blir det en vindkraftpark blir utsikten en annan. Då blir det cirka 10 vindkraftverk som kommer att synas enligt Weronica Andersson på Wpd. Vad har jag då att erbjuda stressade stadsbor? En industripark. Det vill mina gäster knappast se. Malung-Sälens kommun har en fantastisk natur med både vildmark och fjäll som lockar hundratusentals turister varje år. Jag förstår inte varför den fina naturen vi har kvar ska förstöras ännu mer. Vi har kalhyggen och vindkraftparker så det räcker.

Därför säger jag nej till vindkraftparken på Ripfjället!

Berit Djuse
Backarnavägen 6
782 75 Malungsfors

Falun
2019-08-30

Bo Johansson
Sturegatan 57 A
791 62 Falun
070-6811358
bo.johansson@ageniuz.com

WPD Scandinavia
Att. Ripfjället
Surbrunnsgatan 12
114 27 Stockholm

Ang. utbyggnad av vindkraft på Ripfjället i Malung-Sälens Kommun

Jag protesterar härmed mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället inom Malung-Sälens Kommun, då den kommer att förstöra viktiga naturvärden samt påverka både natur, djur och friluftsliv negativt.

Jag har dessutom själv arbetat inom kraftindustrin större delen av mitt liv och förstår att vindkraft inte är lösningen på vare sig Sveriges eller världens energibehov. I förhållande till vilka värden som förstörs gentemot det lilla tillskott vi får från vindkraft är det rent förkastligt och dessutom i dessa trakter där naturturismen är vår råvara för framtiden.

Malung 2019-08-30

Bo Johansson

Weronica Andersson

Från: Bo Söderberg <bo.soderberg@kmh.se>
Skickat: den 31 augusti 2019 16:30
Till: Weronica Andersson
Kopia: miljokontoret@malung-salen.se
Ämne: Synpunkter ang vindkraftsanläggningen på Ripfjället

Jag protesterar mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället, då det kommer att förstöra viktiga naturvärden och kommer att påverka både natur, djur och friluftsliv negativt
Stockholm 2019-08-31

Bo Söderberg

Weronica Andersson

Från: Catarina Jacobsson <cattajacobsson@hotmail.com>
Skickat: den 31 augusti 2019 19:20
Till: Weronica Andersson; miljokontoret@malung-salen.se
Ämne: Protest mot planerad vindkraftsindustri!

Jag protesterar kraftigt mot den planerade vindkraftsindustrin på Ripfjället, då den kommer att förstöra viktiga naturvärden och kommer att påverka både natur, djur, boende och friluftsliv mycket negativt.
Malung 2019-08-31

Hälsningar
Catarina Jacobsson
Gärdås, Malung

Weronica Andersson

Från: Curt Ivarsson <curre50@hotmail.com>
Skickat: den 29 augusti 2019 19:06
Till: Weronica Andersson
Ämne: Ripfjället.

Jag protesterar mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället, då det kommer att förstöra viktiga naturvärden och kommer att påverka både natur, djur och friluftsliv negativt.
Malung 2019-08-29

Curt Ivarsson
Kaplavägen 14
78234 Malung

Virusfritt. www.avast.com

Nej till vindkraft i Ripfjället

INLEDNING

Det finns många olika typer av frågor som man som fritidspolitiker måste ta ställning till, många väcker ofta engagemang i bygden.

De flesta frågorna har man nog som politiker större vetskap om än gemene man, men sedan finns det komplexa frågor där man utan ett mycket stort engagemang och fakta tudier har svårt att sätta sig in i frågan. VINDKRAFTEN ÄR EN SÅDAN FRÅGA.

Som Centerpartist har jag i grunden varit positiv till förnybara energikällor men jag måste säga ett ju mera jag sätter mig in i frågan desto mera tveksam blir jag.

Mycket har redan sagts men några fakta måste betonas.

- Miljön och placeringen
Att miljöpåverkan där vindkraften byggs är stor kan ingen ifrågasätta, måhända upptar vindkraftverken bara 80 ha när de står på plats men hela vindkraftsparken på 2000 ha blir för alltid påverkad.
Vindkraften måste placeras så nära slutkund som möjligt, att producera el med beräknade förluster på 10-20% (beroende på vart elen levereras) är som att vända upp marken och bygga hyreshus med vetskapen att bara 90% blir uthyrt.
IDAG BYGGS VINDKRAFTEN INTE DÄR DET BLÅSER BÄST OCH MEST FOLK BOR, längs kusten i södra och mellersta Sverige, UTAN DÄR DET INTE FINNS SÅ MÅNGA MÄNNISKOR SOM KAN PROTESTERA.
- ”Osubventionerad kraft”
Det är nog inte helt med sanningen överensstämmande.
Utbyggnaden av näten och elcertifikaten är två områden med subventioner. Näten måste naturligtvis dimensioneras för transport av den maximala volymen verken kan producera vilket naturligtvis innebär att de blir överdimensionerade för normaltransporten, med större miljöpåverkan som följd
- Omvärldsgranskning
I Tyskland har motståndet ökat och verk demonteras redan efter 10-15 års drift pga olönsamhet, kommer det att ske här också. Tysklands ”Energiewende” har mer eller mindre kraschat, skall vi göra samma misstag.
- Återvinning av uttjänade verk
Mycket av materialet kan naturligtvis återvinnas men idag finns inga kända sätt att återvinna vingarna, ska 70 meters vingar läggas på deponi tills vi vet vad vi skall göra med dem. Räcker det inte med kärnavfallet.

Dag Nyström

Skogsmästare, markägare och Centerpartist

Weronica Andersson

Från: Erik Belin <fredensvind@outlook.com>
Skickat: den 31 augusti 2019 10:42
Till: Weronica Andersson
Kopia: miljokontoret@malung-salen.se
Ämne: Ripfjellet

Jag protesterar mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjellet. Jag har jagat i Ripfjellet i 30 år. Jag har gått upp älgpassen i Ripfjellet varje år, det är ganska jobbigt eftersom ripfjellet består av mycket myr och våtmark. Jag har deltagit i den information som gavs till jägarna och den information till allmänheten som var vid folkets park i Malung . Jag har också läst WPD s handlingar. Men ingenstans nämns det var de massor man måste gräva ur och dika ur ska läggas. Vad jag förstår så måste detta ersättas med grus och betong. Det framgår mycket tydligt av handlingarna att det krävs mycket grus och betong till varje plattform som vindkraftsverken ska stå på och detsamma gäller väl vägar och broar eftersom de ska bära för en viss tyngd. För att ha tillgång till grusmassor måste väl tillstånd för bergtäkt finnas? Det framgår ingenstans var de ska ligga. Är tillstånd sökt? Kommer betongen att tillverkas på plats? Det kommer att förstöra viktiga naturvärden och kommer att påverka både natur, djur och friluftsliv negativt.

Malung 2019-08-31

Erik Belin

Weronica Andersson

Från: Evelina Hanis <e.hanis@outlook.com>
Skickat: den 31 augusti 2019 11:20
Till: Weronica Andersson
Kopia: miljokontoret@malung-salen.se; hans.ojes@telia.se; per.hanis@hotmail.com
Ämne: Ripfjället, Malung-Sälens Kommun

Hej!
Här med protesterar vi mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället i Malung-Sälens Kommun.

I vår kommun vi har otroligt fin natur som vi är stolta över. Människor reser hit för jakt och friluftsliv men även för rekreation och återhämtning .Många av oss som bor här har valt det på grund av vår natur och dess möjligheter.

I Sverige stiger siffrorna för sjukskrivningar p.g.a stress och utmattning. I vardagslivet finns för lite återhämtning. Om man då gör, som förslaget ligger här, att anlägga så kallade vindkraftsparker på natursköna områden dit människor söker sig för rekreation och återhämtning är otroligt sorgset. Ta ansvar för befolkningen. Hitta andra möjligheter eller andra platser som redan är förstörda av industriell anda. Anledningen till uttrycket "så kallade vindkraftsparker" är att vi anser att ordet park inte hör hemma i en industriell anläggning. Sök ordet park på wikipedia så lyder texten: *En park är en anläggning för mänsklig rekreation, med naturlig eller planterad växtlighet.* Att då kalla vinkraft för park är absurt. Behåll naturen för vad den är ämnat till att vara: orörd!

Vi är en familj på två vuxna (32 & 37 år) och två barn (4 & 7år). Vi är uppvuxna i Malung och har bott här hela vårt liv, med lite utstick för studier och jobb. Vi har valt att bo kvar i vår kommun för att vi trivs bra här. När vi är lediga och vill tillbringa tid tillsammans är vi vid vår stuga vid Femtsjön, där är fint att vara, det ger livskvalitet och återhämtning.

Vi är oroliga för vad som kommer att ske om det skulle bli en etablering av vindkraft på Ripfjället. Störningar så som ljud och blinkande ljus. Värdeminskning på fastigheter. Naturvärden som förstörs. Djur som utplånas, fåglar som dödas av rotorblad. Utflyktsmål som tex. Rösberget kommer inte längre att vara det de är idag. Vill även tillägga att vi vid flera tillfällen har sett Dalripor vid Femtsjön.

Vi vill även lyfta detta ur ett barns perspektiv. Vi vill inte överlåta en natur som är exploaterad av industriella vinkraftsanläggningar. Det vore fruktansvärt! Vi vill att våra barn ska få växa upp i den natur som vi växt upp i, kunna vandra på samma stigar och kunna titta på samma vyer. Vi vill att de ska få njuta av en orörd natur som generationer innan oss har byggt upp till vad den är idag!

Romarheden, Malung 2019-08-31

Evelina Hanis
Per Hanis

Önskar att få bekräftelse på att denna skrivelse kommit fram till er.

Weronica Andersson

Från: Ewy Larsson <ewyirene@gmail.com>
Skickat: den 30 augusti 2019 09:00
Till: Weronica Andersson
Ämne: ripfjället

Hej. Jag protesterar mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället. Kan inte förstå varför det bästa vi har i kommunen ska förstöras. Ska vi beröva våra barn och barnbarn chansen till naturens läkande kraft. En plats för återhämtning. Ingenting går upp mot att vistas i vår orörda natur, lyssna till tystnaden, det enda som hörs är fågelsång. Ett och annat djur slinker förbi. Det är inte bara vi malungsbor som njuter av naturen. Många turister både svenska och utländska kommer hit för att koppla av från stress och buller i storstäderna. Tänk om. Naturen är vår bästa resurs. Ta den inte ifrån oss.

Malung 2019-08-30

Evy Larsson

Weronica Andersson

Från: Fredrik <fredrik@skidhuset.se>
Skickat: den 30 augusti 2019 13:31
Till: Weronica Andersson
Kopia: miljokontoret@malung-salen.se; arne@delta.se; hans.ojes@telia.com
Ämne: Protest mot vindkraft på Ripfjället

Jag protesterar mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället, då det kommer att förstöra viktiga naturvärden och kommer att påverka både natur, djur och friluftsliv negativt.

Sälen 190830

Fredrik Fjelldal

Hej!

Med anledning av den planerade vindkraftpark på Ripfjället så är jag starkt kritisk till detta vansinne. Känns som kommunen och regeringen måste tänka om lite. Jag är företagare och har fritidshus vid Bredsjön och tillbringar stor del av min lediga tid vid mitt fritidshus tillsammans med vänner barn och barnbarn. Malung-Sälens Kommun är en kommun där många livnar sig på turism eller indirekt av den och borde vara väldigt mån om sin natur då vår turism bygger på vår vackra natur.

Malung/Sälen kan ju vintertid jämföras med en storstad och därför kan man tycka att vi också bör värna om våra rekreationsområde som nämns i andra vindbruksplaner.

Hur påverkar det oss människor med flera störningsmoment i en annars bullerfri och ljusfri landskapsbild. Försvinner vi från vårt andningshål och hittar nya vildmarker eller stannar vi helt enkelt hemma i vardagens stress även på vår lediga tid?

Vet att jättemånga (både ortsbor och börtöfolk (dialektal för folk som inte kommer från Malung) som avsätter en semestervecka om året och betalar jakträtt till markägare mm.Vi värdesätter denna fantastiska natur som aldrig mer blir densamma om detta blir verklighet.

Har förstått att en av de stora anledningarna till detta för många är ekonomi men jag hoppas även att det finns andra värderingar i detta. Pengar brukar ju få många att tappa förnuftet hoppas inte det är så i det här fallet. Antar att ingen tänkt på det värde det här området har idag?

- Hur påverkar det fastighetspriset på våra fritidshus? Och vem ersätter ev. värdeminskning?
- Hur påverkar det fritidshusägares att i framtiden kunna hyra ut sina fritidshus till utländska gäster?(Är området lika intressant efter etableringen?)
- vad generar området idag till Handlare mm i samband älgjakt, semester, om och nybyggnation av fritidshus mm
- Kommunen har tomter vid Rönnhällsjön till salu hur påverkas dessa fritidshustomter av en sån etablering? Pris mm
- Norra bredsjön, Norra Nissången och Gammalsälen utgör så kallade LIS-område(Strandnära boende-Tillägg till kommunens översiktsplan) så uppenbarligen har kommunen sett på detta område som ett område för friluftsliv-Vad händer med detta, strider detta mot översiktsplan?

Jag med flera avsagnar en vindbruksplan för Malung-Sälens Kommun, tycker det är på sin plats att en sån tas fram så att vi som medborgare kan se vart detta skall sluta

på www.malung-salen.se kan man läsa följande:

"I Malung-Sälens kommun lever du närmare det som verkligen betyder något. Här finns frisk luft, fjäll, skidåkning, fiskesjöar och vildmark. I Malung-Sälen bor du för att du tycker att livskvalitet är viktigt"

Hoppas vi värnar om detta även i fortsättningen!

Liknar det här vid storstädernas skärgård där vi lantisar kan få tid för rekreation. Så rör inte vår skärgård.

Malung, 2019-08-30

Hans-Erik Gunnarsson

070-6060229

wiktorssons.snickeri@gmail.com

Weronica Andersson

Från: Hans Åke Edvardsson <hansake1966@gmail.com>
Skickat: den 30 augusti 2019 19:35
Till: Weronica Andersson
Ämne: Nej till vindkraft på Ripfjället

Nu vet jag att ni högaktningfullt skiter vad jag skriver och tycker om detta. Men jag vill ändå tala om för er vad jag tycker om detta.

Ni struntar i vad människor tycker, att ni förstör en ovärdelig natur. Ni slår en kil mellan människor och politiker. Det enda som driver er är att tjäna pengar.

Ni förstör en vildmark för all framtid, ingen kommer att glömma vad ni har förstört, vilket arv ni lämnar över till våra barn. Ni är fullt medvetna om att miljön nyttan med vindkraft är försummar, den förstör mer än den ger. Det enda som räknas är hur mycket pengar ni kan tjäna. Om det här genom förs så kommer vi aldrig att glömma vilka som var med och drev genom detta. Nu står vårt sista hopp till våra folkvalda, att dom tar sitt förnuft till fånga och lyssnar på medborgarna.

Hans Åke Edvardsson

Weronica Andersson

Från: Håkan Sandén <h.sanden@telia.com>
Skickat: den 30 augusti 2019 16:06
Till: Weronica Andersson
Kopia: miljokontoret@malung-salen.se
Ämne: vindkraft på ripfjället

Hej

Med anledning av den planerade vindkraftsparken på Ripfjället så protesterar jag starkt mot ett sådant spektakel. Hur man överhuvudtaget kommer på en så idiotisk ide att förstöra svensk orörd natur, de som kommer på en sån ide kan absolut inte ha någon känsla för natur, djurliv och friluftsliv.

Jag är inte bosatt i Malungs kommun men avsätter ett par veckor om året i dessa trakter dels jagar jag i Stupbergslaget som är direkt påverkade av detta, samt bara för att komma upp för bärplockning, fiske eller bara avkoppling. Betalar jaktarrende till lokala skogsägare provianterar för uppehållet i lokala affärer samt även något restuarangbesök.

Har också som nybliven pensionär haft tanken att ev. göra en flytt till lugnare trakter, tanken har då fallit naturligt till Malungstrakten med den underbara orörda natur som finns att erbjuda runt Malung den tanken får nu ändras om detta blir verklighet, vilket jag innerligt inte hoppas utan att ansvariga för detta spektakel har lite sunt förnuft och skrinlägger sådana dåraktiga planer.

Billeberga 2019-08-30

Med vänlig hälsing

Håkan Sandén

0705-810021

h.sanden@telia.com

Skickades från [E-post](#) för Windows 10

Weronica Andersson

Från: Ingela Ivarsson <kingsan6@hotmail.com>
Skickat: den 29 augusti 2019 19:15
Till: Weronica Andersson
Ämne: Ripfjället

Jag protesterar mot den planerade vinkraftanläggningen på Ripfjället, då det kommer att förstöra viktiga naturvärden och kommer att påverka både natur, djur och friluftsliv negativt.

Malung 20190829

Ingela Ivarsson

Kaplavägen 14

78234 Malung

Virusfritt. www.avast.com

Weronica Andersson

Från: Irene SKIDHUSET <irene@skidhuset.se>
Skickat: den 30 augusti 2019 15:44
Till: Weronica Andersson
Kopia: miljokontoret@malung-salen.se; arne@delta.se.se; hans.ojes@telia.com
Ämne: Protest mot vindkraftverk

Jag protesterar mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället då den kommer att förstöra viktiga naturvärden och kommer att påverka både natur, djur och friluftsliv negativt.

Jag är bedrövad, rädd, ledsen och deprimerad över vad ni tänkt genomföra. Att ni med gott samvete vill förstöra naturen och människors liv. Följer Frøjas kamp på nära håll då jag är född Trønder. Behöver väl inte förklara för er i WPD var detta ligger då det är er ägare till 33%, Stadtwerke München, som genom Trønderenergi totalt kör över natur, djur och människor där just nu. För mig är detta inte bara ett katastrofalt misstag mot jorden utan jag tar det även personligt. Både mitt födelseland och mitt fosterland vill ni rasera. Detta är för mig fullständigt tragiskt och jag motsätter mig starkt dessa planer.

Jag vill även protestera mot vindkraftsanläggningen ni redan har fått tillstånd till på Stöllsäterberget. Hur kan ni ha fått tillåtelse till detta trots att det finns både häckande kungsörn och sandödlor där? Båda är rödlistade! Äger ni ingen skam i kroppen? Har ni ingen heder? Känner ni inget personligt ansvar? Sluta göm er bak byråkrati. Att er egen inventering inte visar en art betyder inte att den inte finns. Snälla lyssna på oss som bor här och vistas i området.

Jag är inte "bara" orolig för hur detta kommer påverka naturen och min familjs liv utan uppriktigt orolig för det kollektiva ansvaret då vår kommun är stor markägare. Det sägs att pengar skall avsättas till nedmontering men denna summa kommer alltså inte sättas in på förhand utan endast en liten del först sedan mer efter en tioårsperiod? Vad händer om konkurs sker efter tre år? Är då markägarna ekonomiskt ansvariga för nedmontering? Är mycket orolig att detta kan bli en kostsam historia för Malung-Sälens kommun. Även om hela summan skulle finnas kan det tvistas om detta kommer räcka till en nedmontering och deponiavgift för betong, armering och annat giftavfall. Ett annat stort orosmoment är skogsbrand. Ripfjället är ingen lättillgänglig åker eller en stor slätt, det är en skog. Skogsbränder är inte att ta lätt på. Malung-Sälens har färsk minnen från skogsbranden i Torgås och att en skogsbrand kan få katastrofala följder förstår nog alla.

En annan katastrofal följd som jag tycker ni kommer med motsägelsefulla påståenden om är iskast.

Ni skriver i "Underlag för avgränsningssamråd":

"En vindkraftsanläggning begränsar inte tillgängligheten till ett område, utan tvärtom ökar de nya vägarna möjligheten att nå området."

”Inga friluftaktiviteter begränsas av en vindkraftsutbyggnad annat än under byggfasen, då området utgör en arbetsplats med, av säkerhetsskäl, begränsad tillgänglighet.”

Menar ni med ovanstående att det är riskfritt att åka skoter med mormor vintertid i området då ni gjort det så lättillgängligt? Eller ta med barnen på en skidtur? Eller på med snöskor och promenera med hunden?

Ni skriver nämligen även:

”För att minimera risken för skador till följd av nedfallande snö eller is kommer varningsskyltar att sättas upp vid infarterna till området.”

Hur menar ni egentligen? Tycker ni att vi ska riskera att få isklumpar i huvudet? Är sannolikheten inte stor? Skulle ni chansa med era barn?

Nej just det, vi får väl skylla oss själva för ni tänker ju sätta upp varningsskyltar eller hur? Mycket motsägelsefullt!

En meteorolog från ”Kjeller vindteknikk” i Norge har räknat ut att isklumpar på upp emot 13kg kan slungas ut från bladen i 200km/t. Gäller alltså även rotorblad som har s.k. automatisk avisning.
En isklump på 150gram är dödlig vid träff i huvudet...

Ni skryter med att området blir mer lättillgängligt, önskar ni livet ur oss?

För övrigt vill jag tillägga att jag även ställer mig bakom synpunkterna som gemensamt kommer från gruppen ”Nej till vindkraft på Ripfjället”.

Sälen 190830

Irene Fjelldal

[Elljusvägen 15](#)

[780 67 SÄLEN](#)

Weronica Andersson

Från: Jan Edbom <julgran3@hotmail.com>
Skickat: den 30 augusti 2019 14:38
Till: Weronica Andersson
Ämne: Ripfjället

Protesterar mot denna utbyggnad som förstör vår fina natur, bygg vindkraften i haven istället då slipper ni våldta skogen.

Jan Edbom
Julgran3@hotmail.com

Tel 070 6301210

Skickat från min Samsung Galaxy-smartphone.

Weronica Andersson

Från: Jen0304 <jennieolss@hotmail.com>
Skickat: den 31 augusti 2019 23:56
Till: Weronica Andersson; miljokontoret@malung-salen.se
Ämne: Ripfjället synpunkter

Hej Weronica!

Sent, men ändå i tid kommer här lite synpunkter angående den planerade vindkraftsparken på Ripfjället. Vänligen bekräfta att du mottagit detta. Skickas även till miljokontoret för kännedom, vänligen bekräfta att ni mottagit även ni.

Vi säger NEJ! till den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället, då vi anser att det kommer att förstöra viktiga naturvärden och kommer att påverka både natur, djur och friluftsliv negativt.

Vi är direkt berörda av detta projekt då vår familj har fritidshus vid sjön Femten. Ägare till stugan är min mor Kerstin Olsson, denna skrivelse är en sammanfattning av mina föräldrars synpunkter och mina synpunkter. Vår stuga byggdes av min mormor Ellen Lindstrand och den nyttjas idag av mina föräldrar, av mig själv och min familj samt av min syster med familj. Totalt sex vuxna och fyra barn nyttjar stugan regelbundet. För oss är det, och har varit det i hela mitt liv, vårt smultronställe. Stugan ligger närmast badplatsen i Femten vilket är en utav WPD:s fotomontage punkter.

WPD skriver i sitt underlag att aktivt friluftsliv "förekommer i viss grad". Det anser vi inte är korrekt. Det är snarare ett mycket rikt friluftsliv i området, och har så varit under lång tid! Vi som bor närmast badplatsen ser ju hur mycket besökare som kommer dit för att bada och njuta av naturen under sommaren, och det är mycket välbesökt. Både av besökare som själva har stugor i området men även långväga gäster hittar dit. Badplatsen är fantastisk vacker och har en underbar sandstrand, grillplats och volleyboll/badminton bana. Används även som festplats så ibland är det verkligen fullt med folk.

Min mormor Ellen som under 60-70-talet bodde på heltid i Femten brukade säga att det var så mycket folk på besök hela tiden så hon gjorde inget annat än bjuda på fika. Hon brukade skoja om att hon skulle ta båten ut till en liten holme utanför vår strand o sätta sig där med kaffekoppen för att få vara ifred från alla gäster ibland, och än idag kallar vi den holmen för Kaffeholmen.

Så även på den tiden var Femten välbesökt. Nu för tiden är det också mycket badgäster och båtliv, men givetvis även tex bärplockning och jakt, samt skidåkning och skoteråkning under vintern. Området har alltså ett rikt friluftsliv. Jag har inte sett någonting i WPDs underlag om Femtens badplats vilket borde finnas med. Badplatsen har ingen Gästbok för besökare så det går inte att kontrollera antalet besökare, men vi som närboende kan intyga att det är gott om besökare som kommer dit för att njuta av lugnet, badet och den fantastiska utsikten som finns där. En utsikt som inte ska förstöras av vindkraftverk.

Femten har besökts/bebotts betydligt längre än så, förmodligen ända sen stenåldern och är utpekad som riksintresse för kulturmiljö. i en sådan miljö anser jag att vindkraftverk inte hör hemma. Området är vad jag har hört (av min vän som jobbar som arkeolog på konsultfirma i Falun, tidigare jobbat på Länsstyrelsen) dåligt undersökt med hänsyn till kulturmiljön.

Femten är fantastiskt eftersom det råder ett sånt lugn och en sån total tystnad där. När alla besökare har åkt hem från badplatsen och man är ensam kvar i stugan och tittar ut över den på kvällen oftast spegelblanka sjön, och den enda man hör är lommens säregna läte ibland så är lugnet totalt. Jag har rest mycket och bott på flera ställen, men ingen annanstans finner jag ett sådant lugn som jag gör i Femten.

Det finns ingenting som stör, det är en totalt stressfri, tyst plats. Sådana platser finns det inte många av nu för tiden och jag tycker man ska vara rädd om dem. Det skrämmer mig nåt fruktansvärt att tänka sig att det kan komma att försvinna om vindkraftsparken blir av. Femten är platsen dit jag alltid har åkt för att kunna koppla av, för att komma ifrån, för att kunna tänka, för att kunna sova ordentligt, för att kunna andas. Det är mitt och min familjs paradiset på jorden. Att ens tänka tanken att det skulle kunna förstöras gör att jag mår psykiskt dåligt. Min mor, ägare av stugan, har blivit riktigt deprimerad av detta. Hon är gammal och har redan uttryckt önskan om vad vi ska göra med hennes aska när hon har dött. Hon vill att den ska spridas i Femten så att hon alltid får vara kvar där. Nu när hon har fått höra om planerna med vindkraftsparken har hon blivit väldigt orolig...

Enligt WPD kommer vindkraftverkens ljudnivåer inte vara högre än många andra vanligt förekommande bullerkällor i miljön. Jag undrar, vilka "vanligt förekommande bullerkällor" finns vid Femten/Ripfjället? Är det lommens ljud som ska "maskera" vindkraftverkens ljud?

Femten och området runt är tyst. Det finns tillfälliga ljud, från tex friluftslivet eller en passerande bil, men inget ljud som finns där dygnet runt alla dagar om året. Det är en TYST miljö.

Inte bara vindkraftverken kommer att störa med ljud. Om vägen till vindkraftsverken kommer att gå förbi Femten så kommer vi att höra allt buller från den. Det är bara vatten och en gles tallskog emellan, inget som stoppar ljudet och det hörs idag tydligt om det kommer en vanlig personbil på den vägen. Tung industritrafik och servicefordon på den vägen kommer att bli förödande för ljudnivån vid vår stuga. Hur mäter ni det? Tar ni någon hänsyn till det?

Jag och min familj var senast i stugan vid Femten för en vecka sedan. Kvällar/nätter har nu hunnit bli mörka, och vid Femten blir det verkligen mörkt eftersom det inte finns någon elektrisk belysning någonstans. Stjärnhimmeln är helt fantastisk! Det är magiskt att släcka ficklampan och bara titta sig omkring och se alla stjärnor! Hur kommer det att bli med hinderbelysningen på vindkraftverken?..

Ingen annanstans har jag sett så mycket fågelliv som när jag varit i Femten. Mängder av sjöfåglar, storlommen hör man varje gång man är där, jag har vid flera tillfällen sett kungsörn segla över mig, jag har sett både tjäder och orre flera gånger framförallt på bilvägen upp mot Femten från Tandö. Har där fått stanna i vägen vid flera tillfällen för att det har varit spelande tjädertuppar mitt i vägen. Detta är alltså vägen som eventuellt planeras att användas för transporten av vindkraftverken... Tjäderspillning hade vi fulla gården direkt utanför stugan när jag var upp i april i år. Fladdermöss finns också vid stugan, dom brukar jag ofta se när jag går till dasset på sena kvällar.

Naturmiljön i området är underbar med sjöar, myrar och skogar. Gott om hjortron o blåbär. Jag vet att Femten mfl områden har under lång tid kalkats. Hur påverkas kalkningsinsatserna när området vid en vindkraftsbyggnation påverkas av mer utsläpp från trafik, avisningskemikalier etc?

Vi undrar även vad en vindkraftspark kommer göra för marknadsvärdet på vår fastighet? Jag har sett att det under sommaren nu har legat ute ett hus vid Femten till försäljning. Huset låg ute länge, och såldes till sist långt under utgångspriset. Flera andra hus i områden som kommer att påverkas av vindkraftsparker har kommit ut till försäljning nu under sommaren, och jag tror inte att det är en tillfällighet.... Vem vill köpa ett hus i ett industriområde? Vad händer med värdet på vår fastighet? Vem kompenserar för värdeminskningen? Varför ska vi som fastighetsägare acceptera det?

Vår stuga vid Femten är gammal och den behöver renoveras. Planen har varit att renovera och bygga ut stugan, tanken var att börja denna eller nästa sommar. Vi vill kunna nyttja stugan mer helt enkelt. Men efter att vindkraftsplanerna blev kända har vi lagt projektet på is. Vi vågar inte satsa och investera i ett område som eventuellt kommer att bli förstört. Vem vill det?

Hur blir det med turismen i stort i kommunen om alla vindkraftsparker ni och andra aktörer planerar?
Malung-Sälens kommun lever på turism och marknadsför sig med fjällen och vildmarken o friluftslivet. Det går inte ihop med vindkraftsindustri tycker jag.

Arbetsstillfällena tror jag inte ett dugg på, inte heller att gästarbetarna kommer att spendera massa pengar i kommunen. Jag och min sambo har hyrt ut boende i några år nu åt utländska gästarbetare och dom spenderar inte mycket pengar. Dom lever väldigt snålt och har det mesta med sig hemifrån, även matvaror. Jag anser att prognoserna ni presenterar för hur detta kommer "gynna" kommunen är rent lurendrejeri.

Jag hoppas verkligen att planerna på en vindkraftspark på Ripfjället inte blir verklighet. Jag hoppas att mina barn får njuta av Femten lika mycket som jag har gjort under uppväxten. Av tystnaden, av vildmarken, av lugnet. I en allt stressigare värld så behövs det.

Blir planerna verklighet så kan jag lova att jag kommer att bli en av dom som ni får lyfta bort för att komma fram, jag kommer inte ge mig.

Mvh
Jennie Olsson

Samt:
min sambo Mathias Jonasson och våra barn Lovisa och Frida Jonasson
Mina föräldrar Kerstin Olsson och Gillis Olsson
Min syster Karin Jansson med familj (som har skickat ett eget brev med synpunkter)

Weronica Andersson

Från: Jimmie Törnlinde <bungy87@gmail.com>
Skickat: den 31 augusti 2019 11:17
Till: Weronica Andersson
Ämne: Protest

Jag protesterar mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället, då det kommer att förstöra viktiga naturvärden och kommer att påverka både natur, djur och friluftsliv negativt.

Lima 2019-08-31
Jimmie Törnlinde

Weronica Andersson

Från: jonas.e.jonsson@regiondalarna.se
Skickat: den 29 augusti 2019 19:41
Till: Weronica Andersson
Kopia: Joel.Hermansson@regiondalarna.se
Ämne: Ripfjället, wpd scandinavia

Hej

Jag protesterar mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället, då det kommer att förstöra viktiga naturvärden och kommer att påverka både natur, djurliv och friluftsliv negativt.
Nej till vindkrafts industri i tiomilaskogen Malungs kommun.

Malung 2019 08 29
Jonas Jonsson

Weronica Andersson

Från: Jonas Persson <jpbygg@hotmail.se>
Skickat: den 30 augusti 2019 13:06
Till: Weronica Andersson
Ämne: protest!

Jag PROTESTERAR mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället,då det kommer att FÖRSTÖRA viktiga naturvärden och kommer att påverka både natur,djur och friluftsliv NEGATIVT!!
Malung 2019083,Jonas Persson.

Hej!

Med anledning av den planerade vindkraftpark på Ripfjället så är jag starkt kritisk till detta spektakel. Känns som kommunen och regeringen måste tänka om lite. Jag har efter studier och arbete valt att återvända hem till min vackra hembygd och driver ett företag med ca 8anställda. En av anledningarna till att jag återvände hem var att vistas ute i skog och mark. Att sedan exploatera sönder detta är nog svårt att mäta i pengar. Malung-Sälens Kommun är en kommun där många livnär sig på turism eller indirekt av den och borde vara väldigt mån om sin natur då vår turism bygger på vår vackra natur.

Malung/Sälen kan ju vintertid jämföras med en storstad och därför kan man tycka att vi också bör värna om våra rekreationsområde som nämns i andra vindbruksplaner.

Hur påverkar det oss människor med flera störningsmoment i en annars bullerfri och ljusfri landskapsbild. Försvinner vi från vårt andningshål och hittar nya vildmarker eller stannar vi helt enkelt hemma i vardagens stress även på vår lediga tid?

Vet att jättemånga (både ortsbor och börtöfolk (dialektal för folk som inte kommer från Malung) som avsätter en semestervecka om året och betalar jakträtt till markägare mm.Vi värdesätter denna fantastiska natur som aldrig mer blir densamma om detta blir verklighet.

Har förstått att en av de stora anledningarna till detta för många är ekonomi men jag hoppas även att det finns andra värderingar i detta. Pengar brukar ju få många att tappa förnuftet hoppas inte det är så i det här fallet. Antar att ingen tänkt på det värde det här området har idag?

- Hur påverkar det fastighetspriset på våra fritidshus? Och vem ersätter ev. värdeminskning?
- Hur påverkar det fritidshusägares att i framtiden kunna hyra ut sina fritidshus till utländska gäster?(Är området lika intressant efter etableringen?)
- vad generar området idag till Handlare mm i samband älgjakt, semester, om och nybyggnation av fritidshus mm
- Kommunen har tomter vid Rönnhällsjön till salu hur påverkas dessa fritidshustomter av en sån etablering? Pris mm
- Norra bredsjön, Norra Nissången och Gammalsälen utgör så kallade LIS-område(Strandnära boende-Tillägg till kommunens översiktsplan) så uppenbarligen har kommunen sett på detta område som ett område för friluftsliv-Vad händer med detta, strider detta mot översiktsplan?

Jag med flera avsaknar en vindbruksplan för Malung-Sälens Kommun, tycker det är på sin plats att en sån tas fram så att vi som medborgare kan se vart detta skall sluta

på www.malung-salen.se kan man läsa följande:

"I Malung-Sälens kommun lever du närmare det som verkligen betyder något. Här finns frisk luft, fjäll, skidåkning, fiskesjöar och vildmark. I Malung-Sälen bor du för att du tycker att livskvalitet är viktigt"

Hoppas vi värnar om detta även i fortsättningen!

Liknar det här vid storstädernas skärgård där vi lantisar kan få tid för rekreation. Så rör inte vår skärgård.

Malung, 2019-08-30

Jörgen Sigfrids

070-533 46 36

jorgen@byggteknik.se

Wpd Scandinavia
Att. Ripfjället
Sörbrunnsgatan 12
114 27 Stockholm

Lima 2019 08 27

Vi protesterar mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället, då det kommer att förstöra viktiga naturvärden och kommer att påverka både natur, djur och friluftsliv negativt.

Vi som stugägare i området kommer att påverkas mycket negativt, hur påverkas närmiljön exempelvis grundvattnet och närheten av att vistas i dess närmiljö av hälsoskäl.

Med vänlig hälsningar

Karin Almqvist
Karin Almqvist

Östra Lillaon 52
780 64 UMA

Ulf Storm

Ulf Storm

Dalripan

Dalripan når sydgränsen för sin utbredning i Dalarna, vilket innebär att skyddsvärdet där kan bedömas som extra högt eftersom artskyddsförordningen föreskriver att förekommande arter, för att ha en god bevarandestatus, ska fortleva utan att minska sina respektive utbredningsområden. Ofta är dessutom populationer svagare i utkanten av utbredningsområdet, och om vi tar tjädern som en parallell har domstol slagit fast att det krävs mer hänsyn till arten i Götaland, där stammen är svagare, jämfört med norra halvan av Sverige.

Dalripan har hittills inte varit upptagen på den svenska rödlistan, men riskerar att bli så vid nästa uppdatering (2020). Enligt data från Svensk Fågeltaxering har den svenska populationen av dalripa halverats under de drygt 20 år som det finns data ifrån.

För att understryka vikten av att uppmärksamma och skydda arter innan populationerna utarmas alltför mycket har BirdLife Sverige i år (2019) valt just dalripan som "Årets fågel".

Daniel Bengtsson, fågelskyddsansvarig BirdLife Sverige

"Ve far te skogs"

Titeln är malungsmål och betyder "vi åker till skogen". Och det gör vi. Varje år, så som våra förfäder har gjort i hundratals år. De gjorde det för sin fysiska överlevnads skull. Vi gör det för vår mentala överlevnads skull.

För att överleva i det svenska skogslandskapet var våra förfäder tvungna att ta med sig sina betande djur och flytta ut i skogen under sommarhalvåret. Där växte våra fåbodar fram, sommarbyar mitt i skogen där livet var allt annat än lugnt och stilla, men säkert också underbart. När hösten kom flyttade djur och människor hem igen och hoppades att det som skördats hemma i byn skulle hålla djuren vid liv över vintern.

Idag flyttar vi fortfarande ut i skogen, trots att vi inte måste. Vi kan ju köpa vår mat på Hemköp, och några djur som ska ha bete är det få av oss som har. Nej, vi gör det för att fiska, bada och vandra de gamla fåbodstigar. Vi gör det för tystnaden, lugnet och möjligheten att fly undan den digitala världen en stund.

Men jag tror att vi också gör det av en djupare och mer grundläggande anledning. Jag tror att det ligger nedärvt i vår folksjäl. Vi hade inte funnits idag om inte våra förfäder hade farit till skogs. Jag är övertygad om att vi fortfarande känner den kopplingen till vår överlevnad, precis som vilken annan migrerande varelse som helst. Varför skulle annars så många av oss ha en stuga i skogen? Vi bor ju redan i skogen.

Nu vill ett tyskt storbolag, ivrigt påhejade av bland andra svenska staten, förvandla den där skogen till ett industriområde. De vill anlägga vägar, stänga av området i några år, och sen lämna efter sig fyrtio stora kolosser som både bullrar konstant och blinkar taktfast där de sträcker sig mot himlen, tio gånger så höga som den ståtligaste fura.

Hur ska vi då förhålla oss till det här?

Vi kan välja att se det som något slags globalt ansvarstagande. Men vi kan också välja att se det som ett systematiskt övergrepp på den svenska landsbygden och dess absolut största och viktigaste resurs - den ostörda naturen.

Jag vet inte vad andra väljer. Men jag vet att när jag står där utanför brandvaktarstugan på Rösberget en ljummen augustikväll om tio år, omgiven av vitt högintensivt ljus och en bullermatta på femtio decibel, så kommer jag inte att känna någon stolthet över att vi bidrar till elförsörjningen i Tyskland. Jag kommer i stället att känna en djup sorg över att vi har offrat naturen för att rädda vår moderna livsstil.

Men det förstås, det där var ju ett hypotetiskt resonemang. Jag kommer naturligtvis inte att stå där mitt i ett industriområde om tio år. Varför skulle jag det? Jag vill ju fara te skogs.

Karin Danielsson, Gärdås och Gunhån

Dalripan

Dalripan når sydgränsen för sin utbredning i Dalarna, vilket innebär att skyddsvärdet där kan bedömas som extra högt eftersom artskyddsförordningen föreskriver att förekommande arter, för att ha en god bevarandestatus, ska fortleva utan att minska sina respektive utbredningsområden. Ofta är dessutom populationer svagare i utkanten av utbredningsområdet, och om vi tar tjädern som en parallell har domstol slagit fast att det krävs mer hänsyn till arten i Götaland, där stammen är svagare, jämfört med norra halvan av Sverige.

Dalripan har hittills inte varit upptagen på den svenska rödlistan, men riskerar att bli så vid nästa uppdatering (2020). Enligt data från Svensk Fågeltaxering har den svenska populationen av dalripa halverats under de drygt 20 år som det finns data ifrån.

För att understryka vikten av att uppmärksamma och skydda arter innan populationerna utarmas alltför mycket har BirdLife Sverige i år (2019) valt just dalripan som "Årets fågel".

Daniel Bengtsson, fågelskyddsansvarig BirdLife Sverige

Weronica Andersson

Från: arne@delta.se
Skickat: den 29 augusti 2019 18:25
Till: Weronica Andersson
Ämne: Fwd: Ripfjället

----- Forwarded message -----

From: "Karin Söderbäck" <karin.soderback@hotmail.com>
To: arne@delta.se
Sent: August 29, 2019 2:44 PM
Subject: Ripfjället

Vad händer med den den natur som vi har fått att förvalta?? När plötsligt ett stort tyskt multinationellt företag Wpd kliver in i vår lilla kommun, det med avsikt att bygga 40st 250 meter höga vindkraftverk .

Om detta genomförs i den dyrbara natur som vi i kommunen är satta att förvalta drivs djur och människor bort. I dessa områden bor älgar, lo, kungsörnar, ripor, tjädrar, orrar, fladdermössmmmm.

När jag sedan läser och sätter mig in vad detta innebär blir jag mörkrädd. Men det tycks som forskning och fakta passerar dessa storbolag...fast nu även Tyskland har börjat upphäva sin stämma.
Ett infraljud som ger människor fysiska konsekvenser, det struntar väl Wpd i, det är pengar och vinst som gäller.

Våta förfäder och även nya brukare har skött skog och natur på föredömligt sätt. Fädofolket med sina djur bodde från tidig vår till sen höst på vallen, än i dag strövar kor vid liselen och Gammelselen .

Vi har med våra barn levt där mitt i naturen, älgen som stod och tittade på oss, tjäderspel tidig morgon, fladdermöss på kvällen då barnen kom rusande in lite rädda för dess konstiga varelser.
Hjortron, blåbär och lingon plockade varje år. Då nu våra vuxna barn med sina barn får möjligheten att föra detta vidare kan vi inte fantasin tänka att denna natur med sin biologiska mångfald ska förstöras.
Som Malungsbo och arbetande barnmorska och sjuksköterska i bygden tills min pension(dock fortfarande arbetande och attraktiv på arbetsmarknadsenheten känner jag ingen glädje att bo kvar i kommunen om detta sätts i verklighet .

Mvh Karin Södetsbäck
Leg barnmorska och ssk

Skickat från min iPhone

Weronica Andersson

Från: katarina boson <lkboson@hotmail.com>
Skickat: den 31 augusti 2019 18:11
Till: Weronica Andersson
Kopia: miljokontoret@malung-salen.se; hans.ojes@telia.com
Ämne: ripfjället

Jag protesterar mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället.
Jag har ett fritidshus i området och är där året runt.
Denna park kommer att påverka lugnet man har i området.
Åker skoter, plockar bär. m. m

Katarina Boson
Västra Brogatan 24
Malung

Skickades från [E-post](#) för Windows 10

Weronica Andersson

Från: Magnus Olander <magnusolander68@gmail.com>
Skickat: den 31 augusti 2019 23:20
Till: arne@delta.se; hans.ojes@telia.com; miljokontoret@malung-salen.se; Weronica Andersson
Ämne: Ripfjället

Jag protesterar mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället. Stora skogsområden med orörd natur har av stugägare varit ett uppskattat kännetecken för området.

Under året har både Björn och örn setts i området. När det gäller rovfåglar så har det visat sig att den kombinationen missgynnar rovfåglar.

Enlig fotomontage och beräkningarna så kommer vindkraftverkens både synas och höras från stugområden.

Jag har inte hört någon stugägare som ser positivt på att äga stuga intill vindkraftprojektet. Detta betyder då naturligtvis att värdet på stug fastigheterna kommer att kraftig reduceras.

Jag är ägare till fastighet 16:34. Och 95:1.

Magnus Olander

Weronica Andersson

Från: Malin Algotsson <malinalgotsson9@gmail.com>
Skickat: den 30 augusti 2019 17:17
Till: Weronica Andersson; miljokontoret@malung-salen.se
Ämne: Vindkraftpark RIPFJÄLLET

Hej
Jag heter Malin och är från början malungsbo men bor i Leksand. Jag har sedan en tid fått klart för mig att det planeras dras kraftledningar runt omkring vårt friluftsställe Älgsjöselen. Därför vill jag härmed protestera mot vindkraften på Ripfjället med omnejd.

Malung konkurrerar med Leksand tack vare sina milsvida, "orörda" skogar. De affärer som ni nu håller på med utgör ett hot mot den konkurrenskraften samtidigt som miljön runt Älgsjöselen hotas. Hur stora vägar med tillhörande kraftledningsgator måste byggas? Var tänker ni dra vägarna och ledningarna? Hur blir det med stillheten runt Älgsjöselen? Den har drygt 40 hushåll (folk från Skåne, Uppsala, Stockholm mm) som ÅRET RUNT åker till sina stugor för att möta lugnet i naturen där? Hur kommer hjortronmyrarna på Högåsen påverkas? Hur blir utsikten från Knogarna nu?

Älgsjöselen är en levande fritidsby. Folk åker dit året runt: Vid jul, Nyår, sportlov, påsklov, sommarlov, höstlov, älgjakt... På sportlovet grillar vi korv med en fantastisk utsikt över snötäcket på myren på Högåsen, sätter oss på snömadrasserna och far utför backarna bland orr-spillning och har-bajs och njuter av att kunna ha tillgång till just de orörda vida skogarna och bergen. Det går undan men är en häftig naturupplevelse som man inte behöver besöka någon fjällanläggning för. Vi lär barnen längdskidor på skaren. I juli springer vi med våtskor över myren för att plocka de små, solblekta hjortronen eller de stora, rödkindade nere vid bergets fot.

På hösten eller vintern är det aldrig så mörkt som när vi går ut ur stugan och kollar stjärnhimlen. Inte en gatulampa inom synhåll. Inte en bilväg hör man ljudet från. Inga skärande ljud från vindsnurror. Bara en stjärnklar himmel och en tystnad så behövlig.

Vi tar ibland ett motionspass från Idbäck och hela vägen till Älgsjöselen med en avslutande simtur över sjön innan vi är framme vid stugan. Några grusvägar har vi korsat. Ett par vindsnurror (Byråsens) har vi varit tvungna att passera på vägen.

Vindsnurrorna på Byråsen placerades mitt i längdskid-slingan som gick från Jägra och upp längs elljusspåret och runt Byråsen topp. När de sattes upp förstördes möjligheten till den vackra turen. Inget ordentligt skidspår drogs mer, två stooora vindsnurror (som man helst inte åker skidor nära) tog över hela området. Kommer det bli så på ställen nära vårt fritidsområde nu också?

Vad gäller kommunens ekonomiska vinster kunde man väl glädjas åt att vi utomsöcknes också är turister som handlar mängder med mat mm i Malung under våra veckor i kommunen, så länge vi vill åka dit för den härliga frihetskänsla som naturen väcker hos oss. Men istället stirrar man sig blind på pengar.

Jag och min familj hoppas innerligt att denna vindkraftpark sätts upp någon annanstans där folk inte använder sina skogar på det sätt som friliftsmänniskorna i Malungs kommun och vi som turistar där gör!!!

Mvh
Malin Algotsson

Weronica Andersson

Från: mia.andersson@telia.com
Skickat: den 31 augusti 2019 16:12
Till: Weronica Andersson
Ämne: Synpunkter Ripfjället

Enligt min mening ska det verkligen inte byggas vindkraftverk på Ripfjället!

Jag var på stormötet som hölls på Orrskogen tidigare i. Det pratades om hur människor och djur påverkas av snurrorna. Jag tänker mycket på hur t.ex.dräktiga honor påverkas. Många honor får missfall av bl.a. höga, plötsliga eller ensidiga ljud. Det är just detta ensidiga ljud som jag tror kan orsaka missfall hos honorna som utsätts för ljudet utan att kunna värja sig.

Sedan tycker jag att det är ett våldsamt ingrepp på vår natur. En natur som som bör få vara ifred då det är många som njuter just av den frid som skogen ger.

Hälsningar
Maria Andersson
Malung

Weronica Andersson

Från: nieves plaza <plaza.nieves@gmail.com>
Skickat: den 30 augusti 2019 10:59
Till: Weronica Andersson
Ämne: Nej till vindkraft på Ripfjället

Jag protesterar mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället, då det kommer att förstora viktiga naturvärden och ska påverka natur, djur och friluftsliv negativt.
Malung, 2019-08-30

Maria-Nieves Plaza

Weronica Andersson

Från: Marie Bäcke <mariebacke@hotmail.com>
Skickat: den 31 augusti 2019 12:27
Till: Weronica Andersson
Ämne: NEJ till vindkraft på Ripfjället

GALENSKAP!!! Förstår inte att det ens är möjligt att det finns en tanke gällande denna galenskap.

Finns det verkligen ingen skam i er kropp? Allt pga PENGAR. Är det viktigare än människors hälsa, djurs och växters existens och fortplantning??!!

Hur kan ni vilja medverka till den vidrigaste största förstörelsen av naturen?

Ni ska inte ens bo och verka här!!

Ni ser bara till att det sker o håvar in pengar. Vi som bor här ska både se, höra och påverkas av dessa hälsofarliga vidrigheter, UTAN att ens vara tillfrågade.

Stadsbor kommer hit "till landet" för att koppla av, andas frisk luft och hämta energi i denna vackra miljö, säger ju en del om naturen Vi lever i.

Även vi själva som har nära tillgång till naturen till vardags, behöver den så mycket och mer än någonsin i denna stressiga hysteriska tid människan lever i nu.

Jag har själv tillbringat (hittills)

2.5 MÅNAD denna sommar ute i min sommarstuga, 5-7 dagar i v. har jag övernattnat. Trots att jag bor o lever i Malungsfors, så är min sommarstuga och skogen i närheten där, "landet" för mig. Där jag kan andas, återhämta mig, ta det lugnt och bara fyllas med FRISK TYST LUFT och få vara ifred och ta mig för vad helst som känns bra för stunden.

Ljuden som eventuellt hörs, kommer från gruset ute på vägen vid bilars passage, porlande bäckar, kvittrande fåglar, lövens fladdrande från vinden, pip från fågelungars hunger i dess fågelbon, rävens rop om kvällen och ljudet från fladdermössens vingar som fladdrar nära men snabbt förbi.

I juni satt jag och tittade från min farstukvist, på en älgko med sin endast veckor gamla kalv, som sprätte runt i vassen och lekte och plaskade i vattnet.

Veckan innan kom ett rådjur några meter från min farstukvist och passerade på sin promenad.

Jag har växt upp i denna fantastiska natur, där jag och min syster fått privilegiet att vara sedan vi kom ut till denna värld. Så även mitt eget barn.

Generationer efter generationer med jägare har vi flesta familjer här "på landet". Det kommer även jägare från städer hit, för att få dels (förhoppningsvis) färsk mat med sig hem men lika mycket för att få vara i vår OFÖRSTÖRDA natur som är en stor återhämtning och upplevelse. Och för att få se vilda, livs levande, friska och "lyckliga" div. djur.

Med vindkraftverk i naturen kommer ALLT DETTA ovan skrivna ATT vara ett minne blott. Ni kommer att skapa människors hälsoproblem såväl psykiskt som fysiskt!!

Människor kommer att sälja sina stugor, avstå från att köpa sig jakthund osv. Detta är alltså REN (och fruktansvärd) fakta.

Vart ska vi alla människor ta vägen med våra liv??!! Har vi inget värde??!!

Natur, djur och människan är ett kollektiv som lever med och bredvid varandra och respekterar varandra. Det gör INTE VINDKRAFTVERK. DET HAR INGENTING I NATUREN ATT GÖRA!!

Ta ert förnuft till fånga och känn efter längst där inne, inne i hjärteroten, är människolivet och dess hälsa mindre värt än PENGAR som gör att dessa vindkraftverk kan placeras ut för att sedan BERÖVA ALL den natur, djurliv, växter mm. till det som en gång var??!!!

JAG PROTESTERAR OCH ÖVERKLAGAR DENNA SJUKA GALENSKAP GÄLLANDE VINDKRAFTVERK PÅ RIPFJÄLLET.

Malungsfors
2019-08-31

Marie Bäcke

A black rectangular box containing a white handwritten signature that reads "Marie Bäcke".

Synpunkter som resulterar i Nej till vindkraft på Ripfjället

2019-08-29 PRL

Mejlat till: w.andersson@wpd.se och miljokontoret@malung-salen.se, som också får originalet underskrivet i morgon.

Kopia mejlat till: Föreningen "Nej till vindkraft på Ripfjället" c/o Arne Söderbäck

arne@delta.se och hans.ojes@telia.com

Vindkraftparken ska betraktas som en "gäst i naturen" enligt vindkraftsbolagets WPD VD. Nedmonteringen är planerad att ske efter 25 år och var är då tanken med förnybar energi. Kanske vägarna kan användas till samhällsbyggnad och elledningarna användas till matning i stället för leverans eller blir det nya hindrande "gäster" i naturen.

Infraljudet, gränsvärdet, 40 dBA från vindkraftverk är inte högre än normalt ljud från ett vardagsrum enligt "Wind energi explained", först publicerad 2009, andra upplagan. (har där även läst om elektromagnetisk störning orsakade av rotorbladen) eller mindre ljud än från en kontorsarbetsplats enligt WPD. Var inte med på WPD-samrådsmötet men hade gärna velat träffa ljudexperten och diskutera mina ideér om infraljudets inverkan, om det förutom luftljudet kan finnas en elektrisk puls med samma frekvens, som påverkar oss. För snart 30 år sedan förstod jag min känslighet för högfrekvent strålning men har bara tänkt att det gällt mikro- och gamma-strålning och sådant. Känner även jordstrålning, Currylinjer mm och sedan jag blev uppmärksam på att jag fått den gåvan att känna energier, har jag även lärt mig vikten av att koppla av. Nu blev jag intresserad av om jag även känner lågfrekvent energi.

Vid snurran närmast parkeringen där jag stod på Byråsen påverkades jag av antingen lufttrycket som nådde mig med ljudets hastighet efter att vingen passerade masten eller elektromagnetiskt med ljusets hastighet då vingen stod rakt upp.

Råkade passera Korpfjället men hade inte tid att känna efter. En fiskare jag träffade vid ett senare tillfälle sade sig vara väldigt störd av ljudet när han fiskade i Upprämnen. Min teori att vargar och älgar skulle vara störda baserat på att elefanter och valar kommunicerar med lågfrekvent ljud stöds inte av en älgjägare jag talat med. Men han upplevde snurrorna som "hypnotiska", blicken drogs till snurrorna fast han borde vara fokuserad

Har inte hunnit eller orkat komma längre i min utredning men försökt närma mig vetenskapliga bevis på den minoritetens, som jag tillhör, känsla för onaturliga frekvenser och i det här fallet infraljud från kvv genom att Googla:

Tillåtet gränsvärde mäter man med dBA-filter. **Infraljud under 20 Hz ska mätas med dBB-filter**, då de inte hörs men påverkar ändå både människor och djur. De ohörbara frekvenserna är bra för vårt välbefinnande. **7,83 Hz, Schumannresonansen är ett vetenskapligt faktum och det är en stämgaffel för allt liv på jorden.** I naturen och ute på havet kunde Schumannresonansen, jordens puls, tydligt mätas men inte i staden där konstgjorda signaler överröstade Schumannresonansen. Det har t.o.m. utvecklats en apparat

som NASA har köpt till sina astronauter för att upprätthålla den biologiska rytmen på deras färder.

Deltavågor 1-3 Hz har den högsta vågamplituden och är kopplade till djup men drömlös sömn.

Thetavågor, 3,5-8 Hz är mer aktiva när vi upplever väldigt djupa känslor och när vi precis avslutat en ansträngning som kräver mycket energi

Alfavågor, 7-13 Hz, uppstår i de där skymningstillståndet när vi är avslappnade men ännu inte sover. Höga nivåer av alfavågor hindrar oss från att fokusera och kan till och med göra att vi upplever brist på energi.

Beta vågor 12-33 Hz infaller då vi är på alerten men överaktivering av nervceller kan ge skadlig ångest och stress.

Vindval är ett forskningsprogram om vindkraftens påverkan på människor, natur och miljö. Programmet är ett samarbete mellan Energimyndigheten och Naturvårdsverket. I Vindval kan man läsa i under rubriken Hälsa och ohälsa att **ljudkänsliga personer var oftare störda av ljudet från vindkraftverk än andra**, vid samma ljudnivå. Vi räknar oss till dessa personer. Jag räknar mig till friluftsmänniskorna och flyttade till Malung från Sälen på 70-talet. Hade ett skidspår ända från stugknuten på Storbygdärdet till Byråsen och vidare. Livskvalitet var bland annat tystnaden och att därifrån kunna se Transtrandsfjällen, men "gästerna" Marika och Viola begränsar upplevelsen. Under min aktiva tid i byggbranschen och innan dessa vindsnurror kom på plats talade jag med en aktiv kollega engagerad i vindkraftparken på Hunflen och genom bussfönstret i Tyskland och Nederländerna på väg till Skottland 2008 såg jag mängder av vindsnurror. Nu har jag vaknat. De svoschande snurrorna kommer närmare, som en smygande kolonisation. Skulle kunna jämföra med att vi snart hänvisas till "indianreservat" där vi som valt de fria vidderna får känna att svängrummet minskas.

Jag skulle kunna vara:

- Vindkraftsförespråkare eftersom jag tyckt att vindkraft var miljövänlig.
- Beroende av arbete i samband med vindkraft och tänkt att man inte gärna biter handen som föder en.
- Kommunal tjänsteman, som bereder beslutsunderlag för politiker om vindkraftsexploatering. Har haft 10 lärariska år som kommunal tjänsteman och vet att handläggarens ord väger tungt hos de förtroendevalda.
- Politiker med ambitionen att efter bästa förmåga tillvarata kommuninnevärdarnas intressen.
- Markägare med arrendeavtal med vindkraftsbolag, om man inte räknar med kommunens avtal.
- Aktieägare i vindkraft, om man inte räknar med kommunens aktieinnehav.
- Jägare vars fritidsintresse påverkas av vindkraft
- Skooteråkare vars utrymme begränsas.
- Skidåkare som befarar iskast från vindkraftverk eftersom jag väljer att inte vistas i riskområdet.

Däremot förlåter jag alla inklusive mig själv, som har, har kunnat ha eller har haft dessa roller. **Låt oss börja sträva till att göra om och göra rätt.**

Jag:

1. vill spara energi och trampar då mer eller mindre alla på tårna, inklusive mig själv.
2. tycker att energi bör produceras där den behövs
3. vill inte att vindkraftverken ska störa den avkoppling vi behöver.
4. vill inte att fåglar och andra flygfän ska bli ihjälslagna
5. vill ha kvar utrymme för naturupplevelser, fritidsaktiviteter och därmed att störande skotertrafik inte koncentreras utan man kan hålla sig till lederna.
6. befarrar materialutmattningsolyckor i vindsnurrorna och att markägarnas sanering blir dyr.
7. befarrar friktionsbränder som sprids till skogen
8. vill inte att grundvatten ska påverkas av olja och avisningssystemet

Har lärt mig mycket sedan jag av en händelse gick med i gruppen **”Nej till vindkraft på Ripfjället”**. Kan t.o.m. säga tack vare det har jag fått information. Det finns många intressen representerade i gruppen och Facebook behöver också energi, så det är viktigt att den energin inte används till svepande personangrepp. Förstår att **kommunens engagemang i vindkraften** kanske lägger sordin på informationsviljan men nu hoppas jag att det är dialog som gäller. Ett vindkraftverk sätter inte upp sig själv.

Jag och min hustru protesterar mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället, då det kommer att förstöra viktiga naturvärden och kommer att påverka både natur, människor, djur och friluftsliv negativt

Malung 2019-08-29

Prins Rolf Larsson
Kontvägen 5
782 35 MALUNG

Lis-Bet Larsson

070-600 64 15

Weronica Andersson

Från: Sara Carlsson <sara.j.carlsson@gmail.com>
Skickat: den 30 augusti 2019 07:59
Till: Weronica Andersson
Ämne: Nej till vindkraft på Ripfjället!

Jag protesterar mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället då det kommer att förstöra viktiga naturvärden. Naturen och alla djuren, samt vår möjlighet till friluftsliv kommer att påverkas negativt. Låt bli att förstöra detta fina område!

Malung 2019-08-30
Sara Carlsson

Skickat från min iPhone

Wp4 Skandinavica
#77: Rippfället
Suckwingsgatan 12,
11427 Stockholm.

Jag protesterar mot den planerade
vindkraftsanläggningen på Rippfället
med oron, då det kommer att
föra till förstöra viktiga naturvärden och
kommer att påverka både naturen,
djur och flyttfågelsliv negativt.

Liknäs den 27/8-19
Sture Helvasson

Frågeställningar angående samrådsunderlaget för projektet Ripfjället

- På sidan 35 i underlaget för avgränsningssamråd beskrivs problemet med nedisning.

Kommer nedisning av verken att förhindras? I så fall på vilket sätt? Och när nedisning har skett, hur kommer isen att avlägsnas eller kommer verken att stå stilla?

- I ert underlag för avgränsningssamråd går det inte att hitta något om tillsyn. Många tillsynsmyndigheter diskuterar idag hur de ska utföra tillsyn på vindkraftverk.

Vem kommer att utföra tillsyn på vindkraftverken på Ripfjället, hur går den till och vad är det som kontrolleras?

- I figur 6-A på sidan 28 i ert underlag för avgränsningssamråd kan vi se att gränsen för ljudutbredning 35 dBA går utanför projektområdet och omfattar områden där friluftsliv förekommer både sommar- och vintertid. Dessutom omfattas ett flertal fritidshus vid bland annat Femtryan, Bøthölen, Per-Nilsasättern och Rönnhällssjön. I Naturvårdsverkets nya riktlinjer för buller, "Vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller", kan man läsa följande om friluftsområden:

"Nivåerna bör på vardagar dagtid klockan 06-18 inte överskrida 40 dBA som ekvivalent ljudnivå. Under kväll och natt, klockan 18-06 samt dagtid lör-, sön- och helgdagar bör bullret inte överskrida den ekvivalenta ljudnivån 35 dBA. Maximala ljudnivåer (LFmax > 50 dBA) bör inte förekomma nattetid klockan 22-06. Med friluftsområden avses i det här sammanhanget område i översiktsplan för det rörliga friluftslivet eller andra områden som nyttjas mer frekvent för friluftsliv där naturupplevelsen är en viktig faktor och där en låg ljudnivå utgör en särskild kvalitet."

Kommer ni att följa naturvårdsverkets vägledning om ekvivalenta och maximala bullernivåer kvällar, helger och nattetid?

- På sid 29 i ert underlag för avgränsningssamråd refererar ni till en kunskapssammanställning som är utförd av Karolinska Institutet på uppdrag av Naturvårdsverket. I den kunskapssammanställningen framgår det bland annat att det finns forskning som visar att de verkliga bullernivåerna ökar kvälls- och nattetid p.g.a. stabilare atmosfärförhållanden samt lägre nivåer av bakgrundsljud.

Hur kommer de verkliga bullerstörningarna att påverka området nattetid när inga bakgrundsljud finns?

- På sid 29 i ert underlag för avgränsningssamråd påpekar ni, med stöd av kunskapssammanställningen från Karolinska institutet att vindkraftverkens infra- och lågfrekvensljud inte är högre än för andra vanligt förekommande bullerkällor i miljön.

Vilka andra "vanligt förekommande bullerkällor" finns det i miljön kring Ripfjället som är närvarande 24 timmar per dygn i 25 år?

- På sid 29 i ert underlag för avgränsningssamråd anger ni att störande ljud från vindkraftverk ofta har kunnat härledas till tekniska fel. Vidare antyder ni på sid 15 och

sid 28 att val av modell och fabrikat på verken kommer att göras i ett senare skede av processen.

Kommer remissinstanser och andra berörda att kunna bedöma risken för tekniska fel och därmed risken för störande ljud när inte exakt modell och fabrikat framgår?

- På sid 29 i ert underlag för avgränsningssamråd beskriver ni hur buller som kan vara störande kommer att uppstå i samband med anläggnings- och avvecklingsarbetet. Där anger ni "en begränsad tid" som tidsenhet. På sidan 15 i samrådsunderlaget anger ni att resningen av ett vindkraftverk vanligtvis är några veckor. 40 verk gånger "några veckor" innebär 2,5-3 år. Därtill ska sedan läggas byggnation av vägar, fundament, kraftledningar och andra kringstrukturer. Verken ska sedan monteras ner. Sammanlagt torde det handla om uppemot 4-5 års bygg- och nedmonteringstid.

Varför kallar ni 4-5 år en begränsad tid när ni redogör för störande buller? Kommer ni att klara de rekommenderade gränserna för buller under anläggnings- och avvecklingstiden? Hur lång tid kommer buller från anläggnings- och avvecklingsarbetet att uppstå, och vilken bullernivå handlar det om?

- I ert samrådsunderlag framgår ingenting om planerad bergtäkt, eller var bergmaterial ska tas ifrån.

Var kommer bergtäkten att ligga och vilken bullerpåverkan räknar ni med från planerad bergtäkt?

- I tillägg nr 1 till det arrendeavtal ni skrivit med kommunen skriver ni att "den förlängda tidsfristen beror på att Ripfjället samt ytterligare två projekt i regionen är beroende av att en ny stamstation byggs för uppkoppling på Svenska Kraftnäts 400 kV ledning. Svenska Kraftnät startar inte detta arbete förrän samtliga tre projekt och linjekoncessioner har fått tillstånd som vunnit laga kraft. Den förlängda tidsfristen är nödvändig för att helheten skall bli genomförbar." På Energimarknadsinspektionens hemsida går det att läsa följande: "Om ansökan är en del av ett större projekt ska man samråda om hela projektet. Samtliga delar i projektet ska redovisas i miljökonsekvensbeskrivningen. Det gäller även om de andra delarna av projektet omfattas av en annan tillståndsplikt eller inte omfattas av någon tillståndsplikt. De samlade miljökonsekvenserna av projektet ska kunna bedömas som en helhet, vilket har betydelse för bedömningen om en verksamhet kan antas få betydande miljöpåverkan eller inte."

Varför håller ni samråd för bara Ripfjället när det ska samrådas tillsammans med övriga två projekt och tillhörande strukturer? När kommer samråd för helheten som ni nämner att hållas?

- I ert samrådsunderlag skriver ni att "påverkan på människors hälsa handlar till stor del om ljud och skuggor" (sid 27). Vidare menar ni att infra- och ultraljud inte är något problem från moderna vindkraftverk, men ni skriver ingenting mer om påverkan på människors hälsa, bara att "vindkraftens ljudnivåer i lågfrekvens- och infraljudsområdet inte är högre än för många andra vanligt förekommande bullerkällor i miljön" (sid 29). I flertalet studier och artiklar (Jeffery, Krogh and Horner (2014),

Buller i blåsväder, Punch and James (2016)) menar forskare att infra- och ultraljud från vindkraftverk och andra källor har en negativ påverkan på människors hälsa. Flera studier fastslår också att det krävs mer forskning inom området för att kunna säkerställa att människor inte tar skada av t.ex. vindkraftsutbyggnaden.

Följer ni försiktighetsprincipen i Miljöbalken när det gäller människors hälsa genom att fullfölja detta projekt?

- På sid 39 i samrådsunderlaget kan man läsa att störningarna på bl.a. djurlivet främst kommer att uppstå under byggtiden. Vi har förstått att bygg- och nedmonteringstiden utgör ca 25% av tillståndstiden, dvs 4-5 år. Ändå handlar en stor del av samrådsunderlaget om påverkan under driftsfasen.

Varför har ni inte redogjort mer omfattande för omgivningspåverkan under byggfasen?

- På sid 37 i samrådsunderlaget skriver ni att "anläggningsarbeten som berör mindre vattendrag i projektområdet kommer att utföras så att spridning av suspenderat material begränsas". Hela västra delen av Rösberget och Ryberget utgör tillrinningsområde för Natura 2000-områdena Kølarna och Femtan. Där har ni placerat ca 10 vindkraftverk med tillhörande vägar. I bevarandeplanen för Kølarna framhålls att det vid tillståndsärenden är viktigt att även tillrinningsområdena beaktas. Av hänsyn till det värdefulla området Kølarna har Energimyndigheten **inte** pekat ut västra delen av området som riksintresse för vindbruk men ni väljer ändå att exploatera den delen som riskerar påverka Natura 2000 området negativt trots att energimyndigheten gjort bedömningen att det inte är lämpligt. En exploatering av västra delen av Rösberget och Ryberget riskerar att påverka alla de grundläggande värdena för Kølarna och behöver utredas mycket noggrant samt särskilt tillståndsprövas.

Hur mycket suspenderat material kommer att hamna i tillrinningen till Kølarna och Femtan under byggperioden och driftsfasen? Och varför har ni bara beskrivit den enkla parametern och utelämnat övrig påverkan på växt- och djurliv samt hela den hydrologiska påverkan som är grunden för hela Kølarna?

- Flera av rapporterna som ni refererar till understryker vikten av att ta hänsyn till just kumulativa effekter när det gäller påverkan på t.ex. fåglar och däggdjur. När vi söker på ordet kumulativ i ert samrådsunderlag får vi inga träffar. Kumulativ effekt innebär att den samlade effekten av flera olika störningar kan överstiga summan av varje enskild påverkan. I projektområdet finns redan en del påverkan i form av bland annat modernt skogsbruk och friluftsliv av olika slag.

Varför har ni valt att inte diskutera kumulativa effekter i ert samrådsunderlag?

- Av 16 refererade rapporter är minst 10 initierade eller finansierade av energimyndigheten eller andra aktörer vilkas syfte är att på olika sätt främja utbyggnaden av vindkraft. I presentationen av projektgruppen nämns att Weronica dessutom jobbar med projektet Vindval, där många rapporter är hämtade från, och som finansieras av Energimyndigheten.

Varför refererar ni inte till oberoende forskning?

- På sid 11 samrådsunderlaget påstår ni att kommunen är positiv till vindkraft i den mån en etablering inte står i konflikt med andra intressen. Ni nämner dock ingenting om att kommunen också i sin översiktsplan pekat ut specifika områden där vindkraft bedöms som lämpligt, och att Ripfjället inte är ett av dem. Däremot är Ripfjället utpekade som stort opåverkat område.

Varför har ni valt att projektera i ett område som inte är utpekade som intressant för vindbruk i kommunens översiktsplan?

- På sidan 10 beskriver ni bl.a. att större delen av området i Malung-Sälens kommun är utpekade som riksintresse för vindbruk som stöd för ert val av område. Ni beskriver dock inte varför inte området i Torsby kommun är medtaget som riksintresse för vindbruk eller på vilket bristfälligt sätt Energimyndighetens riksintresseområden är framtagna. Metoden som Energimyndigheten använt sig av har stora brister och fick mycket skarp kritik av många kommuner i samband med utpekandet. Den kan därför inte rakt av användas utan att övriga starka värden och intressen vägs in i lämpligheten för vindkraftsexploatering.

Varför utelämnar ni den viktiga informationen om varför bara delar av området är utpekade som riksintresse vindbruk och varför beskriver ni inte Energimyndighetens metod för framtagandet av vindbruksområden när ni så starkt stödjer er på dem?

- I samrådsunderlaget framgår att de första remisserna för Ripfjället gick ut 2013. Vi vet också att arrendeavtal skrevs 2014, att ni besökte stugan på Rösberget 2015 samt att samråd har hållits med kommuner och länsstyrelser. Vid informationsmötet den 4 mars sa Weronica att det var viktigt för bolaget att prata med de berörda fastighetsägarna först, samt att det fortfarande var tidigt i processen.

Varför gav ni sken av att var de första ni pratade med och att det var tidigt i processen när ni redan hade pratat med både myndigheter, markägare och andra intressenter under sex års tid?

- På sidan 6 i samrådsunderlaget beskriver ni att projektområdet ligger 4 km från byn Gammalselen. Gammalselen är en fäbod, precis som Gunhåberget, Böthölen, Per Nilsa-säteren och Femtryan.

Om det var viktigt att nämna avståndet till en fäbod, varför valde ni just Gammalselen när de andra alla ligger närmare projektområdet?

- På sidan 9 skriver ni att fältinventeringar har genomförts varje år från 2015 och framåt. När vi bad att få ut inventeringarna för att granska dem fick vi inte det, utan ni hänvisade till att de kommer att bli offentlig handling när ansökan lämnas in.

Varför ville ni inte ge oss möjlighet och tillräckligt med tid att granska de inventeringar som ni bygger ert samrådsunderlag på?

- På figur 5-b, sid 22, i samrådsunderlaget kan vi se att en tämligen stor del av projektområdet ligger utanför området som är angett som riksintresse vindkraft.

Varför projekterar ni utanför området som är utpekade som riksintresse för vindkraft?

- På sidan 14 i samrådsunderlaget anger ni att årsförbrukningen från parken skulle räcka för att försörja 170 000 villor med el. På informationsmöte den 4 mars medgav Weronica att större delen av den el som produceras på Ripfjället kommer att gå till basindustrin i södra Sverige och exporteras till Tyskland.

Varför gör ni jämförelsen med villor, när elen från Ripfjället i själva verket skulle komma att gå till industrin och till Tyskland?

- På sidan 14 i samrådsunderlaget anger ni att årsförbrukningen från parken skulle räcka för att göra Malung-Sälens kommun självförsörjande på förnybar el.

Varför väljer ni att ta just det exemplet när elen från Ripfjället inte alls i grunden syftar till att försörja Malung-Sälens kommun utan syftet är att sälja elen till industrin och Tyskland?

- På flera ställen i samrådsunderlaget framgår att slutliga koordinater, samt val av vindkraftverk och modell kommer att fastställas först när det är dags att bygga.

Innebär detta att varken tillståndsgivare eller andra berörda kommer att kunna bedöma risker med och påverkan av den exakta placeringen och modellen förrän vindkraftverken redan är byggda? Vem eller vilka kommer att besluta om och få vara delaktiga i det slutgiltiga valet av placering och typ av verk?

- På sidan 35 i samrådsunderlaget konstateras att tillgängligheten i området kommer att vara begränsad under byggtiden.

Hur lång är byggtiden, och vad innebär den begränsade tillgängligheten?

- På sidan 16 i samrådsunderlaget nämner ni en senare transportstudie som ska undersöka lämplig transportväg.

När kommer den studien, och hur ska tillståndsgivare och andra berörda ges möjlighet att granska den och kunna påverka transporterens omgivningspåverkan?

- På sidan 19 i samrådsunderlaget skriver ni att det högintensiva ljuset är svagare sett från marken i området närmast vindkraftsparken.

Vad menar ni med "området närmast vindkraftsparken" och var kommer det högintensiva ljuset att synas som mest?

- På sidan 19 i samrådsunderlaget skriver ni att vindkraftverken kontrolleras på distans, och att fel ska kunna avhjälpas tidigt. Vi har sett exempel från andra parker, bl.a. i en grannkommun, att fel ibland handlar om så allvarliga saker som att vindkraftverk fattar eld.

Vilken inställetid har servicepersonal? Var ligger ansvaret för att adekvat släckningsutrustning kan vara på plats inom rimlig tid vid händelse av brand och vem är ansvarig för räddningsinsatsen? Vilken beredskap finns för större oljeläckage och sanering? Hur kommer vinterväghållningen till området att se ut?

- På sidan 19 i samrådsunderlaget står det att det alltid är verksamhetsutövaren som är ansvarig för finansiering av nedmontering och återställande av marken där vindkraftverken har stått.

Vad händer om verksamhetsutövaren går i konkurs eller om området säljs?

- På sidan 19 i samrådsunderlaget står det att vägarna i området vanligtvis lämnas kvar om markägarna önskar det.

Vad händer om de inte önskar det?

- På sidan 21 i samrådsunderlaget anger ni att aktivt friluftsliv förekommer i viss grad inom och/eller i anslutning till projektområdet. Vid en inventering av gästböckerna i brandvaktarkojan på Rösberget noterades 6580 unika besök under de senaste 25 åren. Det ger ett snitt på 263 unika besök per år, eller 22 unika besök per månad. I den statistiken ingår inte de som inte skrivit i gästboken, och inte heller de som vistas i området utan att ta sig upp till stugan.

Håller ni fast vid er beskrivning att ett aktivt friluftsliv förekommer i viss grad? Hur bedömer ni friluftslivet och besöksantalet i relation till lokala förhållanden och invånarantal?

- På sidan 24 i samrådsunderlaget skriver ni ut namnet på ett naturkonsultföretag, Ecom, som ni låtit genomföra en naturinventering i projektområdet.

Varför nämner ni namnet på just den här konsulten och inte på konsulterna som gjort de övriga inventeringar ni hänvisar till?

- På sidan 24 i samrådsunderlaget skriver ni att inga större spelplatser för orre eller tjäder kunde identifieras vid spelplatsinventeringen. En sökning på artdataportalen gav en observation av 58 orrtuppar uppdelade på tre spel på Örskölen nära Ripfjället den 5 maj 2019.

Hur gjordes den spelplatsinventering som missade en sådan stor spelplats för orre?

- På sidan 25 i samrådsunderlaget skriver ni att björn och varg finns i trakten, men ni hänvisar inte till någon inventering. Vid skidåkning i området under vårvintern 2019 påträffades både järv- och lodjursspår. Dock visas dessa inte publikt i artportalen eftersom de är skyddsklassade arter.

Varför tar ni inte upp järv och lodjur i samrådsunderlaget? Har ni inte låtit göra någon rovdjursinventering?

- Av 16 refererade rapporter är 9 st från 2010 eller äldre.

Varför använder ni referenser som är så gamla som 10 år i en bransch som utvecklas så snabbt som denna?

- På sidan 28 anger ni att en kontroll av ljudnivån vanligtvis krävs inom ett år efter att verken har tagits i drift.

Hur ofta görs ljudkontroller efter det, och hur påverkas ljudnivån när verken blivit mer slitna?

- På sidan 31 i samrådsunderlaget skriver ni att utblicken över en vindkraftspark i ett homogent vardagslandskap där man bedriver skogsbruk [kan] upplevas mindre störande än ett om landskapet nyttjas för avkoppling eller rekreation där

förväntningarna är kopplade till vildmark och tystnad. Det finns ingen källa angiven till det påståendet.

Hur kan ni påstå att utblicken över en vindkraftspark i ett homogent vardagslandskap där skogsbruk bedrivs kan upplevas mindre störande utan att ange någon källa för det? Hur kan ni påstå att området är ett "homogent vardagslandskap" utan att beskriva vad det innebär? Varför utelämnar ni att delar av detta unika höjdlägesområde är opåverkat av modernt skogsbruk och skogsbilvägar samt består av stora våtmarksområden som verkligen upplevs som opåverkad vildmark och i hela området råder tystnad större delen av dygnet och året?

- På sidan 35 i samrådsunderlaget skriver ni att "i ett senare skede inför byggplanering av vindkraftsparken kommer aktuella metoder användas för att beräkna lämpligt säkerhetsavstånd till bl.a. infrastruktur".

Innebär detta att varken tillståndsgivare eller andra berörda kommer att kunna ta ställning till hur rörligheten faktiskt kommer att begränsas inom området förrän tillståndsprocessen är över?

- På sidan 38 i ert samrådsunderlag tar ni upp kollisionsrisken som en påverkansfaktor för fåglar. I studien som ni refererar till tas även habitatförlust och barriäreffekter upp som viktiga påverkansfaktorer när det gäller fåglar och vindkraft.

Varför väljer ni att inte nämna habitatförlust och barriäreffekter som dödlighetsorsak när det gäller påverkan på fågellivet?

- Enligt forskningsrapporten som refereras till på sidan 38 i ert samrådsunderlag dödas i genomsnitt 5-10 fåglar per vindkraftverk och år. Det står också att siffrorna som går att få fram med hjälp av inventeringar sannolikt är låga eftersom kadaver försvinner ganska snabbt. Så vi räknar på 10 fåglar per verk och år. $10 \cdot 40 = 400$ döda fåglar per år $\times$ 25 års drifttid = 10 000 döda fåglar. Kumulativ effekt innebär att den samlade effekten av flera olika störningar kan överstiga summan av varje enskild påverkan. I projektområdet finns redan en del påverkan i form av bland annat modernt skogsbruk, friluftsliv av olika slag samt jakt.

Varför väljer ni att inte skriva något om den kumulativa effekten när det gäller påverkan på fågelpopulationerna i området?

- På sidan 38 i ert samrådsunderlag skriver ni att förekomst av övriga fåglar som bedöms vara känsliga för vindkraftsetableringen är begränsad. Det finns med andra ord övriga fåglar i området som bedöms vara känsliga för vindkraftsetablering.

Vilka arter handlar det om, och varför väljer ni att inte skriva mer om vilka åtgärder ni kommer att vidta för att minimera påverkan på dem?

- På sidan 38 i samrådsunderlaget beskriver ni väldigt kort förekomsten av fladdermöss samt drar en förenklad slutsats, utifrån en inventering som vi inte har fått ta del av, att vindkraftsparken inte medför några risker för fladdermusfaunan. Enligt andra uppgifter finns en riklig förekomst av fladdermöss vid bl.a. Böhörens fåbod, något som skulle tala för att området har stor betydelse som fladdermushabitat. Den

bristfälliga redogörelsen i underlaget gör det omöjligt att objektivt kunna bedöma eventuell påverkan på fladdermöss.

Varför beskriver ni inte utförligare inventeringen eller lämnar ut den så att det går att granska metoden och resultatet?

- På sidan 39 i ert samrådsunderlag bedömer ni att påverkan på andra däggdjurs habitat bedöms vara liten eftersom området runt Ripfjället redan är påverkat av vägar och modernt skogsbruk. I den refererade rapporten slås fast att den kumulativa effekten kan göra att påverkan blir större om det redan finns befintlig påverkan. Författarna menar dessutom (sid 37) att "eftersom vindkraftsutbyggnad i åtminstone skogslandskapet kan förväntas ske i de sedan tidigare minst exploaterade områdena, som kan utgöra refugier för bl.a. de stora rovdjuren, kan nya vägar i dessa områden komma att få betydande effekt på dessa arter".

Varför har ni valt att göra bedömningen att påverkan på andra däggdjurs habitat kommer att vara liten?

- På sidan 39 i ert samrådsunderlag skriver ni att påverkan på andra däggdjur sker främst under byggfasen. Enligt tabell 1 på sid 36 i den refererade rapporten sker påverkan under byggnadsfas samt driftsfas på samtliga kategorier av däggdjur som har undersökts.

Varför har ni valt att inte beskriva påverkan under driftsfasen fastän den rapport ni refererar till menar att det sker en påverkan då?

- I sista stycket under sektion 6.5 på sidan 39 i ert samrådsunderlag pratar ni om erfarenheter kring jakt i redan uppförda vindkraftsparker. Det stycket saknar helt källhänvisningar.

Hur har ni fått reda på vad jägare i områden med befintliga vindkraftverk har för erfarenheter, och varför redovisar ni inte källorna till era påståenden?

- På sidan 40 i samrådsunderlaget beskrivs kulturmiljö och arkeologi ganska enkelt och i generella termer. Beskrivningen tar kortfattat upp lämningar endast inom projektområdet och främst kulturlämningar efter äldre tiders skogsbruk. Det som helt utelämnats och som är grunden till att ortsborna har sina rötter i detta område är äldre tiders fäbodbruk där man i generationer haft sin sommarvistelse vid dessa fäbodar. Det visar på en mycket bristande förståelse för traditioner i Västerdalarna och på hur äldre tiders fäbodbruk präglat dagens invånare och deras val av rekreationsområden samt val av landskap för återhämtning. Underlaget borde beskriva fäbodbruket och de kulturmiljöer som finns kvar idag, både kvarvarande och försvunna fäbodar och vindkraftsexploateringens påverkan på dessa miljöer. Inom området finns tex Nyselens fäbod där det idag endast finns rester kvar av byggnader men som är en viktig kulturlämning som inte ens omnämns i underlaget. Det finns fortfarande levande personer som upplevt fäbodlivet vid denna fäbod. Fäbodarna runtomkring projektområdet som tex Böthölen och Gunhåberget finns kvar och används än idag även om det inte finns några betande djur där. Det upplevs respektlöst att inte beskriva dessa gamla kulturmiljöer på ett mer seriöst sätt annat än i enkla generella termer, när det är så stor del av historien och traditionerna för

dagens befolkning. Även forna tiders Bruksmiljö vid Femtryan har helt utelämnats i underlaget.

Varför har dessa kulturmiljöer utelämnats i underlaget trots att de är en av de mest grundläggande orsakerna till att området används som det gör idag?

- När ni beskriver hur området används av konkurrerande intressen skriver ni att "aktivt friluftsliv förekommer i viss grad" (sid 21). Bland aktiviteterna räknar ni upp skoteråkning. När ni sedan beskriver hur området redan idag är bullerpåverkat skriver ni att "skoteråkning är vanligt förekommande" (sid 29).

Varför tonar ni ner skoteråkningen genom att använda orden "i viss grad" när ni beskriver konkurrerande markanvändningsintressen, men säger att skoteråkning är vanligt förekommande när ni vill påvisa att området redan är bullerpåverkat?

- På sidan 27 i underlaget för avgränsningsområdet anger ni Naturvårdsverkets riktlinjer för externt industribuller 1978:5 som underlag för ert påstående om att riktvärdena för ljud kan innehållas. Naturvårdsverkets riktlinjer för externt buller upphävdes 2013.

Varför hänvisar ni till riktlinjer som inte längre gäller?

Malung 2019-08-31

Tomas Isaksson

Karin Danielsson

Weronica Andersson

Från: Trudi Wickström <trudi.wickstrom@gmail.com>
Skickat: den 29 augusti 2019 18:02
Till: Weronica Andersson
Kopia: miljokontoret@malung-salen.se; arne@delta.se
Ämne: Nej till vindkraft på Ripfjället

Nej till vindkraft på Ripfjället.

Jag är född och uppvuxen i Malungs kommun.

Sedan 1959 har jag mitt sommarviste i Upptagsviken i Rönnhällssjön, huset ägs i dag av min dotter Jers Lena Lillier.

Jag är inte mantalsskriven i kommunen men har kvar en stor del av mitt hjärta här.

Ripfjället med omgivning är en unik plats med skogar, myrar, sjöar, ett rikt djurliv med storvilt som älgar, fåglar som orre, tjäder, tranor, storlom och andra skogs- och sjöfåglar. Här växer rikligt med bär, blåbär, lingon, hjortron. Framför allt finns här stora tysta vidder för aktivt friluftsliv.

Vi vet att klimatet kommer att förändras. Europa kommer att bli varmare, turismen kommer att förändras. Redan nu ser man hur turister kommer från södra Europa för att njuta av vår helt unika miljö, våra skogar, vår allemansrätt, möjligheten att vandra och vistas i gammalskog. Att få använda våra sjöar för att paddla och för att fiska. Våra skogar för att vandra och åka skidor och skoter. En turism som ökar för varje år!

På senare tid har Malung fått tillgång till järnväg och flygplats i Sälen som kommer som på beställning för att börja jobba aktivt med turism inom kommunen.

Ripfjället är ett unikt ställe att bygga upp en hållbar turism som skulle kunna sysselsätta många och dra in stora pengar till kommunen. Det finns många exempel i Norrland att ta som modell. Förstör inte den möjligheten för framtida generationer!

Forskningen visar att vår jord behöver skogar för att överleva. Skogarna är jordens lungor och skogarna får inte förstöras, de kan inte ersättas av något annat.

Att ta vara på vindkraften är en bra idé men det måste ske i samklang med naturen, på ställen där man inte för överskådlig framtid förstör naturens helt unika värden.

För Ripfjället gäller att naturen helt skulle spolieras, breda vägar byggas, stora fundament sättas upp, enorma vindkraftverk helt ta över naturen och de kommer att föra ett herrans oväsen som omöjliggör för människor att vistas inom Ripfjällets område. Den vackra skogen förvandlas till ett kallt område.

Och djurlivet kommer att förändras, djurarter som i dag finns i mängd kommer att decimeras eller helt försvinna.

Ljudnivån för vindkraftverk av den här storleken är mycket hög och vilken skada de kan ge är inte klar. De normer som finns i dag baseras på gamla värden.

Ny forskning visar att ljudet från vindkraftverken är skadlig för hälsan för både människor eller djur. Bland andra har Dr Tomas Lagö, globalt känd i internationella sammanhang inom ljud och vibrationsområdet, studerat vindkraftverkens effekt på hälsan och ser en mycket negativ inverkan. Forskningen är ny. Tecken tyder på att man kommer att se alltmer negativa följder av ljudet för människans hälsa.

Att bygga de här vindkraftverken kräver mycket arbetskraft. Vad jag förstått tror politiker att det skall gagna Malungsborna. Glöm det. Ett europeiskt företag kommer att engagera billigaste arbetskraften och den kommer från Östeuropa. Och de kommer att ta med sig förnödenheter från sitt hemma där det troligen är mycket billigare än i Sverige. Någon bra affär för sysselsättningen är det troligen inte! Se på facit från andra ställen i Sverige!

Vindkraftverk ger olika mycket ström.

Tidvis, sommartid, ger de el i överflöd som inte kan lagras eller exporteras då situationen är densamma i länder i vår del av världen – de har också överflöd med el.

Vintertid kommer vi att ha till viss del stillastående vindkraftverk som inte ger någon avkastning.

Och det är under den tid när vi själva och andra behöver el.

Tillkommer problemet med kraftverkens vingar som vintertid blir isbelagda och som måste avfrostas. Och vad behövs för det? Elkraft – den el kraft som de alstrar går till avfrostning!

Det här skulle fungera om el kunde lagras – men så är det dessvärre inte!

Här finns ett tankefel! Vindkraft måste ha stöd i kraft som fungerar också på vintern när vårt behov är störst!

Förstått att strömmen skall exporteras till Tyskland!? Är det sant eller illvilligt rykte?

Vill de ha ström de årstider när det blåser och är varmt? När vintern slår till kommer kraftverken att stå stilla. Den tid när vi är i störst behov av el. Hur blir det då med exporten?

Se 25 år fram i tiden! Med tanke på hur snabbt utvecklingen på det här området gått framåt på senaste 25 åren finns det med allra största sannolikhet helt nya sätt att lösa frågan om elektricitet. Och då kommer man att skratta åt tokarna i Malung som förstörde så mycket för ingenting.

Senast om 25 – 30 år skall verken rivas.

Vad medför en rivning/skrotning av material som skall fraktas ner från fjället?

Vem tar hand om materialet; stål, betong, plaster mm?

Vem tar hand om de betongfundament som utgör grund för dessa mastodontbyggen?

Vem tar ansvar för att denna rivning/skrotning/transport blir genomförd på ett acceptabelt sätt?

Vem ska ta den kostnaden? Malungs kommun som markägare? De privata markägare som finns - är de beredda på dessa insatser och utgifter?

Återskapande av den förstörda marken med skogsplantering mm? Vem är ansvarig?

Hur lång tid behöver naturen för att återhämta sig?

Eller kommer det att bli en kyrkogård för vindkraftverk som kommer att bli ett minnesmärke över dagens politiker? Hur kommer ni att uppleva detta?

I våra grannländer Norge och Danmark börjar man nu inse att det inte går att bygga sönder naturen med vindkraftverk. Följ deras exempel innan det är för sent!

Vi lever i ett fantastiskt land med en underbar natur tillgänglig för oss alla. För kommande generationer har vi ett ansvar att vårda och bevara den natur vi själva fått växa upp i och formats av.

Se 25 – 30 år fram i tiden. Utvärdering kommer ganska garanterat. Är ni politiker beredda att ta det ansvaret att ha förvandlat Ripfjället till en skräphög eller i bästa fall en nyplanterad skog som tar ytterligare 25 – 30 år att växa upp och åter fyllas med växter och djur?

Är ni politiker i Malung beredda att ta det ansvaret för era och våra barn och barnbarn, för kommande generationer?

En stor opinion av boende i Malungs kommun har engagerat sig i detta – de vill inte att Ripfjället förstörs för all framtid.

Lyssna in befolkningen – de har valt er politiker för att gagna dem och deras hemkommun på bästa sätt.

Att bli politiskt vald är ett hedersuppdrag! Lev upp till det och avstyr byggandet av vindkraftverk NU !

Önskar av hela mitt hjärta att ni tar ert förnuft till fånga innan det är för sent.

Lycka till!

Med hälsning

Trudi Wickström, född Söderlund.

Fabriksgatan 13 C, 26534 Åstorp

Tel 0708369779

Mail: trudi.wickstrom@gmail.com

Weronica Andersson

Från: Ulla Granath <ulla.granath@gmail.com>
Skickat: den 28 augusti 2019 15:46
Till: Weronica Andersson
Ämne: Ripfjället

Protesterar härmed mot den planerade vindkraftsanläggningen på Ripfjället, då det innebär att naturvärden förstörs samt att det kommer påverka djur, natur och friluftsliv negativt. Värden som alla i detta område har rätt att tillgodogöra sig och må bra av.

Malung 2019-08-28
Ulla och Ivan Granath
PI 5454 Lukvallen
78291 Malung

Skickat från min iPad

Weronica Andersson

Från: Yvonne Nenander <yvonne.nenander@gmail.com>
Skickat: den 30 augusti 2019 23:54
Till: Weronica Andersson
Kopia: miljokontoret@malung-salen.se
Ämne: Protest mot vindkraft i Ripfjället

Jag protesterar

mot planerna på vindkraftsparken i Ripfjället. Den är alltför överdimensionerad och står i skarp målkonflikt med områdets människor, djur och natur - vindkraftsparken måste stoppas! Den förnybara energi Sverige behöver ska vara ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar. Den ska inte utplåna allt levande där den drar fram.

Den planerade vindkraftsparken i Ripfjället hotar att ödelägga vår fantastiska natur och unika kulturmiljö, förstöra vår artrika fjällnära flora och fauna, våra månghundraåriga fåbodar och utmarker med sin särpräglade biologiska mångfald - som nu är levande fåbodar och fritidsbyar för tusentals personer i och med anknytning till Malung. Vi lever av och för den här naturen och vistas året om i våra stugor och skogar, på myrar och vid vattendrag, längs vandringsleder och i jakt-, bär- och svampmarker där våra förfäder verkat i hundratals år före oss. Denna kulturmiljö är något helt unikt för vår hembygd, vi har den i vårt blodomlopp, den präglar allt från det lokala språket, folkmusiken och den sociala samvaron till en fantastisk traderad kunskap om landskapet och livsbetingelserna här förr och nu. Allt detta är oersättligt. Vår natur- och kulturmiljö utgör dessutom en viktig resurs för lokalhistoriska kunskap, naturturism, småskaligt skogs- och jordbruk m m vilket efterfrågas alltmer generellt i samhället i klimatkrisens spår. Detta vore något för kommunen att investera i, men det går givetvis om intet om Wdp:s planer förverkligas.

Att ett intensivt skogsbruk bedrivs i området idag så att skogen ändå kommer att avverkas, som ni uttrycker det i "Underlaget för avgränsningssamråd", är ett dåligt argument för att etablera 40 st vindkraftverk i Ripfjället om 250 möh. Det finns mycket i underlaget jag vill invända emot, t ex att den planerade anläggningen *"kan antas medföra en sådan betydande miljöpåverkan som avses i 6 kap. 20 § miljöbalken och 6 § miljöbedömningsförordningen (SFS 2017:966). Ett särskilt undersökningssamråd för att utreda om verksamheten kan antas medföra betydande miljöpåverkan har därför inte genomförts."* Det är tämligen motsägelsefullt. Hur stor miljöpåverkan dessa gigantiska vindkraftverk skulle få måste naturligtvis redovisas.

Alla aspekter är alltså långt ifrån med i Wdp:s underlag. Därför uppmanar jag: Stoppa vindkraftsparken i Ripfjället!

V g bekräfta att denna skrivelse har mottagits.

Malung / Stockholm 30 augusti 2019

Yvonne Nenander, journalist

Weronica Andersson

Från: sten verner gustafsson <stene55@outlook.com>
Skickat: den 31 augusti 2019 15:49
Till: Weronica Andersson
Ämne: Ripfjället!

Under veckan åkte jag den väg som jag åkt ända sedan barndomen, Ryvägen som leder oss förbi hela det området som WPD tänkt sig som ett vindkraftsområde! Passerade Ryan, Upptagsviken, Böthölen, Rönnhällssjön, Gunhån, Femten, Gammalselen, Nordvallselen, Liselen och små stickvägar som leder till många fäboddar spridda uppe i bergen.

Fäboddar som spelat en avgörande roll för oss här uppe i Nordvästra Dalarna under svältåren 1860-1900.

Befolkningen hade inte överlevt om inte våra förfäder arbetat hårt med fäboddriften, jakten och fisket. Hittar inte på detta utan det är vederlagt av forskare inom olika områden som relaterar till fäbodlivet. Det är vår kulturhistoria!. Lika viktig som någon annan kultur från storstäder eller kustlandskap!

Den karga och magra jorden, kalla klimatet kan inte mäta sig med södra Sverige, vilket gjorde att folket här uppe fick kämpa för brödfödan oerhört mycket mer än många andra i Sverige.

När nu ett stort tyskt Vindkraftsbolag tänker tanken att medvetet gå in skövla i våra älskade skogar och berg för att tro sig göra stora pengar på att producera elkraft, då briserar en bomb i ens liv, så stor att hela ens liv och livsbild hotas och faller isär, fundamentet i ens tillvaro faller.

Vi har inget annat än skogar, berg och sjöar som håller livslusten och hoppet levande i jämförelse med storstädernas mångfald med kultur, nöjen och begivenheter.

Jag är född för 71 år sedan i en fäbod, Liselen, belägen i början av de av er utpekade vindkraftsområden. Jag i likhet med de flesta boende här uppe i Malungsfors, närliggande byar, har stark anknytning till dessa trakter och era planer får mig att känna stor ångest, dels över fräckheten att ni tar er den rätten att förstöra, demolera för alltid skövla den natur vi i hela vårt liv vördat, älskat och skött om, dels att ni verkligen tror att ni ska tjäna pengar på detta idiotiska tilltag som breder ut sig i övriga Sverige!

Ni måste väl i likhet med mig och andra läsa tidningar, titta på TV och som börjat ana skepsis till vindkraft som så många andra redan gjort. Slutsumman av all förstörelse av naturen med tillhörande ej önskvärt utsläpp, kan inte försvaras. Vindkraften utgör i bästa fall 10% av elkraften, kärnkraft och vattenkraft utgör resten. Redan ordet vindkraft ger onda aningar, vinden blåser inte alltid, vad tar vid då?

Har invigt mina barnbarn i skogarnas och sjöarnas värld och jag ser hur bra de mår när de får vara med och plocka bär, svamp, vistas vid vatten, bada, fiska och vandra efter fina stigar i bergen! Skall detta förmenas flera generationer? I tider som dessa vill människor söka sig till tystnad i skog och natur, framförallt tyskar som sett sig mätta på vindkraft i Tyskland.

Ni skulle skämmas som vill ta vår hembygd och natur ifrån oss som varit med och byggt upp detta, framförallt våra förfäder som vårdat skogarna och sjöarna åt oss.

Att ni går ett annat lands ärende för pengars skull, gör er till landsförrädare i mina ögon!

Ni är lika lurade som alla verklighetsfrämmande politiker i Energimyndigheten, Regering, Riksdag, lokalpolitiker, allt för dessa eländiga PENGARS makt!

Med vänlig hälsning/ Åsa Levin Västra Fors, Malungsfors. Ägare till: 19:17, 19:30, 131:1, 43:9, 7;9.

Min man instämmer i det jag skrivit: Sten Gustafsson.

Argument emot vindkraftverk på Ripfjället och dess omgivning.

Kalhyggen med vkv-ledningsgator tar inte upp koldioxid men förstör naturen.

Om man skulle bygga det antal vkv (vindkraftverk) som behövs för att ersätta den energi som i dag kommer från kärnkraftverken, så behövs det ett mycket stort antal vkv, eftersom effekten på varje vkv är så liten. Detta för med sig att stora skogsytor behöver kalhuggas för plats åt nya vkv och nya högspänningsledning som blir uppåt flera hundra mil långa. Av många forskare anses det mycket viktigare att skogen får stå kvar där den finns, då den är en bra koldioxidsänka. Kalhugger man en yta så minskar den areal som kan binda koldioxid och försämrar klimatet ytterligare i världen. Och denna minskning av skogsyta fortsätter hela den tid som vkv existerar, år efter år. Vkv är med andra ord antiproduktiva med avseende på koldioxidminskningen under hela sin livslängd.

Ju fler vkv desto mer koldioxid i luften!

Vindkraftverk förorsakar ostabila förhållanden i stora regionala elledningar.

I flera media beskrivs de problem som hänger samman med kortsiktiga effektbrister, stabilitetsproblem och begränsningar i överföringsförmågan, förorsakade av ostabila vindar till vkv. Det gäller flera områden i Mälardalen att ny industri inte kan etablera sig där eftersom det fattas stabila elnät. Det har kommit flera rapporter om att vindkraften har fler problem än man trodde först, och inte ger den totala energi som man hoppades på.

Ju fler vindkraftverk desto färre industrier i landet.

Referens: **Energimyndighetens rapport "Kortsiktsprognos sommaren 2019"**

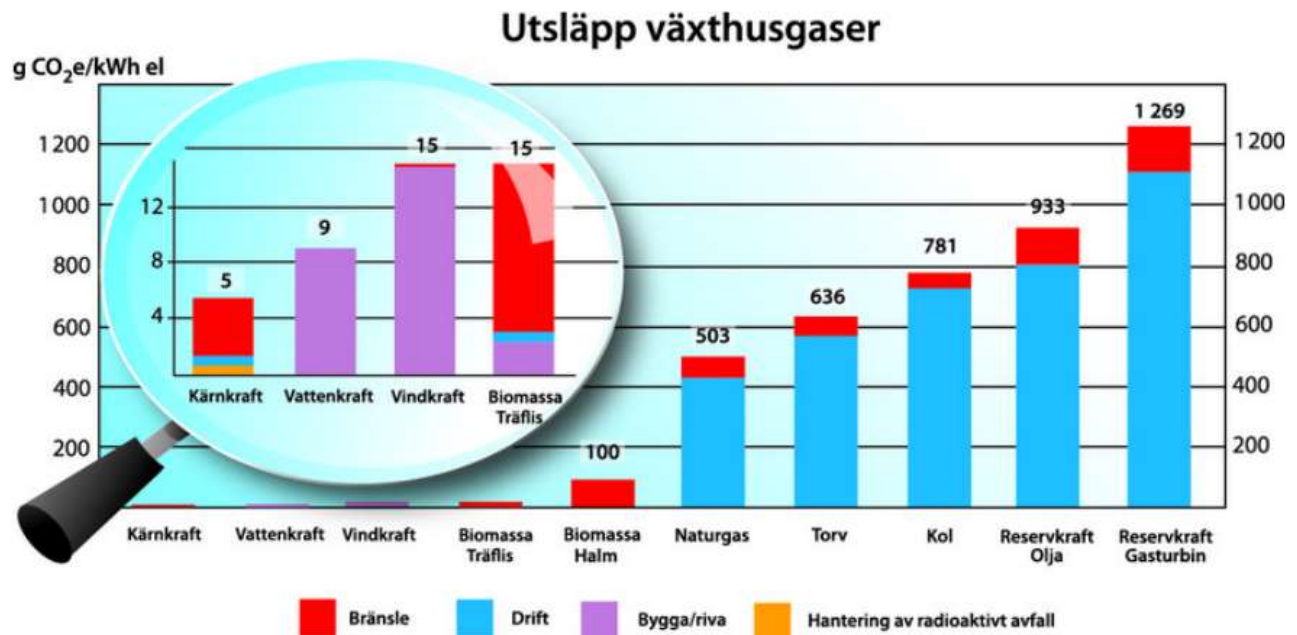
Dödsfall för trillioner kWh producerat av olika energikällor.

<u>Energikälla</u>	<u>Antal dödsfall</u>
Kol, globalt medelvärde	100 000 st
Kol, Kina enbart	170 000 st
Kol, USA enbart	10 000 st
Olja	36 000 st
Naturgas	4 000 st
Biobränsle	24 000 st
Solceller	440 st
Vindkraftverk	150 st
Vattenkraftverk, globalt mv	1 400 st
" , USA	5 st
Kärnkraftverk, inkl. Chernobyl och Fukushima	90 st
Kärnkraftverk endast USA inkl. TMI	0.1 st

Tabellen visar antalet dödsfall man får för samma energimängd levererad av olika energislag. Dödsfallen beror framför allt på den nedsmutsning av luften som energiproduktionen ger. Även olycksfall ingår i denna tabell. Läser man denna tabell framgår det tydligt vilka energikällor vi skall satsa på för att inte förvärra klimatkrisen, helst förmildra. Enastående är ju klart energin levererad från kärnkraftverk utanför Sovjetsfären. Den nya generationen kärnkraftverk (Gen. IV) ger sannolikt ännu bättre värden eftersom de är en enklare konstruktion och självreglerande.

Referens: Analysgruppen vid Kärnkraftsäkerhet och Utbildning AB (KSU), Nyköping

Vindkraftverken mindre miljövänliga än Gen IV kärnkraftverk.

I jämförelse med vkv så är Gen IV kärnkraftverk (kkv) helt överlägsna miljömässigt. Gen IV kan nämligen designas så att det högaktiva avfallet från nuvarande kkv kan återanvändas som bränsle och utnyttja de resterande 99 % av energin i avfallet. Man kan säga att verkningsgraden är 99 ggr bättre än för nuvarande kkv. Det nya avfallet behöver bara lagras 100 till 1000 år, i stället för 100 000 år för det nuvarande avfallet och är mindre radioaktivt än det gamla. På så sätt löser vi problemet med lagring av det högaktiva avfallet. Dessutom behöver vi inte gräva upp nytt uran. Energin i avfallet beräknas räcka i tusentals år. Värmen från reaktorn kan driva en kemisk process som tillverkar syrgas och vätgas direkt för användning i bilar där enda utsläppet blir vanligt vatten. Reaktorn ger inga mängder plutonium som är lämpligt för kärnvapen. Gen IV reaktorer kan byggas så små att de kan placeras inom ett industriområde och leverera elström på plats utan dessa långa kraftledningsgator som förorsakar mindre koldioxidupptag från luften. Testreaktorer av typ Gen. IV har körts i flera år och anses vara helt säkra.

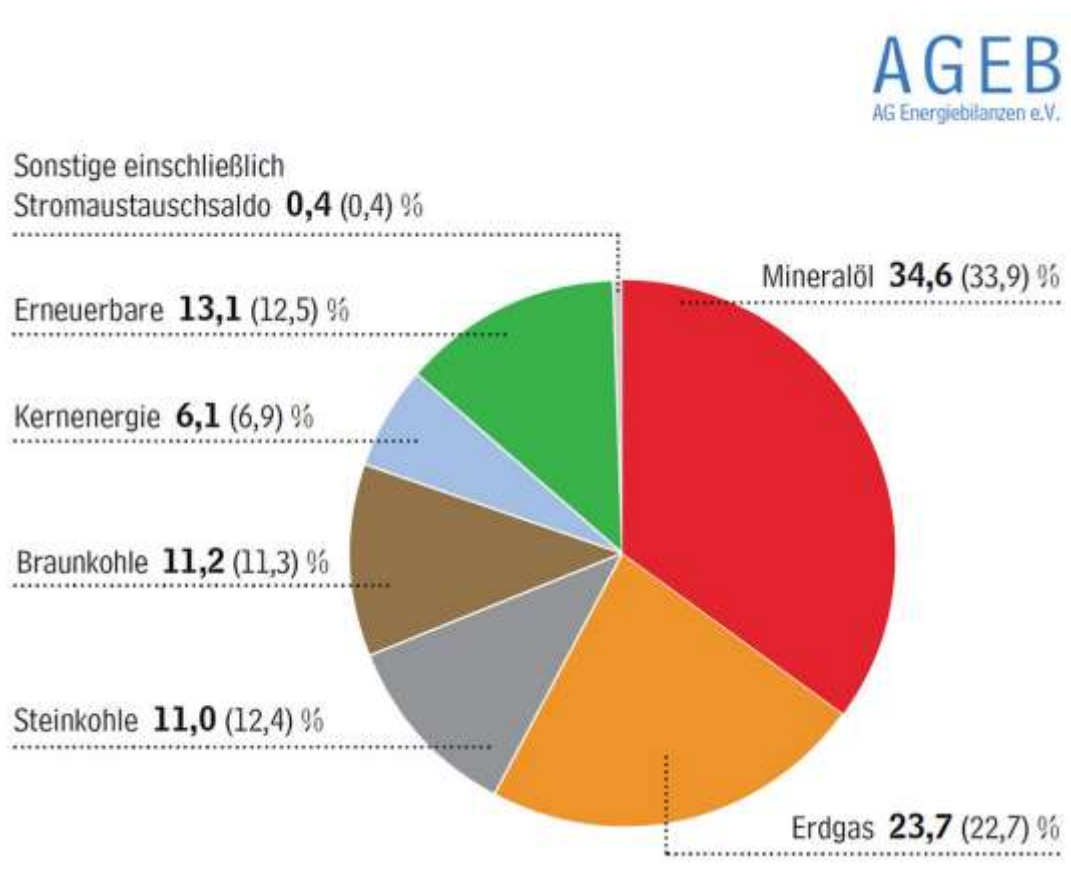
Vkv kan inte förbränna det högaktiva avfallet från nuvarande kärnkraftverk.

Referenser: The First Nuclear Era av Alvin Weinberg,
Energiforsk AB Rapport 2016:317.

Allt färre vindkraftverk byggs i Tyskland.

Det är en stor minskning av antalet nya vkv som byggs i Tyskland för varje år. Minskningen tros bero på motstånd från befolkningen som ser sin vackra natur skövlas av onödiga vkv, som trots sitt stora antal inte kan ersätta den kärnkraft som skall avvecklas. Mindre än hälften så många vindkraftverk (743) installerades under 2018 som under 2017. Jämför man den energi som används i dag måste man inse att det är omöjligt att vkv skulle kunna täcka kommande behov.

Folkmängden kommer att öka med tiden och energiförbrukningen kommer därmed också att öka. Under 2017 ökade elförbrukningen i Tyskland för tredje året i rad och var 18,9 TWh högre än 2009 (600,2 TWh jämfört med 581,3 TWh). Den tyska elproduktionen var i fjol den största i historien, 654,2 TWh, vilket återspeglas i att även elexporten blev rekordstor, 54 TWh, upp med 39,7 TWh jämfört med 2009.

Bilden ovan visar användning av primärenergi I Tyskland 2017 (2016 inom parentes).

Bilden nedan visar hur svenska folket uppfattar de tyska energijättarnas våldtäkt på vår natur!

Sammanfattningsvis kan jag konstatera att majoriteten av tekniskt utbildade människor anser att bygga massor av vindkraftverk är en återvändsgränd, då dessa inte har minsta chans att ersätta både kärnkraftverk och fossila energiverk. Man förstör mängder av naturvärden utan att ha löst problemet med kol- och oljeberoendet. Livslängden är också kort (ca. 20 år), så efteråt står man där med förstörd natur och släpper fortfarande ut mängder med koldioxid. Det är dags att satsa på Gen. IV kärnkraften tillsammans med andra länder. Tack vare mycket enklare och därför säkrare konstruktion beräknas priset bli ungefär det halva mot dagens kärnkraftpris.

Lidingö/Niställingen 2019-08-30
Östen Einarsson, Mail: ostenein@gmail.com

Kågeröd 2019-08-30

Synpunkter från stugägarna på Rönnhälsjöns norra och västra strand, Upptagsviken.

Vi är mycket oroliga över den planerade vindkraftsparken som kommer att fullständigt förstöra allt det vi idag – och sedan generationer – har i Upptagsviken. Det vi vänder oss emot är att den stillhet vi uppskattar i Upptagsviken kommer att försvinna. Naturen kommer att bli förstörd. Djurlivet kommer att påverkas. Allt som är värdefullt idag kommer att försvinna.

Vi tror inte att vi kommer att kunna vara i våra stugor med hälsan i behåll. Många av oss har investerat mycket arbete och pengar i våra sommarparadis och vi befarar nu att allt kommer att bli värdelöst. Inte bara i pengavärde, utan för att vi inte kommer att kunna vara i våra hus.

Vi protesterar och uppmanar Länsstyrelsen och Malungs Kommun att stoppa planerna!

Insänt 2019-08-30 av Jers Lena Lilliér på uppdrag av:

Patrik Eriksson
Tatusvägen 6
78275 Malungsfors
Östra fors 21:34

Bengt Eriksson
Jommovägen 12
78275 Malungsfors
Östra fors 22:9

Trond och Kristin Dyresen
Bodenvegen 16
2332 Åsvang, Norge
Östra fors 40:40

Henning och Renata Engberg
Backbyvägen 64
78230 Malung
Östra fors 21:6

Jennie Olsson
Grindgatan 2
79277 Nusnäs
Östra Fors 21:18

Jers Lena Lilliér
Annefält 3760
26878 Kågeröd
Östra Fors 21:19

Frågor och svar på Ripfjället samrådsmöte i folkets park Orrskogen den 22 maj kl. 15:30

- 1) Kumulativ effekt för fåglar finns inte med i samrådshandlingen, varför inte?

Svar: Allmänna kumulativa effekter är en fråga som kommer beskrivas närmare i MKB. Kumulativa effekter är intressant för sträckande fåglar och även vad det gäller barriäreffekter och det kommer Ecocom beskriva närmare i MKB.

- 2) Varför vill man satsa 2 miljarder i detta projekt? Hur får man tillbaka pengarna? Eller finns det andra mål med det här?

Svar: Om wpd bygger vindkraftverk här så kommer wpd tjäna pengar på det.

Följdfråga: wpd ägs till 33% av Stadtwerke München som varit med och finansierat er i många år, vad tjänar dom på det här?

Svar: Det är långa ledtider innan man kan bygga vindkraftsverk och då behövs långsiktiga ägare som kan ta kostnaden, när vindparken producerar el kan ägarna få inkomst.

Följdfråga: Vilka äger Stadtwerke München?

Svar: Det är ett kommunalt bolag i München.

Följdfråga: Varför bygger dom inte i Tyskland?

Svar: Stadtwerke München har ett mål om 100% förnybart och då det börjar bli svårt att hitta nya platser i Tyskland så investerar man även i andra länder.

- 3) Varför bara bygga förnybar energi i 25 år? Är det inte slöseri att riva allt sen och bygga upp någon annanstans? Tänker ni söka förlängt tillstånd?

Svar: Livslängden på vindkraftverken är ca 25 år och därför får man tidsbegränsat tillstånd. Vill man fortsätta driva projektet måste man söka ett helt nytt tillstånd. Skillnaden är då att man vid det laget vet hur konsekvenserna blir, blev det inte så bra så vill man inte ha någon ny park och om det blev ganska bra så kanske man kan få ett nytt tillstånd. Tillståndet förlängs inte med automatik bara för att en projektör vill det, det är precis samma tillståndsprocess.

Följdfråga: Är det inte väldigt bra om man vet det där innan? Det blir ju ett lotteri.

Svar: Man får tillstånd för ca 25 års drift och man beräknar sin investering efter detta. Sen får man se då var elpriset ligger, hur mycket elproduktion behövs, vilka alternativ finns och om det då exempelvis är vågkraft som är billigast att bygga så kommer det att byggas eftersom marknaden avgör så att det billigaste byggs först.

- 4) Hur mycket pengar avsätts till nedmontering?

Svar: Detta bestäms av tillståndsmyndigheten vid tillståndsbeslutet.

- 5) Hur många vindkraftverk har wpd byggt i Sverige hittills och var ligger dem samt hur går det och äger ni fortfarande vindkraftverken?

Svar: Vi har inte byggt några vindkraftverk ännu men vi var med och projekterade två verk som vi sedan sålde till en privat investerare.

Följdfråga: Hur gick det med de verken?

Svar: Vi sålde till ett bolag ägt av en privatperson som byggde vindkraftverken och drev det vidare.

Följdfråga: Det bolaget gick i konkurs, om det händer här är det då markägaren som ansvarar för att plocka bort vindkraftverken?

Svar: Det är alltid ett villkor i tillståndsbeslutet att innan man får påbörja byggnation så måste man ha avsatt pengar på en bank för nedmontering. Hur mycket avgörs av domstolen men det är baserat på verkliga fall och är väl tilltaget.

Följdfråga: Kan ni ge ett exempel?

Svar: 300 000-600 000 kr per vindkraftverk och då har man inte tagit hänsyn till att man kan få pengar för att återvinna skrotet vilket sänker kostnaden.

Följdfråga: Är det från år ett?

Svar: Ja, innan man påbörjar byggnationen måste man visa att man har de här pengarna avsatta.

Följdfråga: Ni har inga egna verk igång i Sverige idag?

Svar: Nej, men vi byggförbereder en park utanför Skellefteå. Det är långa ledtider och vi började med landbaserade vindkraftverk för tio år sedan och det är först nu som vi har ett antal projekt med färdiga tillstånd.

- 6) I samrådshandlingen är många referenser till rapporter från 2010 eller äldre, varför inga nyare? Varför så många rapporter från energimyndigheten istället för oberoende forskning?

Svar: Vi kan inte svara på det just nu men vi tar med oss frågan till MKB så att vi har färskare rapporter där. Energimyndigheten är en statlig myndighet och inte en partisk källa och vi försöker inkludera vetenskapliga artiklar och forskningssammanställningar i våra ansökningar.

- 7) Vilken prisnivå per kWh går detta runt på?

Svar: Vindkraftsprojekt är idag lönsamma även utan statligt stöd vilket lockat många investerare, dessutom är det positivt att det ger förnybar el.

Följdfråga: Men elcertifikaten finns kvar eller hur?

Svar: Ja, men när den här parken byggs så kommer elcertifikatsystemet antingen sakna värde eller vara stängt för nya projekt. Vi räknar inte med några certifikat i det här projektet.

- 8) Hur länge måste ett genomsnittligt vindkraftverk vara i drift för att det ska ha tjänat in sin egen energiförbrukning för tillverkning, uppförande och rivning?

Svar: Enligt lite gamla siffror tar det mellan 5 och 8 månader, nya effektivare vindkraftverk har något kortare tid enligt livscykelanalyser.

- 9) Är byggtiden 4-5 år?

Svar: Byggtiden blir troligen 1-2 år.

10) Hur mycket spärras av under byggtiden och på vilket sätt, kan man vistas där då?

Svar: Det kommer spärras på byggarbetsplatsen där byggnation sker men exakt hur det avgränsas kan vi inte svara på. Först när man börjar med detaljplaneringen av byggnationen kan man avgöra vilka delområden som behöver spärras av och när. Det är huvudentreprenören som ansvarar för avspärrningar på byggarbetsplatsen.

Följdfråga: Vet ni ungefär hur det avspärras?

Svar: Vi försöker att spärra små ytor i taget. Tanken är då att avspärrningar bara sker på vissa delområden under vissa tidsperioder under byggfasen. Vi kommer eftersträva att de avspärrade områdena blir så små som möjligt. Men entreprenörerna behöver känna sig säkra med de avspärrningar som görs.

Följdfråga: Älgjakten är helig dessa områden så i september-oktober har inte ni tillträde utan då har jaktlagen tillträde.

Svar: Det får vi komma ihåg och vi arbetar för att lösa det här på bästa möjliga sätt.

Följdfråga: Ni har ju även många transporter från en kommande bergtäkt, var kommer den att ligga?

Svar: Detta utreds mer i detalj närmare byggfasen när man vet vilket behov av grus som man har.

Följdfråga: Men ni borde redan nu veta var bergtäkten ska byggas för materialet till vägarna till exempel?

Svar: Nej det är inget som man tar reda på i tillståndprocessen för vindkraftsparken.

Följdfråga: Då får man ju aldrig en samlad bild?

Svar: Nej och det är samma med koncessionsansökan för anslutningsledningen som är en fristående process. Det här är tillståndprocessen för vindkraftsparken, vissa andra frågor avgörs närmare byggnation.

Följdfråga: Det här är alltså separata processer och ni kan bara tala för eran lilla del?

Svar: Vi ska i miljökonsekvensbeskrivningen för vindkraftsparken på ett översiktligt sätt beskriva transportbehov, materialåtgång och ungefär hur elanslutningen är tänkt att ske så att helhetsbilden av projektet blir så tydlig som möjligt. Men rent juridiskt så ingår inte tillståndet för elanslutning och eventuella nya täkter i tillståndet för vindkraftsparken.

Följdfråga: När ni talar om byggtiden så är det eran byggtid?

Svar: Ja precis, men elnätet byggs parallellt med vindkraftsparken och hela byggprocessen tar 1-2 år.

11) Vem ansvarar för iskast och andra faror, går man in på egen risk eller blir företaget ansvarigt om någon blir skadad?

Svar: Det är vårt ansvar att se till att ingen blir skadad och om någon blir skadad har vi skadeståndsansvar.

12) Ni nämner kollisionsrisk för fåglar i samrådsunderlaget, varför nämner ni inte habitatförluster och barriäreffekter?

13) Kolkraftverk finns i Tyskland, inte i Sverige. Är det inte vilseledande att säga att vindkraftverk ersätter kolkraft?

Svar: Sverige är sammankopplat med Danmark, Finland, Polen och Tyskland där det finns kolkraft. Om Dalarna och Värmland inte längre behöver importera el så uppstår ett överskott någon annanstans som kan exporteras till de här länderna och där ersätter det kolkraft.

14) Fundament – om de blir kvar – är de farliga på något sätt? Hur djupt under jorden kommer de vara?

Svar: Det finns ingen forskning som säger att betongfundament innehåller farliga ämnen. Det är tillståndsmyndigheten som föreskriver hur djupt fundamenten måste tas bort, det kan exempelvis vara 0,5-1 m under markytan.

15) Det anges inga större spelplatser för orre och tjäder i samrådshandlingen. Men i artdatabanken sågs det 15 maj 2019 sammanlagt 58 orrtuppar uppdelat på tre orrspel på myren Örskölen som ligger i parken. Hur gjordes inventeringen som kunde missa det?

Svar från Ecom: Vår inventering av skogshöns är genomförd enligt vedertagen metod av kunniga ornitologer. Inventeringen gjordes 2016 men de två senaste åren har varit extremt goda säsonger för orre och tjäder så antalet fåglar har skjutit i höjden vilket kan förklara det stora orrspelet.

Kan tilläggas att om tillståndsmyndigheten anser att det här är bekymmersamt så kommer de kräva kompletterande studier.

16) Hur nära hamnar vindkraftverken från sjön Femten – jag har stuga där?

Svar: Ca 2 km till närmaste verk.

17) Möjlighet att ansluta fritidshus med elanslutning som en del av projektet – hur långt har wpd kommit i det arbetet?

Svar: Vi har skickat vidare frågan till Malungs elnät som har elnätet här och de håller på med ett liknande projekt med el till fritidshus i en annan del av Malung. När de är klara där finns det bättre underlag för att se vad man kan göra här men det ligger långt fram i tiden.

Följdfråga: Kan wpd tänka sig att subventionera anslutning av stugor så att man kan få närproducerad el?

Svar: Vi är öppna för det men vill veta mer vad det kostar innan vi säger ja. Men vi har dragit igång en process och vill fortsätta diskutera det här med stugägarna. Men intresset har ännu inte varit så stort som vi trott, men det kan ju ändras.

18) Vilka blir de negativa effekterna för miljö och klimat om detta inte byggs?

Svar: Det blir en förlust för klimatet eftersom all el som bidrar till den svenska elexporten trycker undan kolkraft i andra länder.

19) Det finns björn och varg i trakten och det har påträffats spår av järv och lo. Varför har ni inte gjort någon rovdjursinventering?

Svar: Idag finns inga krav på att man ska inventera järv och lo. Men om tillståndsmyndigheten begär att vi ska inventera detta så skall vi så klart göra det.

20) Mobiltelefon täckning är oerhört dålig i området, finns det möjlighet att förbättra den?

Svar: Telia har meddelat att det är tekniskt möjligt att sätta en mobilbasstation på ett vindkraftverk för att förbättra teckningen i trakten och vi jobbar vidare utifrån detta.

Följdfråga: Att det är tekniskt möjligt är en sak, finns det någon vilja från wpd att bekosta förbättringen av mobilnätet för allas nytta?

Svar: Ja, vi vill själva ha bra mobiltäckning. Delar av byggdepengen skulle kunna gå till detta och vi diskuterar gärna det här vidare med de närboende.

21) Arrendeavtalet med Malung Sälens kommun – vad händer om det visar sig inte tillkommit i laga ordning?

Svar: Det är bra att det utreds om avtalet har signerats av rätt person. Om det skulle visa sig vara ogiltigt så kommer wpd skriva ett nytt avtal med kommunen.

22) Det finns fyra jaktlag i området, hur påverkas respektive jakten för respektive lag?

Svar: Vi har haft möten med jaktlagen om projektet och även gått ut med att wpd ersätter jaktlagen för att det inte går att jaga i parken under byggtiden. Under driftstiden så finns det inga studier som visar att utfallet av jakten skulle påverkas. Detta bekräftas av jaktlag som jagar i vindkraftsparker men de säger även att upplevelsen av jakten blir annorlunda. Även vägarna har en positiv påverkan på möjligheten att ta ut viltet men det medför även en störning med fler personer i skogen.

Följdfråga: Varför har ni inga källor till det i samrådsmaterialet.

Svar: Det finns ingen forskning utan det är uppgifter från jägare till oss och till andra projektörer.

Följdfråga: Så det blir ingen jakt på 4-5 år?

Svar: Nej vi räknar med 2 års byggtid.

23) Ripfjället ligger bredvid Fageråsen och Stölsäterberget, varför inte en samordnad prövning av flera parker?

Svar: Det bror på att vi är olika projektörer som söker tillstånd. Stölsäterberget är vår park som vi sökte tillstånd för eftersom vi identifierat den då. Fageråsen är inte vårt projekt så det får Dala Vind ansvara för. Däremot så beskriver vi kumulativa effekter för närliggande parker.

Följdfråga: I arrendeavtalet beskriver ni tre vindkraftsparker som en helhet, hur tänkte ni där?

Svar: I tilläggsavtalet till arrendeavtalet så fanns det då ett förslag om att bygga en ny stamnätsstation men då krävdes det tre vindkraftsparker för att denna skulle bli av. Sen beslöts det att bygga en ny stamnätsstation i Tandö varför den frågan inte längre är aktuell.

24) Ni nämner en transportstudie – när görs den? Hur får tillståndsgivare och andra berörda möjlighet att granska den?

Svar: Transporterna till vindkraftsparken sköts av tillverkaren av vindkraftverken och de ansvarar för åtgärder på vägar för de trafikhinder som uppstår. Tillverkaren söker även dispens för transporten vilket sker i en separat process och därför kan vi inte nu ta fram all information om transporterna.

25) Vad händer om projektet går i konkurs? Ni sa att det avsätts pengar för nedmontering – är ni ansvariga efter en konkurs eller inte?

Svar: Det är alltid ett villkor i tillståndsbeslutet att innan man får påbörja byggnation så måste man ha avsatt pengar på en bank för nedmontering, dessa pengar finns säkrade vid eventuell konkurs. Hur mycket avgörs av domstolen men det är baserat på verkliga fall och är väl tilltaget. Vanligen avsätts 300 000-600 000 kr per vindkraftverk och då har man inte tagit hänsyn till att man kan få pengar för att återvinna skrotet vilket sänker kostnaden.

26) Kommer projektet att säljas?

Svar: Affärsidéen är att själva vara delägare i projektet under en längre tidsperiod. Vi äger inte inom koncernen alla 2400 vindkraftverk vi byggt utan vissa har vi sålt av. Detta är företagsstrategiska beslut som tas år efter år. Vi skiljer oss som koncernen från andra projektutvecklare genom att ha en ambition om att behålla våra projekt.

27) Varför har området minskat?

Svar: Vi börjar ofta med ett större område som sedan krymper beroende på motstående intressen och att en del markägare inte vill vara med, men det kan också öka om nya markägare tillkommer. Så det är vanligt att området förändras men det här är det område som vi går ut tills samråd med nu. Även detta kan dock komma att förändras i framtiden och i sådana fall troligen en minskning eftersom man inte kan lämna in en tillståndsansökan på ett större område än man visat på samrådet.

28) Avståndet till parken från närmaste hus är ca 800 m. Hur nära parken kan man få bygglov? Kan man stycka av tomter i framtiden, om inte så borde man få ersättning.

Svar: Man kan inte få bygglov för bostadshus eller fritidshus inom 40 dB(A) kurvan. Detta får man dock ingen ersättning för. Man kan möjligen söka skadestånd för förmögenhetsskada.

29) Vad finns det för inställetid för driftspersonal? Hur kommer vinterväghållningen se ut?

Svar: Många problem kan antingen avhjälpas från en driftcentral eller med hjälp av lokala tekniker som åker ut till verket. Vinterväghållning görs efter plan från lokala räddningstjänsten.

30) Vad händer om ett vindkraftverk brinner?

Svar: Innan parken uppförs så kommer en räddningsplan tillsammans med räddningstjänsten för att kunna hantera bränder. Wpd bekostar planen som för alla andra företag har man ett ansvar vid olyckor.

31) Hushållsel till 170 000 villor dvs 5000 kWh, missvisande då många har el även för värme vilket ger 20 000 kWh per villa, varför tar ni inte med elvärme?

Svar: För att alla andra gör det och för att energimyndigheten använder de siffrorna så det blir lättare att jämföra olika projekt.

32) Behövs elen i Sverige, vi har ett exportöverskott. Kommer elen gå till Tyskland?

Svar: Nej elen matas in i elnätet här. Sverige både exporterar och importerar el vid olika tidpunkter. Ett av målen i energiöverenskommelsen är att Sverige ska exportera förnybar el och bidra till klimatomställningen. Vi kommer att behöva mer el eftersom elanvändningen ökar och kärnkraftverken kommer att stängas ner.

33) Hur påverkas nyckelbiotoper och rödlistade arter?

Svar: De kommer inte bli någon negativ påverkan på rödlistade arter inom området. Vi kommer att redogöra närmare för skyddsåtgärderna i miljökonsekvensbeskrivningen.

34) Vad är det minsta antalet verk ni behöver bygga för att det skall vara lönsamt?

Svar: Det vet vi vid finansieringen när vi har mer kunskap om vindar och elpris.

Frågor och svar på Ripfjället samrådsmöte i folkets park Orrskogen den 22 maj kl. 18:30

- 1) I gästböcker i Brandvaktarstugan på Rösberget finns namn från 6580 besökare de senaste 25 åren, det är 22 per månad, varför finns inte fotomontage därifrån?

Svar: Vi har tidigare inte fått några önskemål om fotomontage därifrån, men nu har vi fått det så nu ska vi ta fram det.

- 2) Hur kompenseras jaktlagen?

Svar: Vi hade ett jaktmöte med jaktlagen och vi fortsätter att diskutera hur kompensationen skall ske, men det är inte klart idag.

- 3) På vilket sätt kommer kommunen in i beslutsprocessen?

Svar: När vi skickar in en ansökan till länsstyrelsen så skickas det ut två remisser till kommunen. Den ena går till miljökontoret för synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningen. Den andra går till kommunen för frågan om tillstyrkande enligt 16 kap 4§ i miljöbalken, det som kallas det kommunala vetot. Vi planerar att skicka in ansökan i slutet av år 2019, sen tar det en tid för handläggning så frågan om vetot kan hamna på kommunens bord om ca 1 år. Därefter kan den fortsatta tillståndsprocessen ta 3-4 år.

- 4) Enligt wpd:s offentliga bokslut har ni inte visat vinst någon gång, vad händer när aktieägarna slutar skicka in pengar?

Svar: Som i alla bolag går man i konkurs om man inte har några pengar. På wpd idag har vi jobbat med projektutveckling i många år och det kostar pengar. Företaget kommer inte börja tjäna pengar förrän de första vindkraftverken står uppe och snurrar. Det kommer bli nästa år för vi håller just nu på att bygga en ny park utanför Skellefteå vilket kommer ge överskott i resultatet. Det här är inga konstigheter, revisorerna hade satt vårt bolag i konkurs om dom sett att vi inte haft möjlighet att driva det vidare.

- 5) Wpd finns med i Panamadokumentet, är wpd skattesmitare?

Svar: Vi tror inte det, vi har aldrig hört talats om det men vi tar gärna emot mer information om det här.

Följdfråga: Hur kan man som VD inte veta om man har betalt skatten eller ej?

Svar: Vi betalar alla skatter som vi ska och vi har full koll på våra svenska bolag. Panamafrågan handlar antagligen om vårt tyska moderbolag och där har vi ingen insyn.

- 6) Hur ser wpd på miljön, hur viktig är miljön för wpd?

Svar: Vi brinner för ett förnybart samhälle, för en hållbar miljö och det här visar sig på många sätt, vi planterar skog, vi klimatkompenserar osv. Miljön är otroligt viktig för oss på wpd.

- 7) Nedmontering, är det inte bättre att återanvända samma lägen och samma fundament när man har rivit istället för att ta mer mark?

Svar: Det är möjligt att man kommer att göra det i framtiden. Om man anser det var en bra plats med bra produktion så kan man komma att ersätta uttjänta vindkraftverk med nya. Men det kommer att krävas helt nya tillstånd. Det fundament man bygger kommer även att vara optimerat för en viss storlek av vindkraftverk. Kan man då efter 25 år hitta ett vindkraftverk med samma egenskaper så skulle det kunna gå. Men utvecklingen går nu så snabbt att det oftast är bättre att börja på nytt tillstånd med nya typer av verk.

- 8) I kommunens översiktsplan är Ripfjället inte utpekade som vindkraftsområde utan som stort opåverkat område. Varför har wpd valt att projektera i ett område som inte är utpekade i kommunens översiktsplan?

Svar: Wpd är i det här området för att det har mycket bra vindförutsättningar och är av riksintresse för vindkraft. Kommunens översiktsplan är från 2009 och riksintressena reviderades efter detta. Kommunen kanske kommer behöva revidera sin översiktsplan för att belysa hur man tänker hantera de statliga intressena, varav riksintresse vindbruk är ett.

- 9) River ni även fundamentet? För om ni inte river fundamentet så kommer marken inte kunna återställas till det som var tidigare.

Svar: Tillståndsmyndigheten avgör hur stor del av fundamenten som skall tas bort. Normalt brukar det vara 0,5 m under markytan som skall tas bort men det kan bli 1 m.

- 10) Wpd Ripfjället AB kommer äga parken, om det bolaget går i konkurs – vem återställer då?

Svar: En konkurs påverkar på inget sätt en park som är byggd. För att få sätta igång och bygga så måste man ha avsatt pengar. Summan beslutas av tillståndsmyndigheten och är mycket väl tilltagen så det kommer att räcka. Oavsett vad som händer med bolaget som äger parken, om det går i konkurs eller säljs, så finns de här pengarna kvar. Ingen park i Sverige får påbörja en byggnation utan att pengarna är säkrade.

Följdfråga: I arrendeavtalet med kommunen står det 300 000 kr per vindkraftverk.

Svar: Ja det står där som ett exempel, men det är tillståndsmyndigheterna som bestämmer om de sätter en högre summa så är det den summan som gäller.

- 11) Vilka specifika värden har påträffats på de marker där man valt att inte bygga?

Svar: Generellt sett handlar det om skyddade områden som naturreservat, Natura 2000, riksintresse naturvård och friluftsliv, nyckelbiotoper m.m. Sammanlagt blir det ca 60% av landets yta.

- 12) Vilka får jobb här, vilka kategorier av yrken?

Svar: Man kan läsa mer i ett dokument på vår hemsida, där det framgår vilka yrkesgrupper som kan få jobb under bygge och drift. Tex: anläggningsarbete, återvinning, byggverksamhet, mineralindustri, elinstallation, catering, hotell m.m.

Följdfråga: Kommer ni att anstränga er att hitta lokala människor till de här jobben?

Svar: Det är en fördel för oss med lokal arbetskraft. Vi kommer att anlita huvudentreprenörer som i sin tur använder underentreprenörer. Då hänger det på att de företag som verkar i bygden är alerta när vi kommer in i byggfas.

Följdfråga: Arbetskraften kommer då inte från de gamla öststaterna?

Svar: De som monterar våra vindkraftverk är tillverkarna av dessa och de har sin egen personal från Danmark och Tyskland. Att de inte är svenskar beror på att vi inte har några svenska turbintillverkare.

Följdfråga: Men då kan ni ju inte säga att det blir jobb här i Malung?

Svar: Det handlar bara om monteringen av vindkraftverken, andra jobb kan hamna lokalt beroende på vilken kompetens som finns i kommunen.

Följdfråga: Det finns två företag i kommunen som kan ta så här stora anläggningsjobb, men bägge dom har köpt upp av ett företag som ägs av ett riskkapitalbolag så deras pengar stannar inte lokalt. Vad har vi för garantier att den här entreprenören som ska bygga det här inte tar in östeuropéer?

13) Kan ni förklara skillnaden mellan energi och effekt och hur ser vindkraftsbranschen på det?

Svar: Ett vindkraftverk med märkeffekt 6 MW som producerar med full effekt i en timme kommer då ha producerat 6 MWh elektrisk energi. I genomsnitt beräknas vindkraftspark Ripfjället producera på full effekt 35-40% av tiden vilket ger en årsproduktion av 860 GWh.

Följdfråga: Vindkraft är en ganska liten del av det totala energibehovet i landet, 11% av den totala elförbrukningen på 150 TWh. Så det är ju ganska lite, i dag var den 2,4% och exporten var tio gånger så stor. Vi har inte denna bråska och kan spara Ripfjället några år i väntan på bättre lösningar.

Svar: Vindkraften har byggts ut i långsam takt men nu har takten ökat och produktionen kommer bli en mycket större andel av den svenska elförbrukningen. Vi kan dock inte ta det lugnt eftersom de här processerna tar lång tid. Om vi sitter och tar det lugnt i 5-10 år så hamnar vi i en situation där alla undrar varför man inte har ström i eluttagen.

14) Första remisserna gavs ut 2013, arrendeavtal skrevs 2014, ni besökte stugan på Rösberget 2015. Men på informationsmötet den 4 mars i år sa ni att det är viktigt att vi pratar med fastighetsägarna först, varför gav ni sken av att stugägarna var de första som wpd pratade med?

Svar: Stugägarna var de första vi pratade med under samrådsprocessen. Vi bjuder inte in till samråd innan vi vet att vi ska gå vidare med projektet och det vet vi inte innan vi har avtal med alla markägare. Innan vi bjöd in till allmänt samrådsmöte så valde vi att ta kontakt med de stugägare som bor i närområdet och även med jaktlagen. Anledningen att vi höll förmöten med stugägarna och jaktlagen är att vi tidigare har blivit kritiserade för att inte ha informerat de närboende först.

Följdfråga: Vilket år var den första kontakten med markägarna?

Svar: På hösten 2013.

15) Vem har ansvar för nedmontering om wpd säljer vidare och vart tar då de avsatta pengarna vägen?

16) Ni tar reda på olika intressen säger ni – vi som är här ikväll, tar ni hänsyn till oss?

17) Investering på 1,5 eller 2 miljarder vad gäller?

Svar: Vi vet inte i dagsläget vad vindturbinerna kommer att kosta om åtta år. Turbinerna är den enskilt dyraste kostanden i ett vindkraftsprojekt. Priserna har sjunkit dramatiskt de senaste åren så kostnadsuppskattningarna på 1,5-2 miljarder är egentligen bara spekulationer men det borde ligga någonstans däremellan.

Följdfråga: Blir det kinesiska turbiner?

Svar: Wpd har byggt 2300 vindturbiner och inte ett enda har varit kinesiskt. Vi har som delägare ett intresse av att verken ska stå länge och ge energi och därför vill vi ha de bästa på marknaden.

Följdfråga : Är det Vestas?

Svar: Bland annat, vi jobbar med många välrenommerade tillverkare.

18) Varför bedömer wpd att riksintresse för vindkraft rankas högre än försvarets riksintressen?

Svar: Det står i 3 kap 10§ i miljöbalken att försvarets riksintresse går före andra riksintressen. Det här är inte ett riksintresse för försvaret utan ett område av betydelse, och det är en viss skillnad. Vindkraft har riksintresse på Ripfjället, försvarets lågflygsområde är ett område av betydelse och inte ett riksintresse. I slutändan är det tillståndsmyndigheten som gör avvägningen.

19) Varför bygger ni inte vindkraft i Stockholms skärgård?

Svar: Man måste hålla ett visst avstånd till bostäder och Stockholm är väldigt tätbefolkat.

Följdfråga: Varför bygger ni inte i skärgården?

Svar: Vi har tittat på det, vi började i Sverige med havsbaserade projekt och studerade då möjligheten av att bygga i skärgården. Men vi såg inga möjligheter på grund av konflikter med andra intressen, bland annat försvaret. Vi har nu ett tillstånd för havsbaserad vindkraft utanför Söderhamn.

Följdfråga: Men då gällde försvaret?

Svar: På ripfjället har vindkraften riksintresse, inte försvaret. Den situationen finns inte i skärgården.

20) Vilka kolkraftverk i Sverige kommer att rivas på grund av Ripfjället?

Svar: Varje förnybar producerad megawatt i Sverige tränger undan kolkraftproducerad el på kontinenten.

21) Elen går inte till Tyskland, men det stod ändå i annonsen att elen ska ersätta kolkraften. Hur går det ihop?

Svar: I dag finns det ett stort underskott så man importerar 4,7 TWh el per år i Dalarna och Värmland. Med projekt Ripfjället kommer importbehovet att minska. Den elen som skickades hit från andra ställen i Sverige kan då gå på export och eftersom vi är sammankopplade med andra länder som har kolkraft så tränger exporten undan kolkraft.

Följdfråga: Sverige behöver inte mer el, vi exporterar ju el.

Svar: Om man läser energiöverenskommelsen, som fem riksdagspartier står bakom, så är ellexport ett extremt viktigt mål för Sverige.

Följdfråga: Ni säger att vi har underskott i Dalarna och Värmland men det är ju Stockholm som har underskott, hur mycket producerar man där?

Svar: Vi behöver i Sverige som land ny elproduktion eftersom de gamla kärnkraftverken har tjänat ut och läggs ner. Just i år och de senaste åren så har det exporterats mycket el till Danmark, Finland och kontinenten men det kommer att ändras inom en snar framtid, när de gamla reaktorerna läggs ner. Om inte vi i Sverige då producerar egen el så kommer vi behöva importera el från något annat land vilket riskerar att bli kolkraftsel eftersom det är vanligt i resten av Europa. Sen finns det inte något självändamål att vara självförsörjande i varje län. Att vi har tagit upp frågan om elunderskott i de här länen är för att många har påstått att Dalarna och Värmland har ett överskott och försörjer andra län med el. Men så är det inte om man tittar på den officiella energistatistiken.

22) Enligt EU:s landskapskonvention ska man ta stor hänsyn till människors känslor, minnen, och kulturvärden och det kan jag inte se att ni har gjort, ni har noll koll på vad vi känner. Ni vill helst diskutera gigawatt, terabyte, bioxyfenol och sådant där men jag vill diskutera känslor. Jag är så heligt förbannad över att ni överhuvudtaget finns här. Jag har läst Bamse sen jag var liten och han säger att den som är stor och stark måste vara snäll och det är inte wpd. Är man stor och stark så ger man sig på dom små som inte kan försvara sig så var det under Vietnamkriget. USA gav sig på dom små människorna i Vietnam och då gick statsminister Olof Palme ut och sa satans mördare. En annan stor och stark som tog sig egenheter var när dom alldeles nyligen sköt i Christchurch i Nya Zeeland och då gick statsminister Löfven ut och sa att det är fejt och skamligt att ge sig på små människor och ta deras liv ifrån dom och ärra dom för all framtid. Det här är precis vad som händer här. En våldtäkt av guds skapelse naturen för att Tyskland ska få el. Ni är bara här för att tjäna pengar. Jag undrar om det finns en koppling mellan de kolkraftverk som tyska staten köpte av Vattenfall och att vi ska producera grön el eller så. För hit kommer inte elen, den går till Tyskland. Elen ska inte till Tyskland stod det i Malungsbladet och sen stod det att så här många kolkraftverk kommer att stänga. Så jag undrar hur många kolkraftverk i Sverige kommer att stängas på grund av Ripfjället? Men jag är förbannad och jag skulle hemska gärna vilja att alla som är förbannade med mig reser sig upp och stampar ner foten. Nu får det vara nog, har budskapet gått fram? Vad faan gör ni här?

23) Det är väldigt känsliga vattendrag här, och kolkraften har försurat marken och därför kalkas vattendragen regelbundet, kommer man kunna göra det säkert runt vindkraftverken framöver?

Svar: Det är bra att kalka försurade vattendrag och en omställning till förnybar energi minskar behovet av kalkning eftersom det minskar svavelnedfallet.

Följdfråga: Kommer man runt vindkraftverken med kalkningshelikoptrarna?

Svar: Det får vi försöka lös helt enkelt. Om tillståndsmyndigheterna bedömer att det är viktigt med kalkning och man inte kan kalka för vindkraftverken då får man inget tillstånd.

24) Hur lång är byggtiden?

25) Kan ni visa pengaflödet, vem är beredd att satsa 1,5-2 miljarder här för att bygga vindkraftverk. Hur får man tillbaka pengarna?

Svar: Wpd är beredda att satsa här och så är många andra projektutvecklare i landet.

Följdfråga: Vad händer när aktieägarna inte vill skjuta till mer pengar? Andra bolag går inte med minus i flera år.

Svar: Alla andra projektutvecklare går först med minus innan man börjar bygga, det är helt normalt. Det finns troligen inget vindkraftsprojekt i Sverige som påbörjades år 2013 som är färdigt idag, tillståndprocessen tar så lång tid. Först är det undersökningar i ett par år, sen är det samrådsfas, sen ska vi färdigställa en miljökonsekvensbeskrivning, och tillståndet skall prövas i flera instanser. Sen ska man ha elledning och upphandla. Det går inte så fort som vi skulle önska men så är det.

Följdfråga: Du säger wpd, men det är statliga tyska skattefinansierade pengar som står bakom er eller hur?

Svar: wpd ägs till en tredjedel av Statverke München, det är ingen hemlighet. Men elen går inte till Tyskland utan det är ett underskott här i Värmlands och Dalarnas län på 4,7 TWh per år. Elen kommer att matas in på elnätet här. Ingen el går från Ripfjället till Tyskland.

26) Vad är elprisområde 3?

Svar: Svenska Kraftnät har delat i Sverige i fyra prisområden. Nr 1 längst i norr och sen kommer 2, 3 och 4 längst i söder. Det finns en koppling till elpriset så det blir fördelaktigare för producenterna att bygga ut mer elproduktion längre söderut. Ripfjället är i område 3, näst längst söderut.

27) EU och Sverige har utsett de här områdena för att det är extra känsliga vattenområden, naturreservat och Natura 2000. Hur är det möjligt att man kan få dra vägar här, kan Naturvårdsverket godkänna det? Vi som är skogsägare får ju inte dra vägar någonstans utan att det blir störningar.

Svar: Självklart måste vi ta hänsyn till naturvärden även när vi drar vägar, det är därför vi försöker undanta så mycket områden med naturvärden som möjligt i projektområdet. För tillfartsvägarna måste vi även där ta hänsyn till naturvärden men det finns befintliga vägar som går igenom områden med naturvärden och för att spara på miljön så försöker man naturligtvis använda dessa.

Följdfråga: Hur breda måste vägarna vara?

Svar: Vägbanan måste minst vara 4,5 m bred, med några meters hindersfri yta. I kurvor kan det vara bredare hindersfria ytor och på raksträckor räcker det i princip med vägbanans bredd. Sen beror det även på terräng och omgivning hur vägen utformas med diken på sidorna m.m.

28) Bisfenol i vingarna, hur påverkar det vattendragen och fisket?

Svar: Bisfenol-A är en ganska vanlig kemikalie som bland annat finns i vingar till vindkraftverk. Enligt Kemikalieinspektionen är halten ungefär en miljontedel, dvs en 20 tons vinge innehåller 20 gram. Det motsvarar en halt av 1 mikrogram per kilo och gränsvärdet för mat i konserverburk ligger på 3 mikrogram per kilo. När det gäller Bisfenol-A får vi alltså sälja vingarna som mat. Det är inte nyttigt med Bisfenol-A men de här halterna anses inte vara skadliga ens om man skulle äta av vingen. Det stannar dessutom i vingen och omvandlas till

fasta ämnen. Om något skulle komma ut så har Bisfenol-A en halveringstid i mark på ungefär en vecka så halten i närmiljön kommer inte vara mätbar. Bisfenol-A bryts även ner snabbt i kroppen men tyvärr får man hela tiden en tillförsel från konserver.

- 29)** I samrådsunderlaget står det att infraljud, och lågfrekvent ljud inte är värre än andra vanligt förekommande bullerkällor i miljön. Vilka andra vanligt förekommande bullerkällor finns det kring Ripfjället som bullrar 24 timmar om dygnet i 25 år?

Svar: Infraljud från vindkraftverk har inte högre bullernivåer än ljud från andra samhällsbullerkällor som bilvägar eller brus i träd.

- 30)** Elproduktionen av 860 GWh, är det beräknat på toppeffekt eller medeleffekt?

Svar: Det är beräknat på att vindkraftparken i genomsnitt producerar 35-40% av maxproduktionen utslaget på ett år.

- 31)** Bygger ni utan stöd?

Svar: Ja.

- 32)** När sker samråd med Torsby kommun?

Svar: Samtidigt som med alla andra intressenter i år.

Följdfråga: Har ni avtal med dom?

Svar: Nej, de är inte markägare i projektet.

Följdfråga: Jag sitter som ersättare i kommunfullmäktige i Torsby kommun och vi vet ingenting, jag har även frågat kommunalrådet. Vi har heller inte fått några annonser i lokalbladen och namnet Ripfjället är vilseledande eftersom Rösberget är mer välkänt på Torsbysidan.

Svar: Vi har kontaktat Torsby kommun och erbjudit oss att komma dit och hålla en dragning men inte fått något gensvar. Men vi får tydligen ta en ny kontakt.

- 33)** Är inte solkraft och vätgas bättre?

Svar: Vi tycker att solkraft är bra och jobbar med det. Men även solkraft kräver stora ytor. Vi gjorde en överslagsberäkning och för att få samma elproduktion som för vindkraftverken så skulle man behöva täcka hela projektområdet med solceller och ta bort alla växter. Sol är inte dåligt utan ett bra komplement men är idag för småskaligt.

- 34)** Ni anger att projektområdet ligger 4 km från byn Gammalselen. Gammalselen är en fäbod precis som Gunnhåberget, Böthölen, Per-Nilssasätern och Fämtryan. Varför valde ni att nämna Gammalselen när de andra fäbodarna ligger mycket närmare projektområdet?

Svar: När man ska göra en samrådshandling så studerar man vilka byar och samhällen det finns runtomkring. Det kan vara mycket känsligt vad man kallar en by, ett samhälle eller en fäbod. Vad vi har gjort är att identifiera olika bebyggda platser för att de som bor där skall känna igen sig, vi kan inte beskriva precis allting som finns i närområdet. Det är mycket välkommet att ni delar med er av kunskap och information, det är ett av syftena med det här mötet.

35) Hur lång tid tar de olika faserna i projektet? När är det över?

Svar: Tillståndsprocessen tar ungefär 5-6 år. Sen har vi en tidsbegränsning på 35 år och under den tiden ska vi hinna upphandla, bygga, producera el och slutligen riva och återställa. Så efter 35 år skall området vara återställt.

Följdfråga: Även vägarna?

Svar: Vägarna lämnas vanligtvis kvar eftersom detta brukar vara ett önskemål från markägarna. I annat fall får den frågan behandlas om 35-40 år.

36) Att bygga 40 vindkraftverk, utvinna material, frakta hit dem med bränslekostnader och vägbyggen, är det miljövänligt?

Svar: Den miljöförstöring som ett vindkraftverk ger upphov till under tillverkning, frakt m.m. har tjänats in på produktion av grön el under 5-8 månader.

37) Hur viktigt är det när man startar en sådan här process att man har ett avtal med markägaren? Har ni ett avtal med Malung-Sälens kommun?

Svar: Vi har ett avtal med Malung-Sälens kommun och om det visar sig att det är fel person som har skrivit på så får kommunen fundera på hur man vill förhålla sig till avtalet.

Följdfråga: Om ni inte har ett avtal vad händer då?

Svar: Då är det upp till kommunen att bestämma om man vill skriva på samma avtal igen eller inte.

Följdfråga: Hur stor del av marken ägs av Malung-Sälens kommun?

Svar: Utan att gå in på exakt kvadratmeteryta kan man säga att 29 av de 40 vindkraftverken i exempellayouten står på kommunens mark.

Följdfråga: Om inte kommunen var med så skulle det inte bli något projekt eller?

Svar: Det stämmer nog.

38) Hur mycket mark kommer tas i anspråk för vägar?

39) I samrådshandlingen anges under konkurrerande intressen att skoteråkning förekommer i viss grad. Men det anges att skoteråkning är vanligt förekommande i området avseende buller, varför skillnaden?

Svar: Vi visste inte riktigt hur mycket skoteråkning som bedrevs här. Syftet har inte varit att överdriva eller underdriva skoteråkningen.

40) Vad händer om de avsatta pengarna inte räcker till och om ni har gått i konkurs, vem står för notan då? Vad görs med materialet som inte återvinns?

Svar: Den allra största delen av verken går att återvinna på olika sätt. Materialet i rotorbladen kan man idag exempelvis återanvända i cementtillverkning och vägbyggen. Men det finns såklart delar som man inte kan återvinna och dom måste man deponera.

Följdfråga: Vad händer med oljan i växellådan, måste den deponeras?

Svar: Vi vet inte riktigt vad som händer med förbrukad olja men det kan vi ta reda på.

41) Hur mycket olja finns det i växellådan, hur ofta byts det?

Svar: Enligt våra servicetekniker så finns det ca 800 liter olja i växellådan i ett stort vindkraftverk och man byter det ungefär vart femte år.

42) Har ni hittat salamandrarna och varglaven vid inventeringen?

Svar: I den använda metoden för naturvärdesinventering ingår det inte att man ska hitta alla områdets arter utan tillräckligt många för att kunna göra en korrekt bedömning och det har vi gjort. Salamandern har vi inte undersökt i den här inventeringen.

43) Hur ser wpd på brandskyddet? Hur involveras räddningstjänsten?

Svar: Innan vi bygger parken finns det ett krav på att vi tillsammans med räddningstjänsten ska ta fram en räddningsplan för vad som skall göras vid brand eller annan nödsituation. Om det skulle börja brinna, vilket är väldigt osannolikt, så kommer man i första hand rädda eventuella personer i direkt fara och i andra hand kommer man avgränsa branden och låta den självlockna. Vindkraftsparken kommer vara övervakad på distans från en driftcentral som kan slå larm till lokala servicetekniker eller räddningstjänsten om något skulle ske.

44) Bergkross – finns det med i miljökonsekvensbeskrivningen var den kommer ifrån?

Svar: Ja, vi kommer i miljökonsekvensbeskrivningen översiktligt beskriva hur mycket, transporter, grus och betong som behövs för parken. Men det blir en översiktlig beskrivning, var vi upphandlar grus bestäms längre fram inför byggnation, vi vet inte idag exakt vilket täckt det handlar om.

45) Hur långt från ett kungsörnsbo får det sättas upp vindkraft?

Svar: Idag är praxis 3 km.

46) Är arrendeavtalen med markägarna förknippade med skadestånd om markägaren drar sig ur och bryter avtalet?

Svar: Har kommunen inte tecknat något giltigt avtal så gäller inte det avtalet. Ett giltigt arrendeavtal är dock väldigt starkt, men vi vet inte vad som gäller angående skadestånd.

47) Hur stor hänsyn tar ni till dalriporna på ripfjället, och varför har ni inte inventerat ripor?

Svar: Det har inte gjorts några särskilda ripundersökningar i skogshönsinventeringen.

48) Underjordiska bäckar och källor kan färdas ganska långt och påverkas. Kan ni påverka grundvattnet med grävning och betongfundament?

Svar: Svår fråga, vi får ta med oss den till miljökonsekvensbeskrivningen. Länsstyrelsen är väldigt måna om att en vindkraftspark inte skall påverka grundvattnet och om vi brister här så kommer länsstyrelsen att påtala det.

49) Om elen ska exporteras till Tyskland, varför gör ni inte strömmen där den behövs?

Svar: wpd bygger mycket vindkraftverk även i Tyskland. Vi letar nya platser där, går igenom tillståndsprocesser och bygger. Så gör vi även i andra länder där vi jobbar precis som här.

50) Närmaste vindkraftverk ligger 1 km från fäboden Böthölen. Det är mycket besökare där som plockar bär och jagar och det tar ni ingen hänsyn till. Jag är uppväxt där och har bott där i alla tider. Ni jämför bullernivån med stadsbuller vilket är en obegriplig jämförelse. Vi får ingen ersättning för det här.

Svar: Ersättning i form av arrende utgår till de markägare som är med i projektet, i övrigt har vi åtagit oss att betala byggdepeng som alla kan få ta del av.

51) När jag var på möte i Malungsfors så erbjöds jag hjälp att röja på vallen i Böthölen. Det kändes som ett försök att köpa mig.

Svar: Vi har förstått att Böthölen är ett värdefullt område som vi vill hjälpa till att bevara för framtiden. Men vi vill inte försöka köpa eller muta någon.

